Digitaliseret af | Digitised by

Forfatter(e) | Author(s):	Ingemann, Bernhard Severin.
Titel | Title:	Bernh. Sev. Ingemanns Samlede Skrifter.
Alternativ titel | Alternative title:	Samlede Skrifter : Romaner, Sange og Eventyrdigte.
Bindbetegnelse | Volume Statement:	Vol. 9
Udgivet år og sted | Publication time and place:	Kjøbenhavn : C. A. Reitzel, 1845-65
Fysiske størrelse | Physical extent:	1-10 i 6 bd.

DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

Bernhard Sev. Ingemanns

Samlede Skrifter.

Fjerde Afdelings

Niende Bind.

Romanzer, Sange og Eventyrdigte.

Kjøbenhavn.

C. A. Reitzels Forlag.

1864.

Bianco Lunos Bogtrykkeri ved F. S. Muhle.

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Samlede

Romanzer, Sange og Eventyrdigte

af

Bernhard Severin Ingemann.

Niende Bind.

Digte fra 1845 til Udgangen af 1861.

Kjøbenhavn.
C. A. Reitzels Forlag.
1864.

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Bianco Lunos Bogtrykkeri ved F. S. Muhle.

Indhold.

	Side.
Guttorm Sindre	3.
Jyllands Kjøbstæder:	
Horsens	8.
Viborg	11.
Aarhuus	13.
Blomsterhaderen	16.
Barnesjælenes Rige	16.
Orakelsprog	17.
H. G. Waage	18.
Folkevise	19.
Sang paa Kongens Fødselsdag	20.
Den 18de Juli 1845	21.
Epigrammer	22.
Naturhistoriske Epigrammer	23.
Holger Danskes Tilbagekomst i det tyvende Seculum	24.
Festsang ved Raadstuebygningens Indvielse i Sorø	49.
Kongemødet i Danmark 1846	50.
Livets Korthed	52.
Georg Sarauw	53.
Moders Blund	54.
Det frosne Hav	54.
Sølvbryllups-Festen 1846, den ottende December	55.
Hector Frederik Janson Estrup	57.
Albumsblade	58.
Peer Gante til sine Landsmænd	60.
Alexander den Stores Gravskrift	61.
Tonernes Røst	62.

Side.

Skjæbnernes Herskeraand . . . . . 63.
Til Meta Grundtvig . . . . . 63.
Kong Christian den Ottendes Minde . . . . . 64.
Det Uvisse og det Visse . . . . . 69.
Fem Kampsange fra Oprørstiden 1848 . . . . . 69.
Bryllupssang . . . . . 74.
Til Mine Guldbrandsen, født Rothe . . . . . 75.
Til Lucie . . . . . 76.
Bryllupsdagen den 30te Juli 1850 . . . . . 76.
Børnenes Sang i Lynge Præstegaard . . . . . 77.
Bondens Enke . . . . . 78.
Jomfruens Sang i Enrum . . . . . 80.
Til den gamle Sangfugl . . . . . 80.
Stemningens Poesi . . . . . 81.
Dansk Løsen . . . . . 81.
Hilsen til vore hjemkomne Krigere . . . . . 82.
Veien til Børsen eller Den lyksalige Ø . . . . . 84.
Sang til Kong Frederik den Syvendes Aarsfest 1849 . . . . . 120.
Fredericia-Slaget, den 6te Juli 1849 . . . . . 121.
Indskrifter paa General Ryes Gravmæle . . . . . 122.
Rosentiden . . . . . 123.
Henriette Hansen født Fredriksen . . . . . 124.
Benignus og Felicia . . . . . 126.
Adam Oehlenschläger . . . . . 131.
Bryllupsfesten den 2den Februar 1850 . . . . . 133.
Naturlivet . . . . . 134.
Dørtrinets Alf til et ungt Ægtepar . . . . . 135.
Indskrift til Mindetavler over faldne Krigere . . . . . 136.
Til Mindefesterne den 6te og den 25de Juli . . . . . 136.
Til Danmarks Krigere . . . . . 138.
Tidselblomsten . . . . . 140.
Til Digterinden Frederike Bremer . . . . . 141.
Den gamle Sømand . . . . . 142.
Elisabeth Christine Margaretha Grundtvig, født Blicher . . . . . 143.
De Gamles Hurra for Krigerne . . . . . 145.

Side.

Thea Ingemann . . . . . 145.
Kronos og Sangfuglen . . . . . 146.
Emma Hartmann fød Zinn . . . . . 148.
De Lunefulde . . . . . 150.
Enkedronning Marie . . . . . 151.
Enheden i Sjælens Urbilleder . . . . . 153.
Eros Pilsliber . . . . . 155.
Efter Landsoten 1853 . . . . . 156.
Sangsvanen . . . . . 159.
Nikolai Frederik Severin Grundtvig . . . . . 160.
Psalme i Anledning af Kongens Helbredelse . . . . . 161.
Jacob Peter Mynster . . . . . 163.
Jacob Peter Mynster. (Under hans Portrait.) . . . . . 164.
Den gamle Kones Aftensang . . . . . 164.
Frederik Wolf Carl Petersen . . . . . 165.
Jul. Vilh. N. C. Hoppe, fød Benzon . . . . . 166.
Til Fru Marie Magdalene Fenger, fød Boesen . . . . . 168.
Indskrift paa en lille Stentavle . . . . . 168.
P. D. A. Atterbom . . . . . 169.
Til Dr. A. B. . . . . 173.
Hans Christian Lütken . . . . . 174.
Studenterlivet . . . . . 176.
Den befriede Havfrue . . . . . 177.
Den danske Ild . . . . . 178.
Valdemar Henrik Rothe . . . . . 179.
Under den danske Thronarving, Prinds Christian Frederik Wilhelm Carls Portrait . . . . . 180.
Afskedssang til Biskop Peder Christian Kierkegaard . . . . . 180.
Hustavle-Indskrift i Sommersted Præstegaard i Sønderjylland . 181.
Ved en ung Piges Grav . . . . . 182.
Tjørnebuskens Drøm . . . . . 183.
Hans Helgesen . . . . . 184.
Mindesang ved Hans Helgesens Bortgang . . . . . 185.
Til det kjære Brudepar . . . . . 187.
De unge Folks Trætte . . . . . 187.

Side.
Genien i Alderdomsbarndom . . . . . 188.
Navne-Træerne . . . . . 189.
Pennerenseren . . . . . 189.
Christiane Rosenørn, fød Wormskjold . . . . . 190.
Ingemanns Tak til hans Venner i Danmark . . . . . 191.
Indskrift i Anledning af Ingemanns Skrifters Uddeling for det Overblevne fra Guldhornet . . . . . 193.
Petrine Bredsdorff, fød Møller . . . . . 193.
Moders Sang ved Petrines Vugge . . . . . 194.
Til Malte Brun Nygaard . . . . . 195.
Flyvetanken . . . . . 195.
En Sømands Minde . . . . . 196.
Paa et Vindsel i et Garnnøgle . . . . . 196.
Den Gamle blandt de Unge . . . . . 197.
Johannes Ferdinand Fenger . . . . . 198.
Til Nikolai Frederik Severin Grundtvig . . . . . 199.
Adam Oehlenschläger . . . . . 200.
Dansk Opraab . . . . . 201.
Faders sidste Drøm . . . . . 202.
De fødte Verdensherskere . . . . . 203.
Farvel! og Velkommen! . . . . . 204.
Bondegildet . . . . . 205.
Til en Gammel . . . . . 206.
Reisedrømmen . . . . . 207.
Verdensfreden . . . . . 209.
Den store Gjest . . . . . 211.
Den hemmelighedsfulde Port . . . . . 212.

Forskjellige Digte.

1845—1861.

Guttorm Sindre.

(Efter Beretningerne i Heimskringla: Harald Haarfagers Saga, Kap. 23—27.)

I.

Kong Harald sidder i Høisal;
Hans Sværd ved hans Side staaer.
Et halvt Aarhundredes Vintersne
Fløi hen over Heltens Haar;
Dog stærk og mægtig som Fjeldet
Er haarfagre Drot endnu:
Tidt svulmer hans Sjæl som Fossens Strøm —
Da blegner hver Jarl med Gru.

Tolv Sønner seer han omkring sig,
Saa stærke som Tyr og Thor;
Men syv er faldne paa Vikingstog,
Paa Havdyb og blodig Jord.
I Hal for Haarfagers Øie
To Døttre gaae ud og ind;
De arved Kong Haralds gyldne Haar
Og Mødrenes Rosenkind.

I Hal lød Draper og Drotkvad;
Rask Hornkloves[1]) Harpe klang:
I Drapet buldrer de Seires Drøn,
Som Stolkongens Pris udsang.
Mørk sjunger Tiodolf af Heine[1])
Om Ynglingeslægtens Fald;
Kong Haarfager hædrer med Kongesind
Hver Ærens og Mindets Skjald.

Ved Døren sidder en Drotskjald
Med graanende Lok om Kind:
Sidst Guttorm Sindre sin Harpe slaaer,
Mildt smelter han Kongens Sind.
Om blodig Seir han ei sjunger
Og Stolkongens Heltenavn:
Han sjunger om Haralds første Brud
Og Drømmen i Aases Favn.

Op stiger Kongen fra Høistol —
Hos Skjalden stod Aases Søn;
Paa Halvdans mørkladne Pande staaer
Hvad Sønnen mumler iløn:
„Ei gammel Kjærlighed rusted;
Dog Troskaben tidt led Meen:
Ti Dronninger favned Norrigs Drot;
Men tro han ei elsked een."

Til Guttorm Kongen sig vender:
„Jeg skylder dig Brageløn —
Ei Guld og Ære du tog af mig,
Men fulgte min mørke Søn."

---

[1]) v. Peder Clausson i sin Norges Beskrivelse, skriver: Hornkløsne — Thiodolfur vr Huine. Anm. af Udg.

„Med Kvad jeg fulgte Jer baade"
— Gjenmæler den gamle Skjald —
„Den Dag, jeg mig ønsker Brageløn,
Min Bøn skal faae Røst i Hal!"

„Vel!" — svarer Kongen og nikker —
„Din Bøn vorde freidigt Krav!
Den Skjald, som dybest har rørt min Sjæl,
Jeg gjerne det Bedste gav."
Taus fjerner sig Guttorm Sindre
Med Haarfagers mørke Søn.
Som Faderen nikker Sønnen kjæk:
„Jeg hører dog først din Bøn!"

II.

Tre Vintre fløi over Dovre;
Forglemt var de Herrers Ord.
Kong Haralds Sønner med Ild og Sværd
I Kamp med hverandre foer.
Alt Erik Blodøxen nævnes,
Ham elsker dog Kongen mest;
For Blodøxes Haand to Brødre faldt —
Men han sidder Kongen næst.

Ei længer Halvdan hin Mørke
Kan tvinge det stærke Sind:
I Brodermorderens Gjestegaard
Han farer med Hevnblus ind.
Bleg flygter Erik fra Branden
Med Rædsel i blodig Nat;
Til Kongen han flyer med svedne Haar —
Da reiser sig Kongen brat:

„Hvi gav jeg de Ravnesønner
Med Jarlemagt Konningnavn?
Eet Trin kun høiere selv jeg sad —
Døe skal nu hin sorte Ravn."
Alt staaer Kong Harald i Harnisk;
Mørk ruster sig Aases Søn;
Til Haarfager Guttorm Sindre gaaer:
„Opfyld nu min første Bøn!"

„Tag Soning af Halvdan Svarte
Og kald ham din Søn paany!"
Men Harald knuger sit Sværd i Haand —
Frem foer han i Skjoldegny.
Blandt Trønder staaer Halvdan Svarte
Paa Flaaden ved Thorebjerg;
Ved Reine frembruser Haralds Magt;
Mod ham er hver Kæmpe Dværg.

Imellem Kongernes Flaader
Gaaer Skjalden med hvide Stav;
Til Haralds og Aases mørke Søn
Han raaber ved oprørt Hav:
„Ved dybest Afgrund i Verden
Staaer Haarfagers bedste Søn,
Bøi sønlig dit Hoved — kast dit Sværd!
Saa hører du først min Bøn."

Fra Halvdans sortladne Kinder
Foer hastig det vilde Blod;
Glad Guttorm Sindre fornam hans Vink —
Han halvkvalte Ord forstod.

Brat Skjalden atter fremstyrter —
Han standser den vrede Drot:
„Kong Harald mig loved Brageløn;
Han pleier at huske godt."

Strengt lyner Stolkongens Øie;
Men Skjalden sin Harpe greb:
„Min første Bøn er nu dristigt Krav:
Gjem Sværdet, din Harme sleb!
Se! Halvdan Svarte vil lægge
Sit Hoved i Kongens Skjød —
Den Søn, jeg vil føre til din Fod,
Har Aase hin Favre fød."

Brat smelter Haarfagers Hjerte:
Til Kinden foer Blodets Strøm;
Han drømmer atter ved Skjaldens Sang
Sin Kjærligheds første Drøm.
Til Skjalden rækker han Haanden:
„Jeg holder mit Kongeord —
Føer Aases Søn til sin Faders Favn,
Din Brageløn, Skjald! var stor."

Og stor blev Glæden i Kongsgaard:
Høit Haarfagers Døttre kvad;
Den mørke Broder de tog i Favn:
Han sad hos sin Fader glad.
Paa Fjeld blandt Norriges Døttre
Sang Jorun, hin Skjaldemø,
Om Kjærlighedsskjaldens Brageløn
Og Æren, som ei skal døe.

Jyllands Kjøbstæder.[1])

Horsens.

Tre Svaner fløi over Horsens Fjord,
De sang over dybe Strømme.
De sang om Ærens Kroner i Nord,
Og om Aanden i Tidernes Drømme.
Den Ene sang om Fredegods Skjald,
Som glemte sin Drot for hans Krone;
Den Anden om Bispen i Borgerraads-Hal,
Som hæved den synkende Throne;
Den Tredie sang om Kamplivets Lyst,
Om Verdens-Omseilerens Heltedyst —
Gjennem Tid de Svanekvad tone.

Sin Drot bar Dansken tre Aar om Land,
Men død var Kong Fredegode;
Høit Folkeraabet fløi over Strand:
„Kongekronen for Drotkvad om Frode!"
Se! — sjunger Oldtids Svane fra Hav —
De løfted hans Skjald paa hans Throne;
Men Kjærlighedskvadet fra Fredegods Grav
Blev Dødsskrig med Kamplurens Tone;

[1]) Med Hensyn til den Del af Sangkredsen „Jyllands Kjøbstæder," som af Forfatteren var efterladt i Manuscript og som her følger, kan henvises til hvad Forfatteren i Forerindringen til fjerde Afdelings ottende Bind bemærker om Sangkredsen: „Sjællands Kjøbstæder." Anm. af Udg.

Kong Hjarnes Høihed endtes med Gru,
Hist Hjarnø bevarer hans Navn endnu;
Der han drømte bleg om sin Krone.

Men se! her Drengen i Vuggen laa,
Som soned Kong Hjarnes Brøde:
I Norden Troskabsfuglen hin graa —
Sang paany og om Kronen hin røde;
Men Danskens Drøm om Guldkroneglands
Var Gjenskin fra Fredegods Dage.
Til Skjoldungeslægten bandt Danmark en Krands;
Til den kjendte Verden ei Mage;
De Ringes Kaar og Herrernes Magt
Har Folket i Fredegods-Spiret lagt;
Derom sang Aarhundreders Dage.

For Ærens Krone jeg fløi med Lyst
Med Bering til Beringsstræde!
Om Horsensdrengens Heltelivs-Dyst
Tvende Verdeners Grændsedyb kvæde.
Saa sjunger Ærens Fugl over Fjord,
Naar Smaadreng om Helteglands drømmer,
Og Navnet, som fløi over Verden fra Nord,
Med Svanesangstoner hensvømmer.
Om Vei til Magt og Hæder fuldstor
Skal Svanerne sjunge ved Horsens Fjord,
Mens om Danmark Storhavet strømmer.

Anmærkning.

En af de mærkeligste Local-Erindringer fra Sagntiden har Horsens i den lille Ø Hjarnø. Til denne Ø i Hor-

sens Fjord, fortæller Saxo, det var, at Folkeskjalden Kong Hjarne flyede i Feiden med Fridlev Frodesøn. Glandsen af den Krone, det sorgberusede Folk havde sat til Pris for Hjarnes Hædersdrape over Frode Fredegod, havde saaledes forblindet Skjalden, at han ikke vilde nøies med Skjaldekronen og afstaae Kongekronen til Frode Fredegods ædle Søn. Kongesønnen havde været anseet for død udenlands, men kom uventet tilbage, og blev med Begeistring hyldet af Folket, medens kun et ringe og magtløst Parti sluttede sig til den eventyrlige Konge. Hjarne blev flere Gange slagen af Fridlev og faldt tilsidst i Tvekamp for den høimodige Kongesøns Sværd, uagtet han som Forræder ved tilsigtet Snigmord havde fortjent Døden for Bøddelhaand. Der produceres Salt paa Hjarnø, og det var efter Sagnet som Saltsyder, den forjagne Hjarne indsneg sig i forræderiske Hensigter paa Kongeborgen, hvor han i Badet blev røbet af sine Saar. Hin Omstændighed har man sat i Forbindelse med Sagnet. Om han ved sin Flugt til Hjarnø har bundet sin Hest i Horsens ved en Lind, har Saxo ikke omtalt; men Horsens har i sit Skjold en Hest bunden til en Lind, og af Navnet Hors (o: Hest) udledes Byens Navn. Sagnet om Bondeskjalden paa Thronen, der af Ærgjerrighed glemte og forraadte Frode Fredegods retmæssige og ædle Arving til Folkets Kjærlighed og Rigets Throne, uagtet Frodes Minde havde begeistret ham til det folkeligste Kongedrape, Sagnhistorien kan mindes — dette høist poetiske og tragiske Sagn har man her i Hjarnøs Navn en blivende Erindring om. Beskuelsen af de to historisk berømte Mænd, der have seet Lyset i Horsens, knytter lettelig, i Forbindelsen hermed, Tanken om Ærens og Berømmelsens høist forskjellige Livsyttringer til denne lille By. Erkebiskop Hans Swane blev født i

Horsens. Hans vigtige Indflydelse ved Regjeringsforandringen 1660 er nokſom bekjendt. Den tappre Søkriger Bering, der havde udmærket ſig baade i fremmed og danſk Tjeneſte, og blev verdensberømt ſom Anfører for Opdagelsesreiſen 1741 i Havet ved Kamſchatka, er ligeledes født i Horſens; efter ham var det, Beringsſtrædet — mellem Aſien og Amerika — fik Navn. Han døde ſom Offer for ſin Iver paa hin vigtige Opdagelsesreiſe den 8de December 1741, paa en øde Ø, der ligeledes bærer hans Navn. Det blev ſiden forbeholdt Cook nøiere at undersøge Grændſedybet mellem hine to Verdensdele, ſom Bering fra Horſens var den Første, der havde vovet ſig op til.

Viborg.[1])

Kong Dan ſtod høit paa Thinge:
— Glad Iyden ſlog paa Skjold —
Hans Navn paa Sangens Vinge
Fløi over Viborg Vold.
Til Mark og Skov og Søer
Fra Dannerlyng det klang:
Fri Sjæl fra Odins Øer!
Hils Danmarks Drot med Sang!

Hvor Dan ſtod høit paa Thinge,
Først Danmarks Navn fik Røſt;
Det fløi paa Ørnevinge
Med Seir fra Kyſt til Kyſt;

[1]) Denne Sang er ſkreven til Melodien: Kung Karl den unge Hjelta.

Med Nordens Kæmpemæle,
Det klang fra Vraa og Slot:
Een Aand i Danmarks Sjæle!
Eet Land! eet Folk! een Drot!

I Dal blandt brune Høie
Staaer gamle Hyldingsstad;
Der stod for Folkets Øie
Hver kaaret Drot fuldglad;
Der stod i Bryllupssalen
Den store Valdemar —
Fra Bryllupsdands til Valen
Han Seirens Glavind bar.

Naar Hedelærken svinger
Sig over Viborg By,
Fra Grathe-Hede klinger
Endnu Kong Volmars Ry,
Og runger Klokkeklangen
Hen over Viborg Sø —
Om Seir paa Kirkevangen
Det toner over Ø.

Hvor gjennem Taufens Fængsel
Guds frie Ord fik Magt,
Der stod mod Aandens Trængsel
En trofast Kæmpevagt:
Strengt toned det fra Thinge
Og frit fra Folkets Raad:
Dansk Aand, opløft din Vinge!
Flyv ud til evig Daad!

Anmærkning.

Kong Dan, af hvis Navn man har udledet Danmarks, blev, som bekjendt, med alle de følgende Valgkonger i Danmark hyldet paa Viborg Thing. I den ældste Tid holdtes Kongevalg-Thinget paa den Høi ved Viborg, som kaldtes Dannerbjerg. I Viborg holdt Valdemar den Store Bryllup med den ulykkelige Knud Magnussens Søster Sophie, Aar 1157, kort før Slaget og Seiren over Svend Grathe paa Grathe-Hede, hvorved det adsplittede Danmark atter blev forenet under eet Scepter.

Aarhuus.

„Frisk Mod! frisk Mod! byg høit Guds Hus!
Mit Folk! frisk Mod!"
Saa bød, ved gamle Aros' Grus,
Kong Siegod.

„Flyt Stad til Hav! grib fat med Klem
Paa freidig Daad!
Skyd Kjøl i stolte Hav — og glem
Kong Haarderaad!"

Og gamle Aars blev ung paany
Ved Stordybs-Kyst:
Paa Strand, paa Hav, lød Sang mod Sky
Trods Tiders Dyst.

Frisk Mod! det klang, naar Stad ved Meen,
Naar Bjælker brast:
Guds Hus var Træ; det blev til Sten —
End staaer det fast.

Frisk Mod! det klang i Flammeskjær,
Naar Blodstrøm flød —
Frisk Mod, trods Brand og Lyn af Sværd
Og sorte Død!

Drag ind, drag ind ad Mindeport,
Du gamle Tid!
Med Fanen, rød og blaa og sort
Og liliehvid!

Du røde Brand! du staalblaae Sværd!
Du sorte Død!
Bortdrag nu kun som Skyggers Hær
Ved Morgenrød!

Men straal med store Minders Krands
Fra Taufens Tid —
Hvert Navn, som her gav Danmark Glands,
I Aandens Strid.

Hvor Worms og Rømers Vugge stod,
Nyt Liv udgaaer;
Frisk staaer din Stad, Kong Eiegod!
Syv hundred Aar.

Anmærkning.

Aros (Aamunding) skal først have været Navnet paa denne gamle By, der henfører sin Oprindelse til det niende Aarhundrede, og siden fik Navnet Aars eller Aarhuus. Den laa i sin ældste Skikkelse ved Lisbjerg, ¾ Mil nordligere, end hvor den nu ligger. Den blev ødelagt 1049 af den norske Kong Harald Haardraade i hans Krig med Svend Estridsen. 1102 blev Byen paany opbygget, og flyttet til sin nuværende Plads, ved Aaens Udløb i Havet, af Kong Erik Eiegod, der saaledes kan betragtes, som den nuværende over syvhundredaarige Byes Stifter. Den blev hærget af Sørøvere 1158, men hævede sig paany efter denne og mange andre Ødelæggelser. St. Clements Kirke, som i sin første Skikkelse var, Aar 1102, opført af Træ, blev ombygget, som en af Landets anseligste Domkirker, i Aarene 1201—1216, i stor gothisk Stil. Byen blev hjemsøgt af den sorte Død 1350, og af en ligesaa ødelæggende Pest 1578; den ødelagdes af Ildebrand 1541 og 1556. Den blev brandskattet af de Keiserlige 1627; den blev voldgjæstet af de Svenske 1643, og blev haardt behandlet af svenske, polske og brandenborgske Tropper 1658. Fra den berømte Morten Borups Skole i Aarhuus udgik vor store Reformator Hans Tausen, saavelsom hans fortjente Medvirkere ved Reformationsværket, Bisperne Sadolin og Schjønning, og flere navnkundige Mænd (Cantsler Johan Friis, Professorerne Synningius og Petrus Paulinus). Nogle af det syttende Aarhundredes berømteste Lærde ere fødte i Aarhuus, navnlig Tycho Brahes Ven og første Udgiver af hans Værker, Astronomen Johannes Pratensis, den store Mathematiker Ole Rømer og den udmærkede danske Oldgrandsker Ole Worm. En af Byens Porte bærer det betydningsfulde Navn: Mindeporten. I den

nyere Tid har Byen ved Dampfarten vundet betydeligt i Liv, Færdsel og Samkvem. Ved Siden af den ældgamle lærde Skole virker nu her den første Realskole i Danmark for videnskabelig Dannelses Udbredelse i folkelig Retning.

Blomsterhaderen.

Ukrud du kalder hver Blomst paa din Vei;
Kunde Blomsterne lee, — de udloe dig.
Blomst dog og Blomsterven skader du ei,
Men dig selv — og de Gjække, der troe dig.

Barnesjælenes Rige.

Jeg elsker Barnesjælens Rige
Med dets Paladser og dets Drømme,
Dets ubevidste, friske Strømme
Af Liv, hvor det Vidunderlige
Hensmelter i det dagligt Sete,
Det Hverdags med det aldrig Skete,
Det Største med det Allermindste.

Orakelsprog.

I.

Hvad hemmeligst du haaber, da først skeer,
Naar Haabet du, som taabeligt, udleer.

II.

Hvad mest du frygter, allermindst dig truer;
For Det kun vogt dig, hvorfor mindst du gruer.

III.

Hvad fjernt du troer i denne Stund, er nær;
Men i det Fjerne kun du seer dets Værd.

IV.

Tænk ikke paa den ene Ting saalænge!
Den Tanke mange bedre vil fortrænge.

V.

Hvad du i Fremtids Bøger leder om,
Du finder, men da vexler brat din Dom.

VI.

Hvad du har saaet, til Frugt ei savner Kræfter —
Du kjender Sæden selv — vent Frugt derefter.

VII.

Din allerbedste Drøm skal vorde sand!
Naar frem du styrer tro, du skal see Land!

VIII.

Er det kun Godt, hvorom i Løn der bedes,
Det kommer sikkert, men kun anderledes.

H. G. Waage.[1])

Fra Dødens Land der faldt en Skygge:
Et Lys, vi havde kjært, blev slukt;
Et Die vaaged for vor Lykke;
Det Die mægtigst Haand har lukt.
En Faders Røst iblandt os lød —
Den Røst er stum — den Fader død.

Men ei forstummer Hjerterøsten
Med stille Tak i sønligt Bryst,
Og ei uddøer paa Vinterkysten,
Hvad Livet sang med Sommerrøst.
Hvor mægtigst Haand har Diet lukt,
Blev Kjærlighedens Lys ei slukt.

Til alle Sjæles store Fader,
Til alle Verdners Gud han drog:
I Livets Væld hans Sjæl sig bader;
Hans Aand sit Vaarpaulun opslog —
Der høre han i salig Fred
En Gjenklang af vor Kjærlighed!

---

[1]) Affjunget af Sorø Akademies Disciple.

Anm. af Udg.

Folkevise.

(Suppleret af Ingemann, udsat af Hartmann.)

„Min Fader vil mig gifte i Aar,
Og ingen Hue har jeg paa;
Min Fader kjør til Kjøgeby
Og kjøber mig en Hue af ny;
Med dirle—dirle— difte di."
„Og fik Du ikke Huen af ny?"
„Jo! jo! gjorde jeg saa!
Hm! hm! hm!
Gjorde jeg saa — tralla!"

„Min Fader vil mig gifte i Aar,
Min Brudgom har kun syv graae Haar;
Min Brudgom kjør til Kjøgeby
Og kjøber Hovedhaar af ny;
Med dirle—dirle— difte di."
„Og fik han ei Parykken af ny?"
„Jo! jo! gjorde han saa,
Hm! hm! hm!
Jo! jo! gjorde han saa — tralla!"

Sang paa Kongens Fødselsdag

ved Festen paa Sorø Akademi den 18de September.

Der klang en livlig Røst
I gamle Danmarks Dale
Om Aandens gyldne Høst.
Det toned over Tidens Flod,
Hvor Slægter sank i Dvale,
Om Liv med evig Rod.

Den Røst med lønlig Magt,
Med Storheds Eftermæle,
Har Dalens Sønner vakt.
Med gamle Tiders Kæmpesang
Den kalder unge Sjæle
Til Daad i Fædres Vang.

I Norden Troskab boer. —
Som feireste Træ i Skoven
Groer Ærens Træ i Nord.
Det suser over Fædres Strand
Med Aandens Røst fraoven:
Hil Troskabs Fædreland!

Sjung høit med freidig Tro,
Du Røst med Folketunger!
Hvor Fremtids Palmer groe!
Med Kjærlighedens Konge-Id
I Christians Sjæl du sjunger
Om Danmarks gyldne Tid.

Se! klart i Nordens Høst
Kong Christians Stjerne vinker
Med Glands fra Livets Kyst.
Stig, Danmarks Haab! med Stjernen frem!
I Kongesiet blinker
Et Lys fra Aandens Hjem.

Den 18de Juli 1845.

Over Sorø stille Sø
Fløi en Fugl hver Sommer;
Det var den, som ei kan døe —
Den med Liv gjenkommer;
Det var den, som tidt sig svang
Ung, gjenfødt af Flammen:
I dens Toners rene Klang
Smelte Tider sammen.

Her af Asken den sig svang,
Sang i grønne Skove;
Her den bygged glad engang
Ved den stille Vove.
Liv paany den haaber her,
Hilser gamle Rede;
Og om Sjæle, den har kjær,
Vil dens Vinger frede.

Hid idag den Fugl sig svang
Med en Krands paa Vingen.
Hvad den om sin Rede sang
Hørte dog vist Ingen;
Men i Krandsen see vi fro
Brudeparrets Smykke,
Som bevared, kjærlig tro,
Ungdomslivets Lykke.

Epigrammer.

I.

Til en titellos Ven.

Prydelsen du paa Skrømt kun forsmaaer,
For Alvor du kan den undvære:
Paryk kun behøves af Mangel paa Haar,
Og Titel af Mangel paa Ære.

II.

Konstner-Erkjendelse.

Herr X med Ret sin Konstner-Id
Erkjendt vil skue i sin Tid,
Hans Blik profetisk gjennemskuer Tiden;
Skeer det ei nu, skeer det skam aldrig siden.

Naturhistoriske Epigrammer.

I.

Af Natur var Menneſket Menneſkets Ven,
Men ved Konſt blev det Menneſkeſlagter;
Til Naturen hører det meer ei hen —
Det maa regnes til — Artifacter.

II.

Forædle Naturen kan Livets Ven
Med Kniv og Forvandlings Runer,
Af Drenge laver han Embedsmænd,
Og af Haner fede Kapuner.

III.

Statsliv og Folkeliv.

Staten er kun Automat, og Statslivet Hjulenes Klappren,
Kraften et blindt Element, ſtyret af klog Mekanik.
Bring Automaten i Gang, til Værn for Folkenes Lykke!
Livet og Aanden dog kun — lever i Folkenes Sjæl.

Holger Danskes Tilbagekomst i det tyvende Seculum.

(Refereret af N. N.) [1])

Vi ville ikke foregribe Læserens Dom om vor Forfatters Kald til at have heldige Indfald eller gjøre lykkelige Udfald. Vi ville, i det Hele, af Humanitet, men egentlig paa Grund af vort personlige Forhold til Forfatteren, mest holde os til de heldigere Partier i Digtet.

Dette, saakaldte Epos, (beskednere Eventyr) begynder med den opvaagnende Helts Røst i Graven:

„Hvad vækker Holger Danske i hans Grav?
Hvad kalder Aanden fra dens Flugt tilbage?
Det drøner over Sjæleverdnens Grav,
Som Lyd af Sovende. Hvad maa neddrage
Min Sjæl til Larven, jeg med Fryd hengav?
Den Lyd, mig vækker, er ei Suk, ei Klage;
Den Nød, mig kalder, har ei jordisk Mæle.
I Thule sove mine Sønners Sjæle.

---

[1]) Ingemanns Manuscript hertil er udentvivl skrevet 1835 eller 36. Han lod det ligge, da han valgte en Form, som han fandt heldigere og anvendte i Digtet „Holger Danske," der udkom særskilt 1837 og senere er indført i „Samlede Skrifter," sjette Bind, Pag. 155. Ingen af de Digte, som forekomme i Holger Danskes Tilbagekomst, ere hidtil trykte. Ingemann har skrevet det i Form af en Recensents Beretning om et stort episk Digt, som Recensenten, efter sit Skjøn, snart roser, snart dadler. Det er, som man vil see, altid Recensenten, som taler og anfører enkelte Digte af den afdøde Digters større Værk. Ingemann taler aldrig i sit eget Navn.

Anm. af Udg.

— — — — — — — — Forfærdelige Lyd,
Som ikke naaer til Sandsens ydre Øre,
Men drøner hult med fjerne Tordners Brag
For Aandens Sands og vil dens Dyb oprøre
Med de begravne Sjæles Aandedrag,
Basunen lig, der paa hin store Dag
Skal Universets hule Grund omstøde
Og mægtig vække alle Verdners Døde. —"

Saaledes skildres hin aandelige Snorken. Holger stikker Hovedet ud af Kæmpehøien og nyser, idet han vaagner. Dette kunde synes en meget plat Tanke; men Forfatteren har ved en poetisk Omskrivning søgt at undgaae det Platte deri, ligesom i hin fatale Snorken.

„Gud Jer velsigne, Fa'er!" ere de første Ord, Holger hører, og af en dansk Bondes Mund. Herover bliver den fromme Helt saare glad og mener, man har vækket ham for tidligt, siden man dog endnu troer i Danmark paa Gud og hans Velsignelse; men han mærker snart, at det kun var en gammeldags Opmærksomhedsyttring til nysende Medmennesker, hvorved Bonden slet Intet havde tænkt. Holger er traadt helt ud af Graven i ridderligt Costume fra Carl den Stores Tid med et uhyre langt Skæg. Det er Foraar; den skjønne Aarstid beskrives med tilbørlig Udmaling af den os nokſom bekjendte Natur, som ei engang i et helt Aarhundrede har forbedret sig. Hertil hører det næsten vemodige Udbrud af den gamle Kæmpe:

„Jeg kjender Fuglens Sang — i Herthas Skove,
Jeg kjender gamle Røst fra Nordens Vove,
Jeg kjender Sivets Susen hist ved Parken,
Jeg kjender Kæmpehøiens Sten paa Marken;

Men Kæmpens Slægt jeg kjender neppe ganske,
Og Ingen her vist kjender Holger Danske."

Forresten har Tiden gjort store Fremskridt, som man kan tænke; Bonden, der sidder paa en Dampplov og studerer den nyeste Filosofi, er dog endnu saa overtroisk, at han bliver forskrækket for den gamle Helt, som for en Gjenganger, og vil tage Flugten; men Holger griber ham fat og begynder sit nye Liv med at katechisere og udspørge Bonden om hans Christendom. Man seer, han selv endnu er noget katholsk i Hovedet.

Ved Veien hist stod fordum et Kapel
Med den Eenbaarnes høie Moders Billed;
Der knæled fromme Bonde tidt ved Kvel,
Og Himmelglandsen i hans Aasyn spilled.
Kapellet er forsvundet, seer jeg vel —
Men Himmeldronningen? er hun forsvunden?
Hvor brænder hendes Lys i Aftenstunden?

Her synes Digteren at have glemt, at Christendommen ikke var indført i Danmark i Holger Danskes Tid. Til sin store Forskrækkelse hører Holger, at Ingen meer troer paa den hellige Jomfru og Alt, hvad han som en god Katholik havde levet og var død i. Han mærker nu det er paa høie Tid, han kommer tilbage; saa meget meer, som den filosofiske Bonde røber, at han er et Slags Pantheist eller endog Atheist.

[1]) „Forstaaer jeg ret, hvad nu vi har paa Prent,
Saa er det ikke farligt klogt bevendt,

---

[1]) Bonden taler.

Med Alt hvad man i gamle Dage troede;
Vi ære nu det Onde, som det Gode.
Alt er guddommeligt jo paa en Maade,
Og skal der dog et Slags Vorherre raade,
Saa raader han i Alt — den Sag er klar —
Og vi kan gjøre hvad vi vil, min Fa'er!
Snavs er dog godt igrunden, det er Tingen,
Er ei Vorherre Alt, saa er han Ingen."

Hvad hører jeg — udbryder Holger Danske —
Ved alle Helgen! Du er bindegal —
Han hæver Røsten, som paa Ronceval,
Og klemmer rustent Sværd med Staalets Handske.

I denne Scene synes Forfatteren at have glemt, at hans Helt dog ogsaa i hin høiere Aandeverden, idetmindste burde være gaaet frem med Tiden paa Jorden, naar han vilde tænke ved sin Tilbagekomst at føre Tidsalderen noget virkeligt Skridt fremad. Holger med sin djærve Charakter, som en from, begeistret Ridder fra Middelalderen, vil nu nøde Bonden til at blive en lige saa god Katholik, som han selv og alle Christne vare i Carl den Stores Dage; men Forfatteren redder sig med at lade os ane, at den brave Holger Danske kun er halv vaagen.

„Han som en Drømmer staaer paa gamle Jord,
Veed end ei ret om han i Graven boer.
Han harmes over Menneskenes Tale,
Men troer, han ligger end i Dødens Dvale.

— „Den store Guddomstanke,
Som slumrer i hvert Folk og i hver Slægt,

Som hviler selv med Universets Vægt
I Aanden, der bød Stjernehæren vanke
I det umaalelige Rum, den Tanke —
Som fødtes alt med Folkets Sjæl — den blunder
I Heltens Sjæl endnu; derpaa han grunder;
Den vækkes skjønt til Liv ved Folkeiden;
Hvergang den vaagner, er der Liv i Tiden."

En Ariadnetraad gaaer her unegtelig gjennem Digtets labyrinthiske Irgange, og det er Holger Danskes Veninde, den skjønne nordiske Kvinde, som, i sin Person, skal forene al den Elskelighed, Sagnene tillægge Skandinaviens Signer, Valborger og Ingeborger — med al den Ild, Krøniken tillægger Holger Danskes forskjellige Veninder i hans Ungdom. Denne Digtets anden Hovedperson er Prindsessen i Thule, den skjønne Thyra, og der er ingen Tvivl om, at Digteren jo i hende har villet fremstille en Repræsentantinde for den reneste nordiske Kvindelighed. Det er hende, der har bevaret den Kjærlighed til Poesien og den dybe, religiøse Følelse, Holger ellers saa ofte savner hos sine moderne, sangviniſk-phlegmatiske Landsmænd. Hun synger endnu de gamle poetiske Folkeviser; hun kjender endnu Holgers Navn og hans Bedrifter fra den gamle Almuekrønike og hun drømmer, anelsesfuld, inden hun seer ham, om hans Tilbagekomst. Hun nedstammer fra den gamle Kongeslægt og har fra sin Barndom været forlovet med Keiserens Søn og Thronarving, Prinds Frode. Ved den sidste Revolution i Thule er hendes Brudgom forsvunden, og, man troer, dræbt. Hun er selv sat i Fængsel, medens den gamle Keiser er sat under Formynderskab for majestætsforbryderske Ytringer om Pluralitetens absolute Magt. Til Prøve paa Forfatterens Behandling af denne kvinde-

lige Charakter vil jeg her anføre den fangne Prindsesses Sang i Taarnet:

„I Keiserhallen ved Thules Strand
Klang hundrede Barders Stemme,
Een Røst gjentoner fra Folk og Land:
I Norden har Troskab hjemme!"

Denne Sang er temmelig kort og afbrudt; men den hænger nøie sammen med den følgende, hvorfra den i Digtet er adskilt ved nogle barokke Almue-Scener udenfor Taarnet. Saasnart der er stille, synger Prindsessen igjen, dog uden at bemærke Holger Danske og en Person, klædt som Bonde, der hviske sammen og betragte Taarnet nøie. Medens den forelskede Prinds er nær ved at røbe sig blandt Speiderne, der omgive ham, bliver gamle Holger næsten endnu gladere, idet han hører den fangne Prindsesse ogsaa synge om ham og hans Atterkomst. Hendes fortryllende Stemme klinger vemodig, glad fra Taarnet:

„En Drøm dog glæded mig allermest,
Den glemmer jeg aldrig ganske;
Mig syntes, jeg var de Dødes Gjest
I Hulen hos Holger Danske.
Jeg saae ham klemme det haarde Jern
Og vinke med Kæmpehaanden;
Jeg hørte hans Stemme, han er ei fjern,
Han kommer med Kæmpeaanden.
Naar Barndomsdrømmen ei meer er Tant,
Naar Holger Danske gjenkommer,
Da kommer igjen den Tid, som svandt,
Da kommer vor nye Skjærsommer!"

Prindsessens Sang i Taarnet afbrydes voldsomt ved en Folketumult, hvori Holger redder den røbede Prinds og bringer ham i Sikkerhed i en Afkrog af Landet.

Uagtet Holger føler sig mægtig hendragen til den forfulgte Fyrsteslægt, tør han dog ikke følge denne sin gammeldags Følelse, førend han kjender den nye Tidsaand og dens Repræsentanter. I en Række af barokke Scener, lader derfor Digteren sin gjenopvakte Helt opsøge og prøve alle de Individer, der anprises ham, som Ordførere og Toneangivere i den Tid, han vil reformere. For at undgaae Anstød og Beskyldning for personlige Hentydninger, har Digteren, som vi allerede see af Titlen, brugt det forslidte Konstgreb, at sætte Tiden for sit Digt et Aarhundrede frem; men det nytter ham kun lidt, han formaaer dog ikke helt at udrykke sig selv af sin Tid og endnu mindre af sine Fordomme og Antipathier.

Blandt de skarpt udmalte Caricaturer, som Forfatteren her omtumler sig med, er der et Par, som paa Holger Danskes Forespørgsel om Literaturens vigtigste Heroer, fremstille sig selv, som saadanne, for fuld Alvor, og med den mest naive Tro paa deres Vigtighed og Superioritet i Aandens Verden. En af disse Herrers kritiske Samtaler med Holger Danske, hvori han vil bevise Helten, at han aldrig har været til, men kun er en smagløs, fabelagtig Romanhelt, uden historisk Sandhed, bliver ved Holgers rolige, vedligeholdte Ironi, ganske underholdende.

Uagtet Holger ikke synes saa ganske tilfreds med den, ham vel ensidige, Udvikling af det sangvinsk Phlegmatiske i Nationens Charakter, hvori han maaske vilde have Noget af den oprindelige, orientalske Ild og Dybde, mener han dog, at der er lidt Ild i vore Hjerter endnu, og at det derfor ikke endnu er ganske forbi med vor Tapperhed.

„Mig huer helt vel det gamle Skjold,
Hvor Hjerter flokkes om Løver.
Men vorder Grunden i Hjertet kold,
Ei Løven Stordaad udøver.

Vel brænde ei Hjerterne hedt, som før,
Om end de er lige røde;
Men før den sidste Hjertegnist døer,
Er de gamle Løver ei døde."

At den nærværende Slægt, (nemlig i det tyvende Aarhundrede) spotter ham for meget og synger ham for lidt, samt at den synes ham for lattermild til at følge sin dybere Natur, giver han tydelig nok tilkjende i følgende Strophер:

„Kjær Landsmand! har Du kun Ord i Mund,
Men har Du ei klang paa Tungen?
Sjung atter freidig af Hjertets Grund,
Har ei Du Skade paa Lungen.

Jeg hører Dig hjertensgjerne lee,
Jeg vil din Glæde ei hindre;
Men vilde Du kun lidt dybere see,
Maaske Du lo da lidt mindre."

Af et andet lyrisk Udbrud see vi, hvorledes den troe Holger Danske selv har tænkt paa os i den anden Verden og villet tage sig af os efter Evne, hvis det havde været saa galt bevendt med os, som han troede.

„Ondt Nyt jeg spurgte om Tiden,
Alt før denne Slægt blev fød:

Jeg hørte for længe siden,
Den gamle Troskab var død.

Det volded mig Sorg i Himlen,
Det sved i min gamle Sjæl.
Raadte jeg for Menneskevrimlen,
Jeg kunde den knuget ihjel.

Forlov jeg bad hos Vorherre,
At see mig lidt om paa Jord.
Sank Troskab i Grav, desværre!
Staaer vel hendes Grav i Nord.

Men Graven har jeg ei fundet:
Hvem jeg spurgte derom, blev rød,
Hvor ei gamle Blu er forsvundet,
Er den gamle Troskab ei død.

Digteren glemmer et Øieblik sin Helt og udbryder:

„Her aander jeg i fulde Drag den Luft,
Som ren af Nordens Himmelvæld udstrømmer,
Her drukner ei den evige Fornuft,
I Jettekløgtens frosne Hav; her svømmer
Dens Genius end frisk i Blomsterduft
Paa Tankedybets Elv med Svanevinger,
Her Livets store Harmoni gjenklinger."

Her rører Digteren sig nu ogsaa friere og forlader de jævne, banede Stier; her lader han Fantasien mere raade og forbereder os paa det nye Liv, som her skal udvikle sig for en tilkommende Generation, naar selv den

herskende Tidsaand gjennem sine ubevidste Organer har bragt den Ide til Modenhed, der i den tilsyneladende Undergang af alt Bestaaende, dog lønlig stræber frem til Erkjendelse af sit eget Væsen og et nyt Folkeliv. I en dristig Contrast til det milde, rolige Samliv, han her skildrer, nemlig i en Fjelddal, hvorhen Holger har ført Prinds Frode, og hvor de forviste, udmærkede Personligheder fra det gamle Hof have samlet sig, lader han den stormende Tidsaand hæve sin Flugt over Fjelddalen i en hvirvlende Tordensky og lader sin egen Betragtning fremtræde, som Tidsaandens hemmelige Røst til den grublende Holger Danske:

„Usynlig svæver jeg fra Land til Land,
Mit Væsens Id jeg hvisker i hvert Øre,
Kun enkelt Tanke enkelt Sjæl kan høre,
Paa min Ide har ingen Sjæl Forstand;
Men se! iblinde maae de dog adlyde
Den Aandens Herskerrøst, de ei forstaae.
Jeg vil — og mine Slaver selv forgaae,
Jeg vil — og Millioners Blod maa flyde.
De haane mig, de stampe stolt mod Braaden;
Ei ane de, den Trods var just mit Bud;
En Tanke kaster jeg i Verden ud,
Den møder Kamp — og Kampen avler Daaden;
Som Vinden blæser, ruller store Hav,
Men veed ei selv hvorfra, hvorhen det farer.
Begrib hvad Tidens Aand dig aabenbarer,
Og ei du steg forgjeves af din Grav!"

Uagtet Alt, hvad der er skeet, synes Holger Danske først nu at skulle komme til fuld Bevidsthed om sit Liv og sin Bestemmelse, og dette skeer (underligt nok) ved Poesien.

Omgiven af en stor Natur i den skjønneste Aarstid, oplivet af Poesi og Konst føler den gjenopvakte Helt sig ligesom tilbageført til Morganas Feslot ved Kong Arturs og Alfekongen Oberons Side. Tilsidst blive disse Billeder saa levende for Holgers Sjæl, at han synes virkelig at opleve paany sit hele forbigangne Liv. Han seer de velgjørende Feer igjen, som dandsede om hans Vugge og bragte ham de underfulde Gaver, der gjorde ham til en Eventyrhelt for alle kommende Slægter og til Ridderaandens europæiske Gjenopliver. Den idylliske Fremstilling af Hoflivet i Fjeldskoven faaer herved selv en eventyrlig Farve. Ved Prindsesse Thyras og Prinds Frodes Formæling i den lykkelige Fjelddal, gives der et natligt Tryllespil i Skoven i Maaneskin og Fakkellys, hvorved de skjønneste Scener af Holgers foregaaende Liv fremstilles saaledes, at Holger selv tager det for et af sin Svoger Oberons og Titanias Tryllerier. Han seer atter sin elskede Morgana sidde i Maaneglandsen, omdandset af Oberons Alfer ved det gyldne Feslot Avalun, og han hører hende synge:

„Fjernt Stormen tuder
Paa Havet derude —
Paa min salige Ø er der Fred.
Mod Magnetøens Bred
Sig Bølgerne bryde —
Som Vindharpetoner de lyde.
Se! Maanestraaler, venlige, stille,
Mit Guldslot med Sølvglands omspille!
End mit Avalun staaer,
Som det stod i tusinde Aar.
Her i Rosenlunden,
Jeg venter paa Gjenopvækkelses-Stunden.

Her med evig Ungdoms salige Lyst,
Fløi Aarhundreder over mit Bryst."

Den gamle Holger seer dybt bevæget paa dette Tryllespil, hvorved Prindsessen forestiller Morgana, og hendes Brudgom det forrige Aartusindes Holger (den gamle Ex-Keiser selv er Kong Artur). De have gjort fælles Sag med begge Digterne, ei blot for at forlyste, men, som man seer, for helt at vække den grublende Nationalhelt. Morgana sidder ved Erindringens Kilde, hvori Billederne af alle Folks og alle Tiders Liv speile sig; men hvori hun, i sin drømmende Kjærlighed, seer alle Billeder sammenflyde i det eneste: hendes udødelige Elskers:

„Med evige Minder,
Med de tusinde Billeder rinder
Hist Kilden, den klare,
Som de venlige Alfer bevare.
I hvert Billed, jeg skimter,
Hans Helteskikkelse glimter,
I hvert Lysbilled favner mig Helten den høie
Med den nordiske Himmel i Øie."

Hun rækker ham atter Guldkronen med den evige Foryngelses Tryllegave og med Forglemmelsen af enhver anden Følelse end Øieblikkets. Tryllespillets Holger (Prinds Frode) griber den, vender sig bort fra Erindringens Kilde og synker i salig Verdensforglemmelse i Tryllerindens Arme, og nu synger den beskuende Digter med Alfe-Choret:

„Hvor Avaluns berømte Tryllehaller
Fra Purpurskyen speile sig i Sø,

Hvor Diamanters Dug fra Sølvblad falder
I Rosenlunden paa magnetisk Ø,
Der Elskov, ubekjendt med Tid og Alder,
Selv uden Livserindring ei kan døe,
Der Holger Danske ved Morganas Side
Seer ungdomsfrisk Aarhundreder henglide.

Den Tidens Aand, som Slægters Liv omskifter,
Ei nærmer sig hans stille Lykkes Havn;
Den Verden, som beundred hans Bedrifter,
Har Helten glemt i Tryllerindens Favn;
Udslukket af hans Sjæl er Mindets Skrifter;
Selv af hans vidtberømte danske Navn,
Af Fædrelandet med de dybe Strømme —
Han øiner intet Mindeglimt i Drømme.

Med Tryllespil ham Oberon forlyster,
Den skjønne Alfekonges Magt er stor.
Skjønt — paa Morganas Ø, hos vise Søster
Han Himle skaber paa forvandlet Jord,
Han spreder ud fra Oververdners Kyster
Sin store Alfedigtnings Stjerneflor;
Titania han til Morgana bringer
I Alfeglorie med Regnbuvinger.

Hvad ingen Kvindefød paa Jorden skuer,
Den store Holger Danskes Øine see,
Han i Aartusinder som Yngling luer,
Men vaagner han ret aldrig meer — da Ve!"

Ved dette Veraab springer Tryllespillets Holger op fra Morganas Favn og taber Forglemmelsens Krone i

Kilden. Han stirrer forundret i Kilden og seer sit Folks historiske Liv i store Billeder af alle forbigangne Tider. Hvad han seer, besynges med Liv og Begeistring af Alfe-Choret og Digteren. Denne Episode i Digtet udgjør et Epos for sig selv i 24 Sange, som vel fortjente at opskrives; men saalænge vi have saa travlt med os selv og vort eget Communevæsen, kan jo Ingen fortænke os i, at vi ikke have Tid og Lyst til at læse et langt Digt i Vers om vore Forfædres Bedrifter.

Den virkelige Holger Danske bliver herover helt begeistret. — Det er som Bevidstheden om hele Nationens Liv først fuldeligt fremkalder hans egen, og nu slutter Trylle-spillet med Fremtrædelsen af de sex Feer, der stode ved Holger Danskes Vugge og som nu bringe ham, paa hans elleve hundrede og fire og halvtredsindstyvende Fødselsdag de samme Tryllegaver. Tapperhedens og Styrkens Fe, Gloriande, bringer ham atter det gamle, korte Sværd Courtain, som Morgana i hans Ungdom havde sendt ham, og hvormed han havde udøvet sine vidunderlige Heltebedrifter. Den gunstige Leilighedes Fe, Palestina, bringer ham et konstigt Glar, hvorigjennem han kan see guddommelig Plan og Enhed i den største og mest forvirrede Mangfoldighed af Folkelivets tumultuariske Optrin over den hele Verden og, med et sikkert Blik, opdage, naar det rigtige Øieblik er forhaanden, da en kraftig Indgribelse i Begivenhedernes Gang kan bringe Klarhed og Fornuft i Tidsaandens forvirrede Begivenheder. Seirens og Saarfrihedens Fe, Pharamunda, sætter, hemmelig og useet af ham selv, en eviggrøn Laurbærkrands paa hans Hoved, medens Skjønhedens og Elskværdighedens Fe, Meliora, der giver indtagende Aand og den lykkeligste Charakter, sætter den evige Ungdoms Tryllering paa hans Finger. Den

lykkelige Kjærligheds Giverinde, Persina, smiler ogsaa venlig til ham, idet hun med et alvorligt, betydningsfuldt Tilbageblik rækker ham en Forglemmigei og en Evighedsblomst; men da Morgana (i Prindsessens Skikkelse) nærmer sig undselig, med sin Myrtekrands, den virkelige Holger Danske — afbryder Holger Tryllespillet og trykker et faderligt Kys paa den skjønne Prindsesses Pande, medens han forsikkrer hende og Digteren, at han nu, Gud skee Tak! er fuld vaagen og visselig ikke skal glemme, hvem han er og hvad man nu med Føie kan fordre af Holger Danske i al Evighed; thi nu har han hørt af Digtets Sagn-Erindrings Skat, at hvad der levede i ham selv, ogsaa lever i Folket, og nu er Tiden ogsaa kommen, da det slumrende Liv har faaet Røst blandt hans Sønner.

I den følgende Sang udmaler Digteren sine sangviniske Forhaabninger om en ny gylden Æra, som ved den lysvaagne Holger Danske forberedes i hint lykkelige Asyl, hvorhen han samler Alt, hvad han troer at behøve, til Grundlaget for en aandrig og lykkelig Folkeexistents.

Den gamle Bisp tager vigtig Del i Regenerations-Værket, han beskrives saaledes:

En ny Apostel staaer han, høi og rolig,
Med Pauluskraft i mildt Johannes-Blik;
Hans Sjæl er med det store Liv fortrolig,
Som gjennem Frelsens skjulte Kirke gik;
Den Undertro har i hans Hjerte Bolig,
Som tryg forvandler Gift til Lægedrik;
Med Aandens Røst og med Profeters Tunger
Han Aandens dybe Løndom klart udsjunger.

Filosofien yder ogsaa Sit til det nye Livs Gjenfødelse:

Gjenfødte Plato kjæk paa Tankens Vinger
Sig svinger mod Ideens Fædreland,
Ei Vægten af Naturens Skal nedtvinger
Hans Grandskeraand til Dødens golde Strand;
Han Kjærnen seer, hvoraf alt Liv udspringer,
Han bygger ei i Luft og ei paa Sand;
Han dykker, som en Jonashval i Havet,
Hvor Sandhedsperlen ligger dybt begravet.

Ei blot hvad Øiet seer i Verdensrummet,
I Konstens Speil sig samler skjønt og sandt;
Hvad Aanden har paa dybest Vei fornummet,
Han maler livligt, som han seer det grant —
Den Hjertedybets Klang er ei forstummet,
Som Holger Danskes Liv til Norden bandt,
Den stiger, i henfarne Slægters Mæle,
Fra Grav til Himmel med hans Sønners Sjæle.

De susende Skove og det brusende Hav er en dyb Reminiscents, som han synes at have taget med sig i Graven og end ikke kunnet glemme i sin høiere Aandeverden; denne Erindring kommer ofte tilbage i hans Sang, og dertil synes han at knytte Forestillingen om alle de Slægters Liv, som er henfaret, men hvis Aander nu ligesom med ham synes vakte i den Slægt, der kommer hans Navn ihu og erkjender hans Aand for dens egen. I et Sangfragment hedder det nemlig:

Det suser i Thule Skove —
Det bruser fra dybe Hav —
Mine Børn under Muld og Bove
Har sprængt Aarhundreders Grav.

Det hvisker fra Land og Vove,
Vi komme dit Navn ihu —
Ei meer dine Sønner sove,
Vi leve paany som du.

Hvad der dog mindst huer den gamle Helt hos hans nye Landsmænd og hvad han mindst tiltroede dem, lægger han i den følgende Sang intet Dølgsmaal paa, dog er han saa billig ikke at skære Alle over een Kam, og han synes ogsaa at vide Trøst mod den Ulykke:

Om Avinds Seier jeg hørte,
Om Niddets Slange i Nord;
Det længe min Sjæl ei rørte,
Jeg nødig paa Skvalder troer;

Nu har jeg Troen i Haanden,
Hvor finder ei Slangen Vei?
I Norden æres vel Aanden;
Men Æren undes den ei.

Dog Aanden flyver foroven,
Og Æren smiler ad Nid:
Det feireste Træ i Skoven
Døer ei for et Myrebid.

Man maa heraf slutte, at den Hæder og Erkjendelse, Holger nyder ved Keiserhoffet og blandt Nationens Ypperste har paadraget ham Misundelse og en ukjærlig Opposition, selv i hin stille, lykkelige Fjelddal, hvor der dog virkes i hans Aand for Folkets Regeneration og Landets Redning. Han føler selv, hvorledes han, som en Mand fra det for-

rige Aartusinde, vel maa forekomme den nye Tids Mennesker noget kantet, og at hans Strenghed let kunde bortfjerne de Hjerter fra ham, som ikke vidste hvor ærligt han mente det. I en følgende Sang hedder det:

Se ei til den gamle Holger surt,
Om end Jer tykkes, han brummer!
Lidt besk er stundom den sundeste Urt,
Alt Øl er ei surt, som skummer.

Lidt gammeldags er jeg, det veed I nok,
Og graat blev mit Skæg i Graven.
Lidt barsk jeg er, som min Tjørnestok;
Men derfor er jeg ei gnaven.

Endnu kan jeg lee af Hjertens Grund,
Fast Ingen har seet mig græde;
Men een er Tungen kun i min Mund,
Og Alvor der er i min Glæde.

At Holger med al sin Kjærlighed for den gamle Tid dog Intet har mod Cultur og Oplysning, men lader de Træk af Nationalcharakteren, han gjenkjender i den nye Slægt, vederfares Ret, yttrer han ret naivt i en Sang paa sin jævne Maade. At det dog ikke saameget er af den nye Cultur, og endnu mindre af den blotte Politur, han venter Folkets Regeneration, men meget meer af et jævnt, gudfrygtigt Sind iblandt dem og navnlig af den christelige Religions Gjenindførelse, seer man tydelig af adskillige Sange, der næsten gaae over i Psalmetonen. Til dem, der have opgivet Tanken om det Guddommelige, som en forgjeves Stræben, siger han:

Aandens Ørn! hvad har dig lammet?
Har et mægtigt Lyn dig rammet?
Ei i dristig Flugt du stiger
Mod Uendeligheds Riger,
Solens Sol, Urlysets Hav
Synes dig dit Væsens Grav.
Tvivlsom Vingens Kraft du maaler
Mod Uendeligheds Straaler,
Spørger om hvad du formaaer
Og i magtløs Grublen stille staaer.

Til sin Tids Atheister og Autotheister, der med Voldsomhed modsætte sig Christendommens Gjenindførelse, som en Affindighed i saa oplyst en Tid, synes han at have henvendt følgende Strophер, hvori man dog ikke gjenkjender den Jævnhed og eiendommelige Tone, som charakteriserer disse Holger Danskes Digte:

Hvi harmes du, som Intet seer,
Paa Aandens Søn, som Herrens Høihed skuer?
Nedstraaler ingen Sandhed meer
Fra Himmeltabernaklets aabne Buer?
Er Jordens Dagværk nu kun Sandt,
Men Martyrblikkets Syner Sværmertant —
Og Drøm, hvad Sjælen saae paa Himmelflugten?

At han dog ikke vil have Filosofien og den høiere Speculation bortviist fra Religionens Mysterier, men mener, at selv disse skulle klare sig for Tankeblikket, naar det ikke er følesløst og fantasiløst forstenet i Abstractioner, synes følgende Strophер at antyde:

„Giv Tanken Ild og Vinger, Børn!
Seer kjækt med Sjæleøiet!
Mod Aandens Sol har Tankens Ørn
Aartusinder alt fløiet.
Den blendes ei af Tidens Slør —
I Straalehavet ei den døer,
Men flyver phønix-gjenfødt gjennem Flammen."

Tidsaanden farer atter forbi hans Øie i en stor Ynglingsskikkelse med et vildt, næsten dæmonisk flammende Blik, der seer med Foragt paa de sidste nitten Aarhundreders Liv, som paa en stor, sygelig Folke-Drøm, og vil udvikle et nyt, herligt Liv af sig selv uden Forbindelse med Guddommens store Tankekjæde i Menneskelivet, hvoraf han selv nu er et løsrevet Led. Den grublende Helt standser den voldsomme Genius i Flugten og vil betegne dens Vei. Dette udtrykkes i et Slags Læredigt, hvoraf vi kun ville anføre følgende Strophер:

„Yngling med det vilde Øie!
Lad mig see dit Aasyn nøie!
Vil du følge mig din Sjæls Attraa?
Veed du hvad du stræber efter?
Kjender du din Villies Kræfter?
Kan du selv dit Væsens Dyb forstaae?

Søn af de forgangne Tider!
Ikke sønlig du fremskrider,
Træder stolt paa dine Fædres Grav.
Kold du deres Id betragter
Det Forgangne du foragter —
Troer du blind, du selv dig Livet gav?

Intet troer du — Smilet svarer —
Livet, som du aabenbarer,
Veed du første Gang i dig blev til.
Ei du spørger om det Svundne;
Det Nærværende, det Fundne
Er Livsgaaden, du oplyse vil.

Selv du vil din Guddom være,
Under Frihedshatten bære
Den løsrevne Verdens Heltekrands.
Hersker selv i Tankens Rige —
Du for ingen Gud vil vige,
Blinker ei for alle Himles Glands.

Ingen evig Viisdoms Skranker
Standse dine Storheds-Tanker.
Selvvalgt Undergang dig tykkes stor.
Døden under Øine seer du,
Dens Nødvendighed udleer du,
Døden i din egen Villie boer."

I nogle, Holger Danske tillagte, religiøse Digte, har Digteren enten ikke kunnet, eller ikke villet tilbageholde hvad man tydelig seer er hans egne Betragtninger. Dog heri, som i Meget, er denne Forfatter egensindig, og al Kritik er udentvivl spildt paa ham.

Vi have fulgt hans gjenopvakte Holger Danske til det stille, lykkelige Fristed, hvor han ved Mindet om sin egen og hele Nationens historiske Fortid er kommen til fuld Bevidsthed om sig selv og den Folkelivets Ide, han ved sin og hele Folkets Virksomhed vil realisere. Holger Danske siger stolt:

„Jeg gjennemfoer de høie Aanders Sphære,
Jeg delte deres Flugt og deres Glæde,
Jeg saae Marthrerne i Glands og Ære,
Jeg saae Aarhundreders Heroer bære
Hver Tidsaands Skat til Helligdommens Sæde —
Og Skatten blev de nye Slægters Arv;
Begrov de den end stundom hos de Døde,
De Døde skal opstaae med Kraft og Marv,
Og Livet de Begravne gjennemgløde."

En Renegat havde trængt sig ind ved Hoffet;[1]) han indsatte en Formueligheds-Direction o. s. v. samt en Automat til Keiser. Alt hvad Trækeiseren besegler, gaaer ud paa at hæve denne fortjente Patriot og Frihedens Helt til den største Magt og Værdighed. Alle Træsoldaterne og det hele Damp-Krigs-Maskineri (som Renegaten og har indført) kommer under hans Bestyrelse, og han udfører i Folkets Navn dets saakaldte „Fri-Beslutninger" med det største Tyranni. Men Holger og hans Venner have opdaget, at Renegaten bestikker Patrioterne og hemmelig styrer Trækeiseren, da han er den Eneste, der kjender hans Mekanisme.

Den keiserlige Træ-Colos bliver imidlertid dog kronet, og af Renegaten, som Folkets første Repræsentant. Festen ender med en glimrende Maskerade, hvorved Renegaten er Hovedperson.

„Hotellet straaler fyrsteligt i Staden,
Der hersker Crøsus nu som Præsident,
Did Stadskareter rulle gjennem Gaden;
Didhen er Almuhobens Blik kun vendt.

[1]) Nemlig ved Hoffet i Thule.

De Store prunke strunkt paa Maskeraden,
De Smaa faae Prygl af strenge Retsbetjent.
Hist hævdes skjønt den fine Verdens Love,
Her høvler Politiet paa den grove.

I høie Sal fra hundred Lysekroner
Udspredes Glands paa Maskevrimlens Pragt,
Fra gyldne Galleri et Hav af Toner
Den ordner skjønt i Polonaisens Takt.
I Ridderpomp med Diadem og Krone
Og med Emblemer paa hver mythisk Magt,
Et Billed af hver Fortidsdrøm sig dreier
I Veddestrid om Vids og Skjønheds Seier.

Repræsentanten har i Pragt ei Lige,
Som Festens Helt han fængsler tusind Blik,
Som Storvizir i Træmonarkens Rige
Han pryder sig paa Orientens Skik;
Dog, som en Riddertidens Helt tillige,
Han følger Artighedens Politik;
Hver Polonaisens Skjønhed fint han hylder
Og mangt et Hjerte lønligt han fortryller.

Forbauset for hans Turbans Ædelstene,
Sig Mammons Dyrker bøier med Respect;
Som Fortunats Klenod hin Pynt alene
Ham giver Millioners gyldne Vægt.
Kraft spiller i hver Muskel, i hver Sene;
Han synes med hver Oldtids Gud i Slægt:
En ny Apol man seer i Plutus-Pragten
Med Herkulsstyrken og med Cæsarmagten."

Vi see, at Digteren anstrenger sig for ret at udhæve Renegatens blendende Fortrin, hvorved det er lykkedes ham at bedaare vore forvildede Landsmænd i det tyvende Aarhundrede; men derved paalægger han sig en større Anstrengelse, naar han nu med langt større Pragt udmaler Prinds Frodes og Prindsesse Thyras Fremtrædelse med den gamle, joviale Exkeiser, som i næste Scene fremføres af Holger Danske. Pludselig forstyrres nemlig det glimrende Gjøglespil ved Raabet: „Triumf! Holger Danske er kommen — Trækeiseren er slaaet istykker. (Renegatens Secretair sad i ham og blev knust). Vor levende Keiser er kommen tilbage — Triumf!" Dette skulde nu være udført med et Liv og en Begeistring, som var den gjenfødte og ved Holger Danske vakte Nation værdig; dog vi tør ikke opholde Læseren med saa mange Prøver, og Enhver af os veed jo bedst selv, hvorledes det skulde være.

Alt faaer nu et lykkeligt Udfald. Den muntre, godmodige Exkeiser modtages atter med Jubel af sit Folk, Maskinhæren slaaes istykker af Folket tilligemed hele det forkonstlede Statsmaskineri. Borgerlig Orden vender tilbage. Folket faaer en fornuftig Repræsentation under den nye, fortræffelige Regjeringsforfatning, som Digteren ikke har udført, men givet os den lykkeligste Leilighed til selv at udfinde og udmale. Saameget antydes kun, at de skadelige, nye Indretninger blive afskaffede og det Gode i de gamle igjen indført; den christelige Religion bliver indført igjen, Kirkerne blive staaende, Geistligheden indsættes paany. Formueligheden afskaffes, som en Umulighed, og Selskabet for aandelig Lighed opgives, som Fantasi; Ægteskabet indføres igjen og en ny ordnet Virksomhed begynder under saamegen personlig Frihed, som den fælles Frihed og Roligheden tillader. Holger Danske holder endelig en begeistret

Tale til Folket og — forsvinder. Han dør dog nu ikke, men bliver kun usynlig, medens hans Aand og Kraft aabenbarer sig i hele Folket.

„Den gamle Holger Danskes Flammetale
Har gjennemglødet det forbauste Folk:
Til Liv det er gjenvakt af dybe Dvale,
Og Heltens Røst var Folkeaandens Tolk;
De saae ham kjækt med Luefarven male
Tidsaandens Brøst. Hvert Ord var som en Dolk,
Der trængte dybt og skaanselløst i Sindet —
Men klart nu Diet seer, som var forblindet.

Begravne Tiders Sjæl er vakt af Slummer,
Nu Folket seer i store Speil sit Liv;
Sundt Hjertet høie Frihedsflamme rummer
Med Guddomstankens nye Skaberbliv.
Den gustne Avind flygter og forstummer;
Nu Aanden æres uden Nid og Kiv.
Den gamle Troskab end i Nord har hjemme,
Og Kjærlighedens Fugl har atter Stemme.

Den deilige Prindsesse Thyra ender Digtet med en kjærlig Sang til sin og Folkets gamle, kjære Ven, om hvis usynlige Nærværelse saavel hun, som hendes Brudgom tilligemed Keiseren og alle frie, nordiske Sjæle ere fuldkommen overbeviste.

Hvergang det suser fra Skoven,
Hvergang det bruser fra Hav,
En Røst vi høre fraoven
Og dybt fra Heltenes Grav.

Den hvisker om gamle Dage
Og om den kommende Tid,
Det Svundne kommer tilbage
I vordende Slægters Id.

Ret aldrig forstummer ganske
I Nord hin lønlige Røst,
Ret aldrig meer Holger Danske
Skal jordes paa Thules Kyst.

Han svinger, sit Folk gjengivet,
Forhyngelsens Krone i Haand.
Han lever med Folkelivet —
Han vaager med Nordens Aand."

Festsang ved Raadstuebygningens Indvielse i Sorø,

den 20de November 1845. [1])

Ved Søens Speil, hvor Klostret stod i Skoven,
Boer Freden trygt i stille Klosterby:
Her Frihed bygged under Skjærm af Loven,
Her gamle Tid ei glemtes for den nye,
Og her skal gamle Dages Røst udsige
Det Ord, som dybt slog Rod i Folkets Bryst:
Med Lov skal Retsind bygge Land og Rige;
Men alle Loves Lov er Sandheds Røst!

[1]) Til Melodien: Der er et Land, dets Sted er høit mod Norden.

Hos liden By med gamle Storhedsminder
Staaer Kundskabstemplet fast paa hellig Grund:
Her Sandhedskilden smaalig ei bortrinder —
Her sjunger Friheds Fugl i grønne Lund.
Se! derfor Borgerfrihed her og bygger
Med Fremtidshaab paa hvad der ei forgaaer,
Og under Sandhedsaandens Vingers Skygger
Velsignet Lovens Tempel blandt os staaer.

Staa fast, med Sandhedsloven i vort Indre,
Du Fredspaulun for Lovens Helligdom!
Naar Retsinds Stjernestraaler til dig tindre.
Din Pragt og Glands kun Tomhed spørger om;
Paa Lovens Grund skal Fred og Frihed bygge,
Hvor Retsind staaer med Veieskaal i Haand;
Her friske Liv med nye Tiders Lykke
Fremblomstre skjønt med vakte Folkeaand!

Kongemødet i Danmark 1846.

Til Danmarks Sommerdale
Fløi Ørn fra Stockholm Slot,
I Dannerkongens Sale
Staaer Nors og Sveas Drot.
En Røst med Jublers Torden
Var trende Rigers Tolk,
Med Kongerne i Norden
Nu samles Nordens Folk.

Hvad Nordens Fædre aned
I Kæmpetidens Drøm,
Til Klarhed Vei sig baned
Paa mørke Tiders Strøm.
Igjennem Kampens Luer
Gik Aanden frem med Magt,
Og klart nu Tanken skuer
Hvad Hjertet har fuldbragt.

Eet Hjerte stort sig rører
I Nordens Kæmpebryst —
Een Aand dets Liv tilhører
Og een var Aandens Røst.
I tusind Slægters Sjæle
Med Fremtidshaab det klang:
Vor Stordaads Eftermæle
Skal vorde Seiersang!

Nu Seiren først er vundet
Som Norden stredes om;
Nu Odins Slægt har fundet
Sin tabte Helligdom.
Paa Hjertetavlen luer
Med evig Runeskrift
Den Lov, som Aanden skuer
I Tidernes Bedrift.

En Gimletid paa Jorden
Opsteg fra Valhals Grus:
Klart lysner over Norden
Gudsfredens Stjernehus;

Hen over Fjeld og Dale
Lød Aandens Seiersſang;
I Nordens Kongeſale
Med Folkerøſt den klang.

Med Tanker, klare, høie,
Hint Tiders Lys opgik
I Chriſtians Tænkerøie —
I Oscars Helteblik;
Og Glædens Jubeltorden
Blev trende Rigers Tolk:
Med Kongerne i Norden
Nu favnes Nordens Folk.

Livets Korthed.

Vil du begribe hvi Livet er kort,
Se dig lidt om!
Verden gik under, foer Livet ei bort —
Raſk ſom det kom.
Løven ſom Tigeren raſer ſin Tid,
Menneſket med;
Standſed ei Himlen Giganternes Id,
Rev de den ned.
Maal er afſtukket og Timer tiltalt
Ulve ſom Faar;
Trøſtelig graaner i Moderſliv alt
Eſlernes Haar.

Blomster maae visne, og Orme skal døe:
Livet bortgaaer.
Orm har vel Yngel, men Blomsten har Frø,
Og i hvert Frø er en Vaar.

Georg Sarauw.[1])

Hans Sjæl Naturens store Aand tilhørte:
Dens hemmelige Røster han forstod,
Og Livets Væld fra Verdenstræets Rod
Sig skjult og stille i hans Hjerte rørte.

Sin Helligdom Naturen ham aflørte;
Den gav ham Falkens Blik og Hjortens Fod,
I Skovens Duft den ham indaande lod
Den Luftning, som til Paradiset førte.

Og Himlens Hvælving var ham kjærest Tag;
Ved kjærligt Hjem, i Søens Bølgeslag
Fornam han Pulsslag af sin Moders Hjerte.

Og gjennem Skove, som han selv udsaaede,
Med Haabet, som hvert Stjerneblik ham lærte,
Han Verdenskildens store Urvæld naaede.

[1]) Forstraad, Justitsraad og Ridder af Dannebroge, Forstinspecteur paa Sorø Akademies Gods, født den 13de Mai 1779, død den 16de Juli 1846.

Moders Blund.

Min gamle Moder blunder;
Hun de klare Øine har lukt.
Freden jeg vel hende under:
I Drømme hun smiler saa smukt.
Dog — det rolige Smil
Gjør min Sjæl urolig —
Vaagn op, kjær Moder! vaagn op!
Vaagn og ved Børnenes Hjerte dig hvil,
Med vort Liv og vort Haab fortrolig!
Vaagn, kjær Moder! vaagn op!
Lad din stille, din liflige Drøm
Vorde Liv og Sandhed paa Tidernes Strøm!
Smil salig i Fred! men vaagn op!
— Jeg min Røst vil anstrenge
Til jeg Himmelblikket gjenseer:
Ak! drømmer hun alt for længe,
— Ret aldrig hun vaagner i Verden meer.
Moder! kjær Moder! vaagn op!

Det frosne Hav.

I Sjælens Dyb der sig skjuler et Hav,
Men i Verdens Frostluft det stivner:
Det gjemmes dybt og taust som en Grav,
Hvad Jordens Solglands ei livner;

Men suser i dybe Toners Klang
Den Aand, som kan Hjerter smelte,
Da rører sig Havet, trods Verdens Tvang,
Og vil Islag-Pandsret afvælte; —

Da bruser det skjulte Havdybs Bund
Som gjemte det Strømbjerge høie,
Men en Draabe kun stiger fra dybest Grund
Og perler i drømmende Die.

Holdt Sjælen ikke sit Is-Pandser fast,
Oceanet mægtigt fremvælted,
Og Hjertet med frosne Islag brast
Og denne Verden bortsmelted.

Sølvbryllups-Festen 1846, den ottende December [1]).

(Det kjære Sølv-Brudepar Henrik Nicolai Clausen og Gitte Swane tilegnet.)

Ved Brudeparrets Fest
I lyse Ungdomsdage
Var Sandheds-Englen Gjest.
Han saae det Liv bag Fremtids Slør,
Som skjønt blev lagt tilbage,
Og det, som aldrig døer.

---

*) Til Melodien: Der er et yndigt Land.

Han saae i Brudens Blik
Og Tankeheltens Die
Et Lys, som ei forgik:
Det strømmed ud fra Sjæl og Sind —
Det fløi paa Bølger høie
I Tidens Strømning ind.

De kom de Tider nye: —
Her Aand mod Aand maa stride
Med Ord som Lyn fra Sky!
Paa Tankens Val, i Aanders Leir,
Hin Brudgoms Haar blev hvide;
Men Kjærlighed vandt Seir.

Dybt Kjærlighedens Magt
I Brudens Blik ham rørte,
Med Danmarks Sjæl i Pagt;
Og djærv i Pagt med Nordens Aand,
Han Folkeskjoldet førte
Med tro og sikker Haand.

Ved gjenfødt Bryllupsfest
Lykksaligt Par sig glæder,
Og Troskabs Aand er Gjest.
Med Jubel vidner Aandens Røst:
Velsignet og med Hæder
Blev Vaar til herlig Høst!

Hector Frederik Janson Estrup.

(Fød 1794, død i December 1846.)

Et Lys forsvandt. — Ak blev det slukket? —
Dets Ild var Sjæl — dets Glands var Aand;
Det fløi fra Øiet, Døden lukked
Med streng og længe udstrakt Haand;
Men Dødens Engel kom fra Gud —
Han slukked Aandens Lys ei ud.

Det fløi med Sjælen, som udsvinger
Sig, fri og salig, fra sit Baand —
Det blev til Aandens Flammevinger,
Der flagrer til sin Skabers Haand.
— O! Du, som Sjælen Vinger gav!
Opløft vort Blik fra iskold Grav!

Sku opad, Øie, som nu græder!
Opløft dig, Hjerte, med dit Savn!
Se! skjønt, velsignet og med Hæder
Hans Vei skal lyse, som hans Navn!
Se! klart, som her hver Tids Bedrift,
Han tyder Evighedens Skrift.

Og salig han beskuer nøie
Hvad her alt skjønt forbi ham gik,
Naar Aanden lyste i hans Øie,
Naar Hjertet svømmed i hans Blik.
— Vær evig priset, Aandens Gud!
Det Lys, Du gav, ei slukkes ud!

Albumsblade.

I.

Til Frederik Rudolf Conring.
1847.

Ær dine Fædres Aand, Germaner-Søn!
Gjem Sjæleskatten fra din danske Moder!
Se overalt paa Jord Guds Himmel skjøn
Og i hver menneskelig Sjæl — en Broder!

II.

Til Froken Augusta Sarauw.
(Ved hendes Reise til Vestindien 1847.)

De Stjerners Blik, som ei gaae ned bag Hav,
Har Nordens Himmel sine Døttre givet:
Selv under Vestens gyldne Himmel — Livet
Du laaner Glands af hvad dig Norden gav!

III.

Drag kjæk og freidig under Ærens Flag
Til Kamp paa Jord og Hav for hvad du ærer!
Men glem i Verdens Kamp ei Pagtens Dag
Og ham, som Jord og Hav — og Himmel bærer.

IV.

Naar Sønnen kjærlig greb din Moderhaand,
Du i hans Øine saae hans Faders Aand,
Naar Døttreparrets Favntag dig omslynger,
I deres Røst din Ungdoms Digter synger,
Og hvor hans Navn end blomstrer friskt blandt Venner,
Du Livets Glands end i dets Speilglimt kjender.

V.

Til Sophie Ingerslew.

Barnet er blevet en Jomfru stor,
Endnu dog venlige Barneord
Gjenklinger med livligt Minde,
Og mødtes vi kun i Bøger igjen,
Tidt „sad du dog" tryg „hos din gode Ven"
Og var mig en tro Veninde.

VI.

Til Marie Ingerslew.

Hvor Dronningstolen staaer høi og hvid,
See danske Piger stolt Ingefrid.
Dybt under Klinten ved Jetters Hule
Du seer skjøn Huldfrid vist bly sig skjule;
Og glæder dig Synet, jeg skimted før du,
Kom ogsaa din gamle Ven ihu!

VII.

Til en bortreisende Student.

(Den 5te Marts 1840.)

Grib Livet sund og glad og kjæk
I elsket Hjem og i det Fjerne!
Kast kun de bittre Skaller væk,
Hold fast kun hvad der vorder — Kjærne.

VIII.

Stambogsblad til Cand. Jur. Ernst Sarauw.

(September 1840.)

Dig følger paa Atlanterhavets Vove
Den gamle Verdens Billed til den nye;

Med Nordens Stjerne og med Nordens Sky,
Med Søers Speil blandt danske Bøgeskove,
Med Hjemmets Kjærlighed i trofast Bryst
Du tvende Verdners Herligheder samle!
Den nye Verdens Pragt med Mindets Lyst
Du bringe glad tilbage til den gamle!

IX.

De gamle Stene i Dal og Fjeld
Skal Tidens Vælde kjende —
Men Hjertekilden fra Livets Væld
Gi'er Ungdom til Dagenes Ende.

Peer Gante til sine Landsmænd.

Peer Gantes Gjenvei kjender hver Dansk —
Veed kun ei, naar han selv den gaaer:
Hvor Gjenvei bliver til Omvei,
Den Gamle paa Veien staaer.

Men Tusind staae paa Veien hver Dag,
Ad hverandre de lystig lee,
Og hvem der hedder Peer Gante
Kan Ingen iblandt dem see.

Nu vil jeg selv dig sige det frit:
Se! her staaer jeg, kjær Landsmand! se!
Men vil du rigtig udlee mig,
Du først maa dig selv udlee!

Det gaaer mig som min Fætter John Bul:
Jeg er gammel i Folkets Mund,
Og hvergang Nogen gaaer avet,
Jeg spottes af Hjertens Grund.

Dog Godtfolk troer ei ret, jeg er til,
Naar jeg levende blandt dem staaer.
De see kun Skyggen paa Veien,
Naar jeg dem ved Siden gaaer.

Hverandres Skygge see de kun paa,
Deres egen dog af dem leer.
Jeg helt mig skjuler i Skygge
Og Ingen Peer Gante seer.

Min Stamfader fulgte den store Kong Knud,
Den Gang han drog paa Eventyr ud
Og søgte Gjenvei til Danmarkes Lykke,
Ved sin Pande med Englands Krone at smykke.
Min Stamfader sad vel ei i hans Raad,
Men priste med Islands Skjalde hans Daad.

Alexander den Stores Gravskrift.

Igaar var hele Jorderigs Kreds
Ham alt for lille og trang;
I Dag han nøies med Stuen —
Knap fire Alen lang.

Igaar han førte mægtige Hær;
Den stormed frem som et Hav.
I Dag af otte Par Hænder
Han føres til sin Grav.

Igaar han trilled med sin Fod
Den Jord, der skjalv for hans Navn.
I Dag ham Jorden til Gjengjæld
Har trykket haardt i Favn.

Tonernes Røst.

(Til Mendelsohn Bartholdys „Lieder ohne Worte," andet Hefte.)

Røst uden Ord, som Læber kan udsige!
Hvisk til min Sjæl hvad Tanken ei forstaaer!
Aand med din Sang fra Aandernes Rige!
Ton om den Fred, som Tanken overgaaer!
Brus i din Flugt, som Livets Kilder bruse!
Sus til min Sjæl — som Palmeskove suse!
Røst uden Ord, som Læber kan udsige!
Hvisk til min Sjæl hvad Hjertet kun forstaaer.

Skjæbnernes Herskeraand *).

Skjæbnernes Herskeraand!
Magternes Magt!
Se! under dit Spir blev mit Livskaar lagt.
Fri dog, i himmelsk Baand,
Flyver ud min Sjæl —
Den flyver til Dig, al Friheds Væld!

Til Meta Grundtvig.

(Paa hendes Bryllupsdag den 29de October 1844.)

Jeg Digterbarnet saae, da hun var lille:
I hendes Øine slumred Aanden rolig,
Som med en Verden og et Liv fortrolig,
Der paa sin Herlighed dog vented stille.

I Øiets Dyb en Straale syntes spille,
Naar Blikket fæsted sig paa Barnehaanden:
Guldæblet blinked livlig der for Aanden —
Det Livets Engel gav i Haand den Lille.

Hun lukked Haanden fast, som om hun gjemte
Hvad kun den Engel seer, som det har givet —
Og se, hun gjemte tro til Jomfru-Livet,
Hvad selv hun som et Eventyr dog glemte!

*) Dette lille Digt er forfattet til den russiske Nationalsangs høitidelige, men høist melancholske Melodi.

Anm. af Udg.

Idag, o Digterbarn! Du klart har skuet
Med Tak til Gud, hin Skat saa rig paa Lykke;
Livsaligt under Brudeslørets Smykke
Har for dit Sjæleblik Guldæblet luet.

Dets Glands er ingen flygtig jordisk Flammen,
En evig Kjærne boer i Guddoms-Gaven;
Guldæblets Træ har Rod i Englehaven —
Og intet Æble falder langt fra Stammen.

Kong Christian den Ottendes Minde.

(Cantate ved Sørgefesten paa Sorø Akademi.)

For Talen.

I.

Vaagn med dæmpet Vemods Sang,
Sorgens Røst i Bryst og Strænge!
Bæv med stille Alvors-Klang,
Tonestrøm, som taug saa længe!
Smelt — befri dig fra din Tvang,
Sorg, som vil dit Fængsel sprænge!

Mørk og stum gaaer Folkesorgen
Vidt om Land fra Kongeborgen —
Over Land og Rige ruger
Byrden, som hver Sjæl nedknuger —

Tusind Kirkeklokkers Tunger
Hult kun Sorgens Vægt udrunger —
Dog al Sorg skal frigjort stige
Med hvert Suk til Klarheds Rige!

Høitidslys fra Sørgesal!
Lys nu over stille Dal!

II.

Fader vor Gud! Du Verdnernes Bærer!
Du sender Englen, hvis Glavind fortærer: —
Jordlivets Herlighed sletter han ud.
Ak! dine Raad er evige Gaader —
Evig — evig dog Kjærlighed raader —
Tungt faldt din Haand — strengt var dit Bud —
Ak! Fader vor Gud!

III.

Vinter blev det i Danmark,
Og hvid blev Danskens Kind:
Snefuglen fløi med Dødens Bud
Til Borg og Hytte ind.
Snefuglen kom med iskoldt Bud:
Kong Christians Lys er slukt —
Brustet er hans Hjerte
Og Kongeøiet lukt.

Herligt Lyset har straalet,
Som nu er slukt saa brat:
Skjønnere Nordlys saae vi ei
I Nordens Vinternat.

Favrere Mand ei Kronen bar
I fire hundred Aar.
— Ak! i Jubelaaret
Faldt Kronen af hans Haar.

Hjertet, som maatte briste,
For Danmark trofast slog;
Aabent det stod for Livets Glands
I Konstens Billed-Bog;
Aabent det stod for Aandens Liv
I Toner som i Ord.
— Rigest Kongehjerte
Hjemfaldt til iskold Jord.

Kongesiet, som luktes,
Var store Tankers Glar —
Tidt gjennem Glaret vaagne Sjæl
Saae Danmarks Fremtid klar.
Vaaget har Kongesiet tidt
I dybe Tankers Raad.
— Endt er Drottens Vaagen
Og endt hans Kongedaad!

Otte Somre og Vintre
Kong Christian stod ved Stavn —
Ottende Christians Daad og Ord
Skal mindes med hans Navn!
Ordet, som stred for Danmarks Liv,
Europa gjennemklang —
Ordet til de Bundne
Om frifødt Afkom sang.

Vinter blev det i Danmark —
Men Vaar var i dens Skjød:
Stordaad boer i Kong Christians Ord,
Og ei hans Aand er død.
Liflige Somre saae han her —
Den største seer han nu.
Gud hans Sjæl nu glæde
For Id og Daad og Hu!

Efter Talen.

I.

Lukket er Kongens Gravhus —
Verden ei meer ham seer.
Hans Aand i Blik og Stemme
Ei taler til os meer.

Aldrig hint Blik vi glemme —
Aldrig hin Kongerøst:
I Fakkelglands hist stod han
Hin skjønne Nat i Høst.

Jublende sang vi for ham —
Fortid fik Nutids Røst;
Om Fjerde Christians Ungdom
Sang Hjertet i hans Bryst.

Mægtig hans Ord bebuded
Værket, han grunded paa:
Hans sidste Konge-Stordaad [1])
Hans Aand alt forudsaae.

---

[1]) Forfatteren sigter til Kongens Resolution om Oprettelsen af en Høiskole for Folkelivet ved Sorø Akademi.

Anm. af Udg.

Her skal den danske Tunge
Sjunge med Tak hans Navn!
Nu beder han for Danmark
I store Fædres Favn.

II.

Guds Riges Borg ei rokkes skal,
Om Folk og Land end bæver!
Blev Danmark mørkest Sørgesal,
Dog lys hin Borg sig hæver.
Fra Lysets Faders Hjem
Forklaret Aand seer frem.
Et trofast Folk han seer,
Hvad størst han aned — skeer!
— Vor faste Borg ei rokkes!

Guds Fred med ham, der trofast stod
Med Skjold for Danmarks Krone!
Guds Fred med Folket, han forlod!
Guds Fred med Drot og Throne!
Guds Fred i Sjæl og Sind,
Hvor Sorg nu bleger Kind!
Guds Lys til vise Raad!
Guds Kraft til herlig Daad
For Aandens store Rige!

Det Uvisse og det Visse.

Er det Guds Straf for Brøden
Hvad heller Guds Lov — at døe?
Ei Urt der voxer for Døden
Paa denne Verdensø,
Dog Livets Træ har Rod i Paradiset.

Fem Kampsange fra Oprørstiden 1848.

I [1]).

Den ulmende Glød slog i Flammer ud —
Vildt Flammerne hvisled om Troskabens Brudd:
Fra Eiderens Strømme vil Meened rokke Danmarks Grændse!

Aarhundreders hellige Baand! — hold fast!
Om ogsaa de glindsende Traade nu brast —
Se! Æren var altid det stolteligste Træ i Skoven!

Det feireste Træ skal staae fast i Nord!
Til Røg blive Flammen, som over det foer!
Ved Eiderens Strøm skal Forræderhobens Krandse visne!

---

[1]) Til Folkesangstonen: Kong Frederik sidder paa Koldinghus. Melodien findes i fjerde Tome af Nyerups og Rahbeks Middelaldersange under Nr. 110, og udsat af Weyse i første Hefte af hans Kæmpeviisemelodier Nr. 41.

Men Sandhed og Ret har i Folket Rod —
Og Æren er dyr som det dyreste Blod!
Fra Eiderens Strøm skal ei Falskhed rokke Danmarks Grændse!

Hvo troløs greb Sværd — skal for Sværdet døe!
Ret aldrig blev Meened Velsignelsens Frø!
Med Gud nu for Kongen og Folket — og for Danmarks Ære!

II [1]).

Kong Fredrik kalder Danmarks Mænd
Til Ærens Dyst!
Med Retfærds Dommersværd ved Lænd,
Han over Folk og Land seer hen.
Høit tordner det blandt danske Mænd:
Til Ærens Dyst!
Frem hver, som kraftig kæmpe kan!
Med Gud for Drot og Fædreland
Til Dyst!

Det gjælder Værn for Danmarks Land
I Sandheds Kamp!
Det gjælder Ret for danske Mand
Til Moders Røst og Fædres Strand!
Nu Kraft og Ro, trods Sindets Brand,
I Sandheds Kamp!
Med Højmods Sind, med Ærens Sværd,
Kun frem mod Had og Oprørsfærd
Til Kamp!

---

[1]) Til Nationalsangstonen: Kong Christian stod ved høien Mast.

Ve Den, der svigfuld brød sin Ed
Med Niddingsmod!
Ve dem, der Danmark sønderfled
Og styrted Troskabs Banner ned!
Var selv der fordums Brødre med —
Det koster Blod!
Men blev saa Blodet til et Hav —
For Æren Danmark stolt hengav
Sit Blod!

III [1]).

Kong Fredrik stod i Vaabendragten
I Staalhjelm ved sin Faders Grav;
Med Folkets Sind og Kongemagten
Han arved Sværd og Dommerstav.
Til store Dom nu Tiden kalder:
Alt Dommen faldt — nu Sværdet falder!
Men Gud i Haand ham Sværdet gav.

I Oprørsøglens Dine luer
Et Blik med vilde Vanvidsdrøm:
Et selvskabt Rige Øglen skuer;
Det Riges Grund er blodrød Strøm;
Dets Ret er Svig, dets Lov er Rænker,
Paa Hæderskrone Løgnen tænker;
Men Skjændsel følger Løgnens Drøm!

---

[1]) Kan synges til Kuhlaus Musik til Bjergmandssangen i Hugo von Rheinberg: „en Grube staaer i Bjergets Indre".

Kong Fredrik vinker — trofast følger
Ham Danmarks Folk i Ærens Kamp.
Bag Rendsborgs Volde Øglen dølger
Sit Flammesvælg i giftig Damp.
Affted! — lad Flammestrømmen bruse!
Med Gud vi Øglens Hoved knuse!
Og Seir skal krone Ærens Kamp!

IV [1]).

Dragen i Rendsborg.

I Rendsborg der ligger en Drage led;
Den sprælder med gyldne Ringe.
Hver Ring var før en stolt Ridder, der red
Med Brask og med Bulder til Thinge.
I Rendsborg sprælder den Drage!

De Riddere brød deres Ed med Skam —
Om Ære de skal ei tale:
Til Ringe de blev kun paa Løgndragens Ham,
Alt før den fik Hoved og Hale.
I Rendsborg lurer nu Dragen!

To Hoveder voxed paa Dragen ud —
De før vare Ørnesjæle;
Men Eden de brød imod Konge og Gud
Og hvisled med Slangemæle.
I Rendsborg hvisler nu Dragen!

---

[1]) Synges som Hr. Tønnes Vise.

Den hvislende Drage fik Mund paa Gang
Alt med Prokuratortunger,
Og Hale fik Dragen, saa bred og saa lang,
Af Giften i Løgnens Lunger.
I Rendsborg hyler nu Dragen!

Den Drage vil opsluge Danmarks Land,
Men Havet den før skal drikke;
Mens Danmark har Mænd og mens Havet har Vand,
Til Rov bliver Danmark ikke.
Med Gud saa knuse vi Dragen!

V [1]).

Løft, gamle Danmark, høit din Røst!
Bliv Ild hver Gnist i Nordens Bryst!
Hver Nerve, bliv til Staal!
Bliv Lyn hvert Sværd i danske Haand!
Som Phønixfugl, ældgamle Aand!
Du fløi med Sang fra Baal. —
Med gamle Danmark, ung paany,
Opsving dig stærk som Ørn mod Sky!
Nedslyng med Kraft i Kampens Gny
Guds Lyn i Danskens Staal!

---

[1]) Til Sandbergs: Ur svenska hjertans djup engång.

Bryllupssang

den 31te October 1848.

(Det kjære Brudepar Andreas Frederik Guldbrandsen og Mine Rothe tilegnet.)

Hun sad hos Livets Strøm
I Lys af Aandens Lue;
Hun drømte liflig Drøm:
Med Sangfugl fløi hun over Sø
Alt under Himmelbue
Glad til lykkalig Ø.

Han kom, den Sangfugl glad,
Hvor yndelig at skue
Ved Livets Væld hun sad.
Og i de Øine havdybblaae
I Lys af Aandens Lue
En Verden for ham laa.

De saae fra Livets Væld
Den Engel sig udsvinge,
Som smelter Sjæl med Sjæl.
Gudsfred de saae paa fredløs Jord,
Og under Englens Vinge
Stod Livets Blomst i Flor.

Og, se! nu er det skeet!
Opfyldt blev Hjertets Drømme:
De Tvendes Liv blev eet!
Flyv, kjære Sjæle, over Sø!
Øs dybt af Livets Strømme!
Flyv til lykkalig Ø!

Til Mine Guldbrandsen, fød Rothe.

(I Vinteren 1849.)

Var Glæden paa „lykfalig Ø" dog Drøm?
Og rulled Bølgen dig med Sorg tilbage
Til Livets første Hjem i Barnets Dage?
Sank Eventyrets Skat i bundløs Strøm?

Ak! bundløs synes Smertens dybe Sø,
Naar den som Grav sig over Hjertet lukker;
Dog selv af Smertehavets Dyb opdukker
Med Evighedens Glands lykfalig Ø.

Den er ei Drøm; den voxer, mens den svømmer.
Du virkelig har hvilet paa dens Kyst —
Dens bedste Lykke hviler i dit Bryst —
Dens Herlighed ret aldrig du bortdrømmer.

Og se! Du har medbragt fra deiligst Ø
Et Vidnesbyrd om Livet, som dig følger:
En Skat, som ei forgaaer i Tidens Bølger —
En evig Blomst af paradisisk Frø.

Hvergang den Skat du trykker til dit Bryst,
Skal gjenfødt Liv dig gjennem Sjælen strømme —
Lykfalig Ø skal atter til dig svømme,
Og du skal atter hvile paa dens Kyst!

Til Lucie.

(Med et Exemplar af Hoffmanns Samlede Skrifter.)

Igjennem Fantasiens Land sig svinger
Hin Genius med Flaggermusevinger;
Halv Engel, halv Dæmon, han for mig staaer,
Med Blomster og med Slanger i sit Haar;
Med Latter paa udhulet Liv han træder,
Og, lønlig dog, ved Undergangen græder.
Som gaadefulde Sphinx jeg har ham skuet;[1])
Dens Øine smiled skjønt, mens vildt de trued,
Dens Spøg var Alvor og dens Lyst var Gru —
Dens Poesi jeg elsker dog endnu.
Hin Genius paa Flaggermusevinger
En rig, en herlig Vaar tilbage bringer;
Som Drøm jeg seer dens Billeder henflye,
Hos Dig jeg seer dem — og er ung paany.

Bryllupsdagen

den 30te Juli 1850.

(Skrevet i dens Navn, som paa den Dag, 1822, var den yngste Brudepige.)

Barnet, som var med i Bryllupsdandsen,
Fletter Krands idag til Brudens Haar.

[1]) I Ingemanns Eventyr „Sphinxen".

Ved hver Blomst du mindes kan et Aar,
Tæl med Glæde Blomsterne i Krandsen!
Gud skee Lov! for aldrig talte Dage
Er der Blomster i Guds Haand tilbage.

Børnenes Sang

i Lynge Præstegaard,

den 30te Marts 1849.

Saa kom den deilige Dag igjen,
Som aldrig vi Smaa skal forglemme!
Og kunde vi flyve til Børnedands hen,
Vi blev dog idag meget heller hos Fader herhjemme!

Vi veed nok hvad der engang er skeet,
Da Farmoder laa og var daarlig:
Fra Vinduet havde hun Storken alt seet,
Og saa blev hun frisk, og i Haven blev Luften saa vaarlig.

Og Storken havde vor Fader bragt;
Han dengang var gruelig lille;
Men deilig var Drengen, har Farmoder sagt,
I Øinene saae hun Fioler i Foraarslys spille.

Og nu er Fader en Præstemand;
Han sidder iblandt os og synger;
Med otte smaa Munde vi kysse ham kan —
Den niende kysser han selv, medens Vuggen han gynger.

Og Moder smiler saa glad og rar,
Og Farmoder nikker fra Brevet:
Den Dag, hun blev frisk, ihvor daarlig hun var,
Den Dag er for Fader og os til Velsignelse blevet!

Bondens Enke.

Ellen sidder ene,
Og Bonden ligger Lig.
Hun er ung, hun er rig;
Nu Beilerne vil ei være sene.

Unge Jespers Tanker
Fornam hun alt ifjor
Med hans Fod under Bord.
Nu Beileren paa Døren alt banker.

Ungersvenden træder
Til Bondens Enke ind.
Hun er rolig i Sind,
Ei sukker hun, ei heller hun græder.

Ungersvenden fører
Sin Beilertale smild.
Han til Piben slaaer Ild.
Paa Ligdug sømmer Enken — og hører.

„Sorg og Glæde følges!
„Det er et gammelt Ord.
„I nok mærked ifjor,
„Ei Ildebrand og Elskov kan dølges.

„Gaarden maa ei ødes,
„Og Fæet maa til Ro;
„Bedst af Husbondens Skoe
„Vil Markerne ved Affaldet gjødes.

„Lige søger Lige,
„Og Kvinde søger Mand.
„Siig mig Ja, nu I kan!
„Mit Hjerte skal ret aldrig Jer svige."

Enken længe tier;
Der høres intet Ord, —
Hun har reist sig fra Bord.
Kjæk Ungersvenden smøger og bier.

Døren op hun støder,
Hvor Bonden ligger Lig:
„Han var Mand uden Svig!"
Brat Dødningøiet Beileren møder.

Enken dækker Manden
Med hviden Lagenfold:
„Lad nu ham blive kold!
„Saa brat staaer ei min Hu til en Anden."

— Enken blev tilbage,
Lod Ungersvenden gaae.
Hun blev gammel og graa;
Men eet var hendes Sind alle Dage.

Jomfruens Sang i Enrum.

Han er smuk, han taler med liflig Røst,
Som Ædelsten funkler hans Øie;
Men Hjertet mig isner tidt i Bryst,
Naar favrest sig Ordene føie.

Naar han seer mig, brænder hans brune Kind,
Og hemmelig Øinene gløde —
Han elsker mig, som den hvide Hind,
Han jager i Skoven tildøde.

Jeg maa flye den Flamme, som mægtig vild
Jeg saae i hans Øiesten lue;
Han følger mig med sit Øies Ild,
Som Falken den flagrende Due.

Til den gamle Sangfugl.

Saa blind og fattig staaer du
Paa gyldne Skattes Bunke —
Midt i et Lyshav gaaer du
Og leder om en Funke.

Dog Livets Væld er i dig —
Vaagn op og afryst Døden!
Flyv, Aandens Fugl! befri dig!
Flyv! sjung i Aftenrøden!

Stemningens Poesi.

Naar tør Konstnerens Sjæl sig glæde ved Guddomsbesøget?
Er det kun da, naar han let med Liv giver Form til Ideen?
Eller alt da, naar, drømmende taus, Ideen kun slumrer
Dybt i hans inderste Sjæl og kun aabenbarer sit Væsen
Lønligt for anende Blik gjennem Stemningens magiske Dunst-
flør?
Sand og herlig og skjøn er Bevidstheds Klarhed, naar Værket
Fuldendt, kjækt springer frem, som af Zeus-Panden Pallas-
Athene;
O! men ei mindre sand og skjøn og herlig sig vugger
Drømmende skjult i Stemningens Hav, med ufødte Verdners
Liv i sin gjærende Barm, som Foster — Ide-Aphroditen.
Mens til sin Enkeltgestalt, ufødt, hun kun samler Atomer,
Alt med guddommelig Lyst hun svømmer som Draaben i Havet.
Draaben hensmelter, men føler dog i sig den evige Guddom,
Solen i Skumperlen speiler sig helt, som i grændseløst Havdyb.

Dansk Løsen.

Med Gud! med Gud! — det Ord har Magt
Og Liv og Aand!
Den Høvedsmand med evig Kraft
Har Seir i Haand!

Med Gud! og vis er evig Seir
Trods Saar og Død!
Hver Helteſjæl i Sandheds Leir
Til Seir blev født!

Med Gud! og Kampens Maal er vist
Som Dommens Bud! —
Med Gud er Liv og Seir tilsidst!
Hold ud! hold ud!

Med Gud hold Stand, du danske Mand!
Hold ud! hold ud!
For Konge og for Fædreland!
Med Gud! med Gud!

Hilsen til vore hjemkomne Krigere.[1])

(September 1849.)

Paa Fredens Ø, ved Sø og grønne Skove,
Velkommen Danmarks tappre Krigerhær!
Vi saae Jer kjæk det raske Liv at vove,
Vi hørte Klangen af jert danske Sværd.
De, som ei længer Sværdet kunde bære,
Og De, hvis Liv var viet Fredens Id,
De saae jer Heltekamp for Danmarks Ære,
De saae med Fryd jer Seir i hellig Strid.

I har os viist, hvad vi har vidst saa længe:
Ret aldrig Æblet langt fra Træet faldt;
Til danske Helte voxe danske Drenge,
Saalænge Jord har Græs og Hav har Salt.

---

[1]) Til Melodien: Der er et Land ꝛc.

De gamle Heltesange nu skal klinge
Fra danske Læber med forynget Lyst,
I Hjerteskjoldet Løverne skal springe
Med gjenfødt Styrke til hver Fremtids-Dyst.

Hvil nu en Stund hos os i Fredens Skygge!
I, som har døiet Hede for vor Fred!
Bag ebers Sværd skal Danmarks Bønder trygge
Til Fremtidshøsten lægge Sæden ned;
Og Danmarks Piger skal jer Blomster bringe,
Og glad hver Dansk med Tak Jer knuge Haand.
Det danske Navn har atter Ørnevinge —
I Danmarks Sønner lever Fædres Aand!

Veien til Borsen[1]

eller

Den lykkalige D.

Eventyr-Lystspil i 2 Handlinger

med et Forspil.

Personerne:

Floristan, ung Eventyrdigter og Magier.
Agent Klunk.
Sophie, hans Datter.
Mads, Gaardskarl.
Gamle-Mo'er, Hexedronning.
En Æblekjærling, Hex,
Flere Hexe.
En flyvende Genius.
Feen Felicia.
Flere smaa Genier.
En Lappeskrædder.

Tiden: den 20de Marts 1848.

Forspil.

(Floristans Tagkammer i Lappeskrædderens Hus i Nyhavn.)

Floristan

(alene ved en Tønde, der tjener ham til Skriverbord).

Hvis Nogen kiged ind til mig og saae
Mig her paa Kvisten ved mit Tøndebord,

---

[1]) Dette Digt, der maa ansees for en lille dramatisk Spøg, egnede sig efter dets ringe Omfang ikke til at udkomme særskilt; men da Ingemann i Reiselyrens anden Del (i denne fjerde Afdelings femte Bind P. 77) har optaget det lille dramatiske Digt, „Carnevalet i Rom", saa har man troet, at dette Digt ogsaa passende kunde optages her.
Anm. af Udg.

Hvor Musene min Osteskorpe dele
Og Vinden vifter gjennem sprukne Ruder —
Han vilde kalde mig en usel Prakker
Og troe mig ret ulykkelig; men se!
Jeg er saa rig som ingen Keiser var
Paa denne Jord — Sophie har mig kjær.
Her staaer det med den nydelige Haand
Og skrevet denne Morgen; understreges
I Almanakken skal den Tyvende
I Marts i Aaret ottesyrre. — Nu jeg
Har glemt Casino og al Politik:
Nu lever jeg for hende kun og Konsten —
(Kysser et aabent Brev.)
Hun glad med mig velsigner Lysmagien
Og Fru Felicia. Hun tvivler ei
Paa Tryllegaverne, den ædle Fe
Mig skjenked paa min Vugge — hun kan see
Hver Herlighed, jeg med min Trylleslav
Fremkalder fra de lyse Aanders Verdner;
Men lukt er hendes rene Sjæleøie
For Mørkets Vrængebilleder, hvis Skinliv
Maa tjene mig til Folie for Glandsen
I hine Tryllеverdners Herlighed.
— En Lykkens Dag skal, ved Magiens Kraft,
Mig ogsaa Jorden skjenke sine Frugter —
Og selv Filisterverdnen bøie sig
For det Vidunderliges Magt — jeg veed det;
Hvorledes — er mig dog endnu en Gaade.
Nu vil jeg lade Jorden være Jord
Og Menneskene vrøvle blandt hverandre,
Alt som de vil, om Statsoekonomi
Og Politik, mens jeg opruller Tæppet

For Lyset og for Mørkets Trylleriger.
Fri staaer jeg her imellem begge Sphærer
Og følger kun de Aander, som jeg elsker.
Ei for Naturens Vrængebilled gruer
Den Aand, som mægtig kan afsløre det
Og i dets Intet lade det forgaae.
Her frem, Uhyrer! frem af eders Skjul!
I Unaturens Fostre! Eders Værksted
Jeg skue vil, for med et mægtigt Vink
At knuse det og selv paa mørkest Grund
At lade Himmelbilleder fremstraale.

(Han vinker med en lille, fort Stav, og i Baggrunden viser sig en Hexehule, med alle mulige Rædselsbilleder, ledsaget af en vild, dæmonisk Musik. Blandt Hexene seer man Æblekonen ved Børstrappen og en hel Del Fiskerkjærlinger fra gammel Strand. Han vinker med en lille, hvid Stav, og Hulen forvandler sig pludselig til et Feslot, omdandset af lyse Genier og omtonet af en fortryllende Harpe- og Floite-Musik. Det banker paa Døren — Han vinker med en Spansrørsstok — Trylleriet forsvinder — Lappeskrædderen træder ind.)

Lappeskrædderen.

Om Forladelse, Hr. Floristan! hvis jeg forstyrrer Dem lidt i Deres Studeringer! Jeg skal i Casino iaften, det kan De nok vide — og siden drikke Frihedens og de nye Ministres Skaal med nogle gode Venner. Man bruger Penge, og De veed, den sidste Maaneds Husleie —

Floristan.

Penge har jeg ikke! men der er mit Uhr, Hr. Vert! sæt det kun ud eller tag det i Pant! Naar jeg faaer Penge, løser jeg det ind. — Det var min Bedstefaders — det var mig en kjær Erindring — (seer paa det med et kjærligt Blik og et let Suk). Ellers bruger jeg det aldrig.

Lappeskrædderen (tager Uhret).

Meget vel, Hr. Floristan! De er en herlig ung Mand. De betaler altid ærlig med hvad De har, og De har fuld-

kommen Ret! Uhret behøver De jo ikke — De har ingen Embedsforretninger — De bryder Dem hverken om Klubber eller Forsamlinger til bestemt Tid, og for Dem kan hele Verden forgaae, uden De mærker det Mindste til hvad Klokken er slagen — Tiden gaaer jo ogsaa lige godt, enten man veed hvad Klokken er eller ikke. — Adjøs, Hr. Floristan!

(Bukker og gaaer. Værelset forvandles atter. I Baggrunden straaler Festlottet. Dands og Sang af Genierne, medens Floristan skriver.)

Geniernes Sang.

Genierne sprænge de hæmmende Skranker!
Aandens er Livet, som aldrig skal døe!
Frie, som de skjønne, bevingede Tanker,
Tumle vi os paa lykkalige Ø.

Første Handling.

I.

(Agentens Bolig i Nyhavn.)

Agent **Kluk.** **Sophie** og **Floristan** (med begge sine Trylleslave under Armen).

Kluk.

De er gal, unge Menneske! De er ganske bestemt gal. Tag ikke fortrydeligt op, jeg siger Dem det rentud! Han har gjort Dig gal med, Sophie! Jeg siger endnu engang: der er slet ingen poetisk Verden til uden i dumme Bøger og i Daarekisten — Magi er endnu mindre til, enten den

kaldes sort eller hvid. En fattig Poet, som ingen anden Ting er, faaer aldrig min Datter, om han saa forbander sig paa og kan bilde hele Verden ind, han kan gjøre Mirakler. Giv mig Hat og Stok, Sophie! det er Børstid — og det er en vigtig Tid. Staten selv og al vor Velfærd staaer jo paa Spil.

Sophie.

Men naar jeg forsikkrer Dem, kjære Fader!

Floristan (heftig).

Der er ingen prosaisk Verden til, Hr. Agent! der er ingen Børs til, saadan, som De seer den, uden i Deres verdenssyge Sandse-Fantasi. Der er ingen Stater til uden i Ideen — og den er jo opløst i vore Tider. Den sande Tilværelse er noget ganske Andet, end disse crasse Phænomener, De holder for det Virkelige. Tag Ideen ud af Verden eller luk Øinene for den — og Verden er et Fantom, et Non-ens — og Alt hvad De seer og hører, er Blendværk. Jeg besværger Dem ved Alt hvad helligt er, lad dog den affindige Grille fare, at det kun er det Sande og Virkelige, som nogle tusind Millioner Mennesker daglig see og høre og kunne gribe med de saakaldte Hænder — og at jeg behøver Meer, end min Kjærlighed og min Konst, for at turde elske Deres Sophie! Se! hun er jo ganske enig med mig! Hun lader sig ikke forvilde af min tilsyneladende Mangel paa den saakaldte Formue, eller deraf, at jeg, som man siger, intet Embede har og heller ingen Titel eller Udsigt til alt Sligt — og jeg derfor skulde være en Prakker, som det hedder, og et slet Parti. Hun veed meget vel, at jeg sidder i et godt Embede og har Rigdom i Overflødighed, ja flere Godser og Slotte og Titler end

nogen Klodrian her i Landet. At Dette altsammen er i den poetiske Verden, det er unegteligt, men just derfor — —

Kluk.

Just derfor kan De gaae Fanden ivold, Hr. Floristan! til vi mødes i den poetiske Verden. Skaf mig blot et eneste Øieblik virkelig ind i et af de mange velsignede Guld- og Felande, De besynger! og De skal være min Svigerson. — Lad mig blive Keiser i Ghinnistan eller Diamantlandet! og De skal faae Alt, hvad De ønsker, og blive min Thronarving! Derpaa vil jeg give Dem mit Ord. Lad mig blot kige ind i et Hexekjøkken! og jeg vil troe hvad Pokker det skal være, om det saa var Muligheden i, at De engang kunde blive min Svigerson. Saalænge jeg blot er den rige Agent Kluk i Kjøbenhavn, som hverken troer paa Hexeri eller Poesi, og De — Geheimeraad, eller hvad De er i den poetiske Verden og Hexemester dertil — saalænge bliver der Intet af Partiet. Men jeg er gal, at jeg spilder Tiden med den forbandede Daarekistesnak! Hat og Stok, Sophie!

Floristan (omfavner ham).

Min Fader! ædle, høimodige Mand! De har lovet mig Meer, end jeg med mine dristigste Ønsker turde haabe.

Kluk
(vil rive sig løs).

Bliver han nu bindegal?

Floristan.

Sophie! Du skal blive min. Vi skal mødes, Hr. Agent! vi skal mødes i den poetiske Verden, om saa Bør-

sen, om saa hele Grosserer-Societetet skal gaae tilgrunde derved. Deres Øine skal aabnes — De skal see, at der er Meer til mellem Himlen og Vimmelskaftet, end hvad hele det hæderlige Borgerskab i Kjøbenhavn drømmer om. Jeg har Deres Ord. Du har hørt det, lyse Himmel!

Kluk.

Den har Fanden heller! saa høit har jeg ikke raabt. Det er desuden Taage idag.

Floristan.

Ligemeget! Jeg har Deres Ord! Du har hørt det gjennem Taagen, lyse Himmel! uagtet Hr. Agenten ikke har raabt høiere, end sædvanlig — Du har hørt det, mørke Afgrund!

Kluk.

Gjennem Polsekjelderen vel?

Floristan.

Gjennem Jordens Centrum, om De vil! Ligemeget! Jeg har Deres Ord! De skal erfare, at med Aander er det ikke Tid at spøge. Den Lykkens Dag, jeg forventede, er kommen — Guddommelige Sophie! Du skal blive min, om saa hele Verden skal forvandle sin Skikkelse — om saa Tiden skal gaae tilbage — om saa Naturens bundne Aander skal sprænge deres Lænker — om jeg saa skal kalde Hexe og Dæmoner midt ind i det nittende Aarhundredes Filister-viisdom — om saa Kjøbenhavn og Christianshavn samt Kastellet og Forstæderne skal gaae fra Forstanden derover! — Farvel!

(Han svinger baade den sorte og hvide Tryllestav over sit Hoved og styrter bort.)

II.

Kluk og Sophie.

Kluk.

Seer Du da ikke nu, han er gal? min Datter! det har jeg jo sagt Dig fra den første Dag, han satte sin Fod her i Huset og forstruede Dig Hovedet med sine gale Eventyr og Spøgelsehistorier og al den Snak om hvid og sort Magi; (seer ud af Vinduet.) Se! der løber han, sandt for Herren, med sine to Pinde over Hovedet ned ad Nyhavn og gjør sig til Nar ved høi lys Dag — Hør hvor Gadedrengene skrige efter ham: den gale Student! — og hvad gaaer der af Æblekjærlingerne — de løbe jo omkap til den holstenske Pæreskude, som han peger paa der i Havnen!

Sophie.

O, det er jo kun Spøg Altsammen! — han leer jo nu og gaaer ganske rolig ind ad sin Gadedør. Han er en Smule Fantast, min Fader! og Enthusiast for alt det Underfulde; men det er det just, jeg elsker hos ham. Med den lille hvide Stav kan han virkelig fremtrylle de allerdeiligste Syner for mine Øine. Men kan han faae mig til Kone, vil han lade Magien fare, har han sagt, og nøies med mig og den Trylleverden, enhver virkelig Digter eier i sit Inderste. — Er det kun en Drøm med hans Magi, — saa er der jo ingen Ulykke deri; og er der noget Meer deri, som jeg troer, saa er det vist ganske uskyldigt. Du veed, han mangler hverken Hoved eller Kundskaber — han er jo et ualmindeligt Talent, sige alle Mennesker. Han har et fortræffeligt Hjerte, det veed jeg, og han lever idetmindste et Fantasiliv, som ikke al Verdens Rigdom og Herlighed kan skjenke os.

Kluk.

Dum Snak, mit Barn! dum Snak! — fortræffeligt Hjerte! jo dermed skal han vel betale Husleie og svare borgerlig Næring, betale Fattigskat og Renovationsskat og Rangskat? Fantasiliv! jo det er et net Liv! dermed skal han føde Kone og Børn — holde et Hus — gjøre Skilpaddegilder og sætte i Enkekassen! Man burde indespærre disse forbandede Poeter — de gjør idetmindste dog alle Fruentimmer gale tilsidst. — Lad mig see, Du bliver fornuftig, Sophie! Hold Gadedøren lukket — negt Dig hjemme, hvis han kommer igjen! bliv i dit Kjøkken og driv ikke Tiden bort med Læsning eller saadant Galskab! Vil Du endelig læse, saa har jeg kjøbt Madam Rosens Foraars- og Sommersyltning til Dig. Se! det er en fornuftig Bog, som Du kan lære noget Nyttigt af. Nu maa jeg hen med min store Vexel. Hvem kan vide om disse Rygter om Ministerskifte og Krig eller Oprør ikke kan have Indflydelse paa Coursen.

(Griber Hat og Stok og skynder sig bort.)

III.

Sophie (alene).

Ak! er du kun en Drøm, du skjønne Verden!
Vidunderlige Børneparadis!
Du lyse Alfers Land! du Feers Rige
Med gyldne Slotte, lykkelige Der
Og barnlig glade Sjæle, som i Tro
Og Kjærlighed paa Haabets gyldne Vinger
Henflagre salig over Jordens Taager!
Men hvad er Drøm da? hvad er Virkeligt?
Er disse snevre Smaalighedens Lænker,

Som daglig trykke os — er disse Taager,
Hvori alt aandigt Liv forgaaer, kun Sandhed —
Men alt det Skjønne, Herlige kun Tant?
Nei, du har Ret, min Floristan! dig troer jeg,
Det Skjønne kun er virkeligt og sandt,
Men alt det Andet — Blendværk, ængstlig Drøm,
Og verdenssyg Indbildning. — Kom da, kom,
Paa dine gyldne Skyer! — rul herned
Igjennem Taagen paa din Rosenkarm,
Du Livets underfulde Genius!
Og før mig did, hvor alt paa høie Flugt,
En kjærlig Aand mig bar i mine Drømme!
Nu tvivler jeg ei længer paa din Magt,
Du høie Ynglingssjæl, som fri og kjæk
Indgrebet har i de forborgne Traade,
Der binde Aand til Aand og Jord til Himmel!
Vidunderligt er Intet meer for mig:
Ved Kjærlighed med høi Natur fortrolig,
Det Underfuldes Verden jeg tilhører.
Se! han har hørt mig, som min Sjæl forstod,
Og i det Fjerne læste i mit Hjerte:
De mægtige, de underfulde Venner
Han sender mig. Velkommen, Barndomsengle!
Vor Elskovs lyse Genier, velkommen!
O fører mig til Aanden, som Jer sendte!

(Synker hen paa Sofaen i Slummer. Loftet forsvinder fra Huset. En Genius daler ned paa en let Sky, omringet af smaa Sylphider og svæver bort med hende under et Sangchor af deilige Barnestemmer.)

Sylphidernes Chor.

Som fordum Zephyrernes luftige Skare
Til Eros den deilige Psyche henbare,

Saa bære vi Smaa med Luftrigets Magt
Hver Sjæl, som staaer med vor Hersker i Pagt —
Saa bære vi glade hans drømmende Mø
Med Sang til Felicias Ø!

IV.

Mads Gaardskarl

(træder ind og seer med den høieste Forbauselse paa Trylleriet. Han styrter om af Skræk, men reiser sig og skriger):

Gevalt, Gevalt, Gevalt! Fanden er løs! Husbonds Datter er fløien bort med en Engel! Gevalt, Gevalt! hold paa Tyven! Vagt i Gevær! — Er her da intet Politi meer i Byen? hold paa Tyven! hold paa Englen! Der fløi han med Jomfruen — og alle de deilige Smaadjævle sang saa nydeligt. Herregud! hvad maa man da ikke opleve i denne syndige Verden! (Løber bort.)

V.

(Opgangen til Børsen. En **Æblekjærling** sidder paa det nederste Trappetrin. Agent **Kluk** kommer med Uhret i den ene Haand og nogle Papirer i den anden. Siden **Mads**.)

Kluk.

Jeg kom dog tidsnok. Jeg kan gjerne puste lidt. Haha! Jeg maa ret lee over denne Hr. Floristan — en Poet, en gal Student — forresten Ingenting — ikke Doctor eller Professor eller Lector engang — og han tør tænke paa min Datter! Poesien har gjort ham forrykt. — Der er ingen Tvivl om, og det i Tider som disse, hvor ingen fornuftig Mand tænker paa Andet end Politik — hvad ikke Poesien har gjort, kan jo den Satans Filosofi gjøre og den nymodens Troldomskonst, den fordømte Magnetisme,

man nu jo vrøvler om igjen i Aviser og Bøger. Havde Poeten ikke nær forleden gjort mig gal med og bragt mig til at tænke paa, om det dog ikke var muligt, der kunde være Hexe til, og at det gik ganske naturligt til. Hvergang jeg nu seer en Æblekjærling, falder den forbandede Snak mig ind. Den stakkels Kone der paa Børstrappen har derved næsten tabt min Søgning.

Æblekjærlingen (paa Børstrappen).

Smukke Appelsiner, Hr. Agent! deilige franske Rainetter, Paspomerusser og Druer fra Italien, Æbler fra Ghinnistan og de lykkalige Øer!

Kluk.

Hvor vil Hun hen, Mo'er! der er jo intet Ghinnistan og ingen lykkalige Øer til. Hvem har lært Hende den tosede Ramse. Har Hun kanske en Poet til Mand eller er Hun bleven besat? eller har Hun drukket sig en Pidsk?

Æblekjærlingen
(springer op og sætter begge Hænder i Siderne).

Troer Han, jeg er fuld eller gal og ikke veed hvad jeg siger? Jeg har selv kjøbt mine Æbler i Havnen og giver dem ikke ud for Andet, end jeg har kjøbt dem for. Det rager ikke mig, om Landet er til eller ei, hvor de er hentet fra; men Æblerne er Skam deilige at see til — de skal ogsaa være gode til at faae Syn og Forstand af — ret ligesom de mjøske Æbler paa Kundskabens Træ i det kjære Paradis. (Afsides.) Det svor han paa, den Pokkers Student, som kan mane Aander. (Høit.) Men de er sagtens for dyre for saa fattig en Mand, som Hr. Agenten.

Kluk.

Naa, naa, lille Mo'er! hvad koster da de vidunderlige

Æbler? de kan jo aldrig være for dyre, naar de er' komne saa langt fra. Det er vel fra Hindostan, de er' komne.

Kjærlingen.

Ghinnistan, Ghinnistan, Ghinnistan! siger jeg. Er Han døv? Jeg vil, Fanden forandre mig, ikke have en halv Skilling for dem, hvis de ikke er komne fra Ghinnistan. Han skal have det største for en Mark.

Kluk.

Og disse er fra de lykkalige Øer? Man har havt Hende til Nar, Mo'er! det er meget gode Gravenstener; men fra de lykkalige Øer er de, min Sjæl! ikke.

Kjærlingen.

Jo saa Fanden annamme mig, er de saa! Jeg vil lade mig levende lægge paa Hjul og Steile, hvis de ikke er fra de lykkalige Øer. Gid jeg aldrig maa sige en Løgn meer i mine livfødte Dage, om jeg lyver dennegang! det mindste skal Han have for otte Skilling. De gjør Enhver lykkelig, som smager en eneste Mundfuld af dem. (Afsides) Det svor han høit og dyrt paa, den Pokkers Student, og han — veed jeg — forstaaer det!

Kluk.

Nu saa giv mig da for en Mark Syn og Forstand og for otte Skilling Lykkalighed. Der er en Rigsort. (Tager det største og mindste Æble, bider af dem begge og stikker dem i Lommen.) Ligemeget hvorfra de er komne! Æblerne er lidt sure, men forresten gode. Men hvad er paa Færde? hvorfra kommer Du saa hæsblæsende, Mads! der er dog ingen Ulykke paa Færde?

Mads Gaardskarl (kommer styrtende).

Jo tilvisse, Husbond! Ulykke over alle Ulykker! men Skrækken gjør mig maalløs, Herre!

Kluk.

Der er dog aldrig Ildløs hjemme? — mine Obligationer — mine Vexler — mine Panteforskrivninger — tal Menneske! er der Ildløs, Mads! er der Ildløs? eller er der Oprør?

Mads.

Nei, Husbond! det er ikke saa vel. Gid hele Byen stod i Brand! her er Vand nok ved Toldboden til at slukke med; — gid her bare var Oprør! Nei her er anderledes Ulykke paa Færde — Fanden er løs, Herre! — Fanden har taget den rare, velsignede Jomfru Sophie — han er i en Engels Skikkelse fløien bort med hende over Trekroner. Jeg vil lade mig hænge, om det er Løgn — jeg har selv seet det med mine egne Øine. (Græder.)

Kluk.

Det lettede en Sten fra mit Hjerte. Du er altsaa fuld, Mads! gaa hen og læg Dig, din Drukkenbold! og rend ikke her og gjør Dig til Nar for Folk!

Mads.

Jeg har ikke smagt Brændevin i min Mund idag siden imorges, Husbond! — og havde jeg ikke ædt Frokost og fundet et Eble i Nyhavn, kunde jeg forbande mig paa, jeg var fastende; men om jeg saa var pærefuld, saa er det dog ligefuldt vist og sandt, at Fanden har taget Jomfru Sophie — og han var saa deilig, saa det var en Gru — og han fløi paa en Sky af bare Roser og Tulipaner, og det nu i Marts Maaned, og der fløi over hundrede Smaadjævle omkring dem, og de sang saa lifligt og rørende som de allerkjæreste Guds Engle, og ligesaa deilige saae de ud. Jeg vil lade mig slaae ihjel, om det er Løgn

— jeg kan skaffe den halve By til Vidne derpaa, hvis man bare har seet det.

Kluk.

Gaa strax ud paa Frederiks Hospital, Mads! Du veed jo hvor det er — og hils Doctoren fra mig, at Du er bleven gal og maa snart cureres, for jeg holder kun det eneste Fæ af en Gaardskarl. Forstaaer Du mig? dit Asen!

Mads.

Ja, Husbond!

Kluk.

Men luk ikke din Mund op paa Veien, at Ingen skal mærke hvordan Du har det!

Mads.

Nei, Husbond! Men troer de mig paa Hospitalet, saa troer de mig maaske dog ikke, naar de troer, jeg er gal. Jeg er jo heller ikke meer gal, end alle de Andre, som maae have seet det saagodt som jeg, naar ikke hele Byen har været blind; men det maa jeg næsten troe; for det hjalp ikke, jeg skreg: Gevalt og hold paa Tyven! og Vagt i Gevær! gjennem alle Gader. — Hverken Hovedvagten eller Politiet kunde faae Die paa Gautyven — og jeg da ikke heller, kan jeg troe, for han var Fanden ivold med Jomfruen ud over Trekroner, inden jeg kom ned paa Gaden; men Taget havde han revet af vort Hus, og jeg stod i Husbonds Dagligstue og saae grandgivelig, hvorledes han sad i Skyen med Jomfruen ligesom i en Kane, der var fuld af Blomster, og kjørte uden Hest gjennem Luften ud over Nyhavn ad Trekroner til, Fanden ivold, som jeg siger.

Kluk.

Hold Mund, dit Brøvlehoved! Til Hospitalet med Dig! i Daarekisten med Dig strax! Du er gal, siger jeg Dig. Vil Du tilstaae, Du er gal? Slubbert!

(Prygler ham med sin Stok.)

Mads.

Au, au! Ja vist er jeg gal, Husbond! jeg negter det jo ikke længer. Au, au! skaan bare min syndige Ryg, Herre! det er ikke den, der er gal — det er kun mig. Nu løber jeg strax ud og sætter mig selv i Daarekisten. Au, au — ja vist er jeg bindegal — slip mig kun — men Fanden har ligefuldt taget Agentens Datter.

(Løber bort.)

VI.

(Scenen forvandles til en Hexehule, der oplyses af et Blus. **Æble-kjærlingen** staaer som Hex og rører i en Gryde med et Dødningeben. Paa Ildstedet sidder **Gamle-Mo'er** med en sort Kat paa hver Skulder og læser i en Hexebog. **Kluk** holder Haanden fortvivlet for Panden og mærker ikke strax Forvandlingen.)

Kluk.

Den forbandede Karl! vil han gjøre mig forrykt? mon han virkelig var fuld eller affindig? Eller har han maaske seet en Luftballon eller en Papirsdrage og holdt det for min Datter? Eller skulde der virkelig være hændet Noget hjemme? Men hvor blev Børsen af? stod jeg ikke paa Børstrappen — hvor er Holmens Kirke? hvor er Slottet — — og Banken og det gamle Cancelli? Hvordan blev her saa mørkt med Eet og hvor blev Kjærlingen af?

Æblekjærlingen
(kommer ridende paa en Kost og omfavner ham).

Her er jeg, lille Ven! slaa Dig tiltaals! Nu kommer strax mine Søstre med Lys og Musik. Det er Foraars-Jevndøgn iaften, veed Du! Vi skal have os en lille Lystfart gjennem Luften. Det har vi aftalt inat — vi vil ikke bie til St. Hansaften — vi gjør Oprør — hvad vi vil, det vil vi, og det skal Fanden ikke negte os! — vi vil mødes hvert Jevndøgn, det har man godt af for hele Aaret. Vil Du med, skal jeg smøre baade Dig og din Stok — og Du skal hverken mangle Hest eller Sadel.

Kluk.

Uforskammede Kvinde! vil Hun bilde mig ind, Hun er en Hex? Jeg kjender Hende nok — det er Hende, der sidder ved Børsen og sælger Æbler.

Kjærlingen.

Javist, lille Ven! Æbler fra Ghinnistan og de lykkelige Øer. Saalænge der er Saft i dit Blod af de Æbler, ere dine dumme Øine opladte, og Du kan saagodt som noget Søndagsbarn kige ind i vore hemmelige Værksteder. (Afsides.) Det svor han paa, den Pokkers Student! (Høit.) Se! der kommer mine Søstre. De har raabt med Fisk og Reier hele Dagen paa Gaden. Nu skal vi have os en rigtig fri Lystighed sammen, naar jeg med gamle Mo'er har lavet os en kraftig Drik til at flyve med.

(Sætter en Kjedel over Ilden.)

Kluk (skjælvende).

Hvilken cras Uvidenhed og Overtro! Veed Hun da ikke, Mo'er! at der ingen Hexe meer er til? Den gamle Snak derom er kun dumme Eventyr og forbandet Daare-

kiste-Poesi; det har aldrig været Andet, end Galskab eller Overtro. Er Hun en Hex, saa er Hun intet Menneske — saa er Hun slet ikke til, saa er Hun i det Høieste kun en poetisk Fiction eller Opdigtelse, for ikke at sige Løgn, en Fabel, en Allegori paa de onde Lidenskaber, som uvidende og dumme Folk kun holde for noget Virkeligt, men som man neppe meer kan kyse Børn med i Ammestuen. (Afsides.) Gid jeg var vel herfra! her er forbandet uhyggeligt.

(Tørrer Sveden af sin Pande.)

Kjærlingen.

Heisa Søstre! kom hid! kom hid!
Nu kommer den frie, den herlige Tid,
Syn kan hvert Fæ nu faae ved et Bid,
Men Troen hvert Asen maa have i Haanden.
Synger op, lad os opvække Aanden!

(En hel Del Frugt- og Fiskerkjærlinger dandse en Hexedands om ham og synge hver paa sin Melodi i et skurrende Charivari.)

Frugten den vidunderlige
Ham indvier til vort Rige —
Gamle-Mo'er! modtag din Gjest!
Hid han kommen er iblinde;
Skal han Vei til Lykken finde?
Siig det Du, som veed det bedst!

Gamle-Mo'er (ved Gryden).

Føer en Muldvarp i Himmel eller Helved ind —
Han er og bliver dog lige blind!

Kluk (leer).

(Afsides.)

Jeg maa dog lee ad det Pak! — Det er vist fulde og gale Fiskerkjærlinger. Seer jeg ret, saa er jeg nok her

i en af de gamle Løngange ved Slottet — eller har jeg forvildet mig ned i en Kjelder under Hoftheatret? Jeg kommer til at være høflig mod de Rakkere, at de ikke skal dreie Halsen om paa mig. (Høit.) Mine ærede Damer! agtværdige Forsamling! Jeg veed ikke hvor jeg kommer til den Ære, at blive Medlem af et Selskab, hvis ædle, heftige Bestræbelser for det almindelige Bedste, jeg saa ofte har hørt ved Gammelstrand.

Kjærlingerne

(ride paa Koste omkring ham og synge, som naar de raabe med Frugt eller Fisk).

Om Dagen vi bande ved Gammelstrand,
Om Natten vi ride til Slaraffenland,
For hvert „Fanden gale" vi bede ved Dagen,
Gi'er Mester os et Smækkys om Natten ved Kagen.
Men Retterpælen vi ride forbi,
Hussasa! hussasa! lystig og fri!

Kluk.

Mine ærede Damer! maa jeg uden Fortrydelse spørge om De er virkelige Hexe, eller spille De maaske kun Komedie her ved en lille Formiddags-Kaffe? Jeg har — som ærbødigst bemærket, ofte havt den Ære at see Dem i vor Hovedstads hæderlige Gader, hvor De med særdeles yndige Melodier har sjunget Bravourarier om Reier og holstensk Sild, men at De havde saa underholdende Kaffeselskaber eller virkelig vare ansatte som Sangerinder og Dandserinder i nogen Kjelder eller underjordisk Klub her i Staden, har jeg hidtil ikke vidst. (Afsides.) Hvordan slipper jeg herfra? De Satans Kjærlinger gjør mig forrykt. Var der ellers Hexe til i Verden, kunde disse vist være det.

Kjærlingerne (som før).

Heisa! til Bloksbjerg med Klang og med Spil!
Vi kan hvad vi vil, og vi vil hvad vi vil!
Du skal med paa vort Bal!
Du skal drikke med os og flyve Du skal!
Du skal med, om Du saa bliver gal!

(De øse af en stor Kjedel og drikke. Gamle-Mo'er smører dem med hvad der er i Gryden. De paanøde Kluk en stor, fyldt Drikkeskaal.)

Kluk (afsides).

Mon det er Kaffe eller Brændevin, de Rakkere fluge i sig? Jeg maa tude med de Ulve, jeg er iblandt. Drikker jeg ikke, er de istand til at kradse Dinene ud paa mig. (Høit.) Skaal! mine ærede Damer! Skaal! (Drikker, men spytter det hemmelig ud igjen.) Fy for en Ulykke! det var en allerhelvedes Kaffe. (Høit.) Jeg dandser! jeg flyver allerede! Det er overmaade fornøieligt. (Leer og dandser.)

Kjærlingerne (som før).

Heisa! nu er vi til Flugten bered'
Gjennem Luft, over Hav, nu afsted, afsted!

(De hvirvle ham med sig i en vild Hexedands og forsvinde.)

Anden Handling.

I.

(Scenen er forandret til Børstrappen igjen. Agent **Kluk** ligger paa Trappen i en sovende Stilling; siden **Floristan.**)

Kluk.

Det var en afskyelig Drøm! Hei! Mads! Sophie! hvor er I? — Hvad Pokker! er jeg da ikke i min Seng? Har jeg ligget her paa Børstrappen og sovet? og ved høi lys Dag! Hvad maae Folk tænke? (Reiser sig fortumlet.) Har jeg været beskjenket? Jeg kan dog ikke erindre, jeg drak Andet imorges, end Thevand. Se! nu gaae Folk først til Børsen. Jeg maa have været fuld, hvordan skulde jeg ellers have seet Hexe og været paa Veien med dem til Bloksbjerg? Det er besynderligt, jeg nu først opdager, at jeg er drikfældig. Fy, Agent Kluk! det er en afskyelig Last! — Men jeg har jo Ingenting drukket — ligemeget! fuld har jeg været. Ak! hvad kan et Menneske ikke forfalde til! — Og jeg, som altid var saadan en ordenlig og ædruelig Mand, som aldrig drak andet end Thevand og Kaffe og hvidt. Øl! — Ak Mennesket er dog et skrøbeligt Væsen!

Floristan (kommer).

Deres Tjener, Hr. Agent! Men hvad seer jeg? De befinder Dem ikke vel. Deres Blik er ikke som sædvanligt, og Deres Gang —

Kluk (afsides).

Hvad Pokker! kan man see det paa mig? raver jeg maaske endnu? (Sagt.) Vel, at jeg træffer Dem, bedste Hr.

Floriſtan! Hav den Godhed at tage mig under Armen! Der er paakommet mig en beſynderlig Svimmelhed — og Folk kunde let faae ſlette Tanker om mig. (Afſides.) Men jeg ſynes dog, jeg gaaer ſaa faſt paa mine Ben, ſom Nogen.

Floriſtan.

Under ſaadanne Omſtændigheder er det vel ikke værd at gaae paa Børſen nu ſtrax, Hr. Agent! Det er bedre, De ſpadſerer et Kvarterstid førſt med mig i den friſke Luft. Jeg ſkal imidlertid fortælle Dem et ſmukt lille Eventyr.

Kluk.

Eventyr — Eventyr! — Fanden ivold med alle Eventyr! Det er Løgn og Sladder Altſammen.

Floriſtan.

Eller vi kan fortſætte vor Underſøgelſe om Mesmerismen, med hvis uimodſigelige Erfaringsgrunde jeg vil bevise Dem, at Samkvem med Aandeverdenen beſtemt er muligt, og at Meget af, hvad man hidtil har henviiſt til Fantaſiens Rige eller den poetiſke Verden, ikke alene er muligt, men ligeſaa virkeligt ſom Børſen og Knippelsbro. Det bliver ſaaledes let at forklare, at der baade kan være Troldmænd og Hexe til.

Kluk.

Plager Fanden Dem ſkinbarlig, Hr. Fantaſt! vil De gjøre mig ligeſaa forrykt, ſom De ſelv er, og ſom De allerede halv om halv har gjort min Datter? Jeg har allerede en Rem af Huden: jeg har ganſke nylig drømt om Hexe her ved høi lys Dag og taget den uſkyldige Æbleкone her ved Børſen for en Troldkvinde.

Floriſtan.

Hende — ſom ſolgte Dem Æbler fra Ghinniſtan og de lykſalige Øer?

Kluk.

Javiſt! Det var gode Gravenſtener, ſlet ikke Andet. Se! jeg har endnu hele to i min Lomme; jeg har kun taget en lille Mundfuld af hver.

Floriſtan.

Prægtigt, Hr. Agent! Jeg priſer baade Dem og mig lykkelig! Har De blot faaet en Saftdraabe af dem paa Deres Tunge, vil De ſnart ſee og maaſke forſtaae hvad jeg mener. Den fattigſte Mand, der blot kan faae en Skrælling af ſlige Frugter, kan blive rig for ſin hele Livstid.

Kluk.

Da vil jeg ſaamænd forære Dem de koſtelige Frugter hele og holdne; jeg har kun bidt lidt af dem, ſom jeg ſiger. De kan mere trænge til Penge, end jeg — uden Fortrydelſe, Hr. Floriſtan! men en Poet hertillands —

Floriſtan.

Nu forſtaaer De mig atter galt, Hr. Agent! der er megen anden Rigdom, end Penge; den Rigdom, jeg taler om, er den poetiſke —

Kluk.

Fanden ivold med det Jux da! (Kaſter Æblerne bort.) Tænkte jeg det ikke nok, der var noget Poetiſk ved de Æbler; de ſmagte ſaa vammelt.

Floriſtan
(betragter ham ſkarpt og udbryder).

Du, ſom med lykkelige Haand har grebet
En Frugt fra Livets Træ — om ſelv iblinde
Du greb, hvad atter blind du kaſted bort —
Et herligt Glimt dit Øie dog ſkal ſee
Af Herligheden, ſom Du ei kan ſkatte,
Fordi Du ei begriber den — og negter
Tilværelſen af, hvad Du ei begreb.
Kom, ræk mig Haand! og jeg ſkal føre Dig
Ad Veie, ſom dit Øie aldrig ſaae,
Til Verdnen, hvor Lykſalighed har hjemme —
Og visſelig, Du ſkal dog øine Meer,
End alle Verdens Skatte kan opveie —

Kluk (afſides).

Han ſnakker i Vers — han ſeer ſaa underlig paa mig. — Han vil flyve til Himmels med mig, troer jeg. Stakkels unge Menneſke! nu er han rent gal. (Høit.) Lad mig følge Dem ud paa Frederiks Hoſpital, bedſte Hr. Floriſtan! De befinder Dem ikke vel. De er ſyg — en Smule ſindsſvag, det er det Hele, men det har Intet at betyde. Jeg har en god Ven derude i Doctoren; han vil ſnart curere Dem — og paa min Regning. Min Tjeneſtekarl Mads har jeg ogſaa maattet ſende derud: han havde ogſaa Syner, det var en Gren af ſamme Sygdom. Den er udentvivl epidemiſk. Endogſaa hos mig ſelv har jeg nylig ſporet noget Lignende. Jeg vil med det Samme conſulere Lægen derom. Med den Svimmelhed, jeg før klagede over, har det en egen Beſkaffenhed. Jeg har nemlig, mellem os ſagt, gjort den Opdagelſe, at tyndt Thevand om Morgenen eller Frugt henad Middag, ſelv

i den allerubetydeligste Mundsmag, har for visse Constitutioner en stærk berusende Virkning, som næsten ligner et Slags Sindssvaghed. De drikker vist ogsaa The om Morgenen, Hr. Floristan! eller De spiser Frugt henad Middag — ikke sandt?

Floristan.

O tro ei, hesperidisk Frugt berøver
Os Sundhed og Fornuft! den aabner kun
Den indre Sands for, hvad der rører sig
I Dybet af en underfuld Natur,
Hvad enten det tilhører Mørkets Rige
Og de vildfarne Aanders Skinliv — Verden,
Hvad heller det fra Livets Rod udvælder
I høiere Naturers Ætherstrøm.
Det hule Intethedens Liv Du saae
Og hine lavere Naturers Nat,
Hvor Mennesker til Udyr sig forvandle.
De Arme! selv med Livets Frugt i Haand
De gribe dog kun Skyggen af dets Væsen,
Men sælge Syn og Sands for Dødens Mynt.
Dog nu skal Du — med Sandsen, Du har kjøbt
Iblinde af den blinde Unatur,
Til Gjengjæld for din Gru og Rædsel hist
Blandt Krybet i Naturens Bundfald — hæves
Ved denne Haand til Lys og herligt Liv.
Ræk mig din Haand, og til det Skjønnes Hjem
Jeg fører Dig; der venter os med Længsel
Din lykkelige Datter; paa mit Vink
En mægtig Genius opløfted hende
Til Lys og Frihed paa lykfalig Ø.

Kluk (afsides).

Jeg kommer til at føie det gale Menneske og snakke ham efter Munden. (Høit.) Nu velan da, Hr. Floristan! Der har De min Haand; men, jeg beder Dem, lad os blive ved Jorden! — Flyve kan jeg slettes ikke taale — jeg kan ikke engang taale at gynge — jeg bliver strax svimmel og faaer ondt. De maa bestemt love mig, De vil lade være at flyve! men skal det endelig være, nuvel! saa tag mig som et fornuftigt Menneske under Armen og lad os som et Par ædrue, ordenlige Personer spadsere over Knippelsbro til de lykkalige Der! skal vi over Langebro med? eller skal vi tage en Baad i Havnen?

Floristan

(griber hans Haand og svinger sin Tryllestav).

Hold fast! og frygt kun ei — et Øieblik —
Og vi er der, hvor Tanken forudgik!

(De hæve sig begge og forsvinde i en Sky, Floristan i en fri og beherskende Stilling, Agenten med begge Fødderne paa hans Fødblad og med alle Tegn paa Forskrækkelse.)

II.

(Scenen forandres til Tryllestottet paa den skjønneste af de lykkalige Øer. **Floristan** og **Kluk** nedsvæve paa Skyen i en Orangelund udenfor Slottet. Musik og Sang af Børnestemmer.)

Chor af Børnestemmer (bag Scenen).

Velkommen hid gjennem Luft over Sø!
Velkommen hid til lykkalige Ø!
Her flyve vi Smaa med Fuglesind
Og titte i Paradishaven ind.
O! vidste de Store, hvad rigtigst gjør fri —
De fløi her lige saa glade, som vi!

Kluk
(kommer til Bevidsthed).

Jeg drømte, jeg fløi. Det var overmaade behageligt; jeg skal dog ikke negte, jeg blev lidt bange og svimmel i Førstningen. (Seer sig om.) Men hvad er Dette, bedste Hr. Floristan! hvorledes kom vi til Rosenborg Orangeri? og det i saadan en Hast? Mig synes, vi gik nylig ved Børsen. (Affides.) Skulde det være den Satans Perial, der virker endnu. Jeg maa ikke lade ham mærke min Skrøbelighed; (Høit.) Bedste Hr. Floristan! jeg forekommer Dem vist ganske besynderlig idag. Jeg tager ofte feil af de bekjendteste Gjenstande, men jeg maa sige Dem, at jeg paa den senere Tid ofte er plaget af Diensvaghed. Skulde De troe, jeg nylig i nogen Fraskand tog disse skjønne Oranger for Skibsmasterne i Kanalen ved Børsen, og Slottet der — for Holmens Kirke. Selv det gode, gamle Rosenborg Slot er jeg nu ikke istand til at gjenkjende.

Floristan.

Men tro dog Deres egne Øine, Hr. Agent! Vi er jo paa den allerskjønneste af de lykkalige Øer.

Kluk.

Ja saa! det er en anden Sag. — Her er rigtignok meget kjønt. — De har fuldkommen Ret! her er ganske fortryllende. (Gaber.)

Floristan.

Se! al Naturens Herlighed er her
Af Livets lyse Genier henbaaren.
Paa lette Luftning bæver Rosenduften,
Og Jorden pryder yppig sig med Himlens

Og alle Blomsterverdners Farvepragt.
Se! Trylleslottet paa lyksalig Ø
Sig speiler skjønt i Søens stille Luftspeil.
Der boer i Feers lykkelige Samfund
Min Digtnings glade Genius og vinker
Med Palmegrenen til sit Paradis.
Se! dandsende i lyse Alfers Kreds
Med Sang og Harpetoner han hidsvæver
Og byder os velkommen i sit Rige.

(Sang og Dands af smaa bevingede Genier med en større Genius til Chorfører.)

Velkommen hid gjennem Luft over Sø!
Velkommen hid til lyksalige Ø!
Her flyve vi Smaa med Fuglesind
Og titte i Paradishaven ind.
O! vidste de Store, hvad rigtigst gjør fri —
De fløi her lige saa glade, som vi!

Kluk (afsides).

Er det endnu Altsammen Virkninger af den forbandede Rus, som jeg ikke veed hvori jeg har drukket mig paa Halsen? Jeg maa dog tilstaae, det er ret behagelige Fantasier. (Høit.) Dette er altsaa en af de lyksalige Øer, Hr. Floristan! Men siig mig engang, min gode Ven! hvor langt kan det vel være fra Kjøbenhavn? Det er dog vel ikke paa den lille frugtbare Ø, Amager, vi befinde os? der skal dog ellers Gulerødderne bedre trives, end Drangerne, og jeg har aldrig hørt, der var noget Slot. Disse nydelige Børn ligne heller ikke Amagerbørn; mig synes de har Vinger paa — det er formodentlig igjen en Skuffelse af mine svage Øine. Synes De ogsaa, Hr. Floristan! at disse Børn har Vinger?

Floriſtan.

Hvi ſkulde Genien ei let ſom Fuglen,
Til Livets Land ſig ſvinge? Hvo kan maale
Paa jordiſk Viis den lønsomsfulde Vei,
Som Aanden til ſit Paradis maa vandre?
Hvad gjælder Tid, hvor i hvert Øieblik
En Evighed i ſalig Fryd ſig ſkjuler?

Kluk
(ſeer paa ſit Lommeuhr).

Ja, De har Ret! mit Uhr er ogſaa gaaet iſtaa. (Afſides.) Det er dog en forunderlig Tilſtand, ſaaledes at være perialiſeret. (Høit.) Men ſiig mig engang, Hr. Floriſtan! (Afſides.) — ſiden han har ſamme Erfaringer ſom jeg, maa det formodentlig have ſamme Aarſag — (Høit.) ſiig mig oprigtig, hvori har De drukket Dem den behagelige Perial, ſom gjør Dem her ſaa lykſalig?

Floriſtan.

Hvo nød af Livets gyldne Frugt og følte
Sig ei af himmelſk Salighed beruſt?

Kluk.

Saligheden er der dog Maade med, hvad mig angaaer. (Afſides.) Det er da rent forbandet, at jeg i dette ulykkelige Fuldſkab ſkal have et galt Menneſke til at veilede mig. (Høit.) Kjæreſte, bedſte Hr. Floriſtan! kan De ikke bruge den Smule Forſtand, De maaſke dog har tilbage, og ſige mig, hvor jeg er?

Floriſtan.

Paa Den, hvor al jordiſk Nød forſvinder,
Hvor jeg er rig og mægtig og lykſalig,

Hvor lønsomsfulde, mægtige Naturer
Den Aand adlyde, som med Kjærlighed
Dem overvandt, og lænked Aand med Aand
Og bandt til Jorden Himlen selv med Konsten.
Paa Den er vi, hvor mit Livstræ groer,
Og i dets Ly den Elskede mig venter.

Kluk.

Er det min Datter, De taler om, Hr. Floristan! er hun her, saa kald paa hende, at hun kan hjælpe mig i min Seng!

Floristan.

Hvo er Du, Menneske! som her endnu
Paa Slummer tænke kan og døsig Hvile?
Er da din Siæl for Livets Toner døv?
Er blindt dit Øie for den skjønne Verden,
Som Jordens lykkeligste Søn kun saae?

Kluk (fortvivlet).

Ja saa min Sjæl, er jeg saa, Hr. Floristan! jeg er baade døv og blind for al den Herlighed, jeg her seer. Jeg giver ikke en Pibe Tobak for den. Ak! nu veed jeg det — der gaaer et Lys op for mig. Jeg arme, ulykkelige Mand! det er den poetiske Verden, jeg er kommen ind i — og jeg bliver gal, om jeg ikke snart kommer ud af den igjen. Jeg er ikke fuld. Nei, saa min Sjæl er jeg ei! — jeg har aldrig været fuld i mine Dage, og dog har jeg seet Hexe — har været i et Helvedkjøkken med dem og paa Veien til Bloksbjerg — og nu er jeg kommen til de lykkalige Der, jeg arme, ulykkalige Mand! jeg kan hverken finde Børsen eller Hus og Hjem meer — og idag skulde jeg have min store Vexel betalt (seer paa sit Uhr), og saa gaaer

Tiden istaa, og mit Uhr med — jeg er ruineret. Ak! kjære, bedste Hr. Floristan! Er De saa mægtig en Mand, som De siger, saa skaf mig jo før jo heller ud af den poetiske Verden eller bort fra denne Satans lyksalige Ø! — De skal faae min Datter og blive min Svigerson engang i den virkelige Verden, som jeg imorges var saa dum at love Dem. Men befri mig blot fra dette forbandede Hexeri, som jeg nu aldrig meer skal tvivle paa er til.

Floristan (afsides).

Den arme stakkels Mand! hvad mig henriver,
Ham ængster; men jeg seer det: han er ikke
For denne underfulde Verden skabt
Og krymper sig i fremmed Element
Som Fisken mellem Blomsterne.

(Høit.)

Vær rolig!
Snart som en sælsom Drøm det Syn skal svinde,
Som nu din Sjæl med al sin Skjønhed plager!
Tillukkes skal dit Øie for min Rigdom —
Men Du har seet den, og min Kjærlighed
Du i din Lykkes Verden ei vil hindre.
Fordi jeg der er arm, som Du nu her.

Kluk.

Ak! skaf mig kun min Forstand igjen, bedste, kjæreste Hr. Floristan! og De skal faae min Datter og mit Lyststed ved Strandveien og Alt, hvad de begge behøve til at leve som to Blommer i et Æg. Saa kan De selv flyve saatidt som De vil med Sophie til de lyksalige Øer — lad mig kun komme til Kjøbenhavn igjen og op paa Børsen, inden min Vexel er udløben.

Floriſtan.

Der kommer hun af Genierne baaren
Paa Roſenſkyen til din Fod. Velſign os!
Og flux med Staven fra din egen Verden
Berører jeg dit Øie — og Du ſtaaer,
Hvor Alt Du kjender og hvor Alt Du ſeer,
Som i dit hele Liv Du Verden ſkued.

(Trylleſlottet har hævet ſig i Luften. Paa en Sky nedbæres Sophie fra det af Genierne.)

Sophie

(knæler med Floriſtan for Faderen).

Velſign os, Fader!

Kluk.

Staaer kun op, Børn! I har min Velſignelſe. Nu har jeg holdt mit Ord, hold nu ogſaa dit, min tilkommende Hr. Svigerſøn! og ſkaf mig min Forſtand igjen!

Floriſtan

(berører hans Øienlaage med Knappen af hans egen Spanſkrørsſtok).

Forſvind nu fra hans Øie, ſkjønne Billed
Af Verdnen, ſom er fremmed for hans Sjæl!
Og lad ham, uden Glandſen fra min Himmel,
See Støvets Verden i dens eget Lys!

(Scenen forvandles til Børstrappen med dens ſædvanlige Omgivelſer. Klokken ſlaaer Tre paa Holmens Kirkeuhr. En ſtor Mængde Kjøbmænd gaae op ad Trappen.)

Kluk.

Var det ikke Andet, Børn! I har ſpillet en Komedie med mig, men hvordan Pokker bar I Jer ad dermed? — Dog ligemeget — hvad jeg har lovet, maa jeg nu holde. Hvor kunde jeg være ſaa blind, ikke at kjende vor

gode, gamle Børs — med Holmens Kirke og det gamle Cancelli. Nu behøve I ikke at følge mig længer. Nu skal jeg nok finde Veien til Børsen — og jeg kommer betids endnu med min Vexel.

Mads Gaardskarl (kommer).

Jeg skal hilse fra Doctoren ude paa Hospitalet, at nu er jeg ikke gal længer.

Kluk
(løfter sin Stok).

Siger Du endnu, dit Fæ! at Fanden har taget min Datter?

Mads.

Nei vist ikke, Husbond! Nu seer jeg nok, det er kun Poeten, der har taget hende. Om nu ogsaa Fanden tog Herren selv, skal jeg nok vogte mig for at raabe Gevalt eller sige det til Nogen her i Byen.

(De gaae begge.)

III.

(Scenen indhylles af et Taageslør. Begge de Elskende staae bekrandsede af dandsende Genier under en skjøn Musik. Feen Felicia fremtræder i al sin Glands og omfavner dem.)

Felicia.

Jeg holdt mit Løfte, Børn! vær lykkelige!
Se Dagen kom, min vakkre Floristan!
Da ogsaa Jorden skulde aabne Dig
En Vei til Lykken ved din Konst. Herefter
Din Trylleverden i din Sjæl skal gjemmes,
Og Tryllestaven, som skal aabne den

For denne Slægts og fjerne Slægters Øine,
Er Pennen paa dit Skriverbord. Den Daadstid,
Jeg spaaede Dig og Danmarks Folk engang,
Nu snarlig kommer. Og med Daaden kommer
Det Sind, som frisk og aabent kan modtage
Alt Skjønt og Herligt. Ingen bundløs Kløft
Skal meer adskille Poesiens Verden
Fra Livet og fra Folket i din Samtid.
Den Luftning, som jeg sendte hid med Frugter
Fra Ghinnistan og Lykkens skjønne Øer,
Snart bringer andre bittre Frugter hid
Fra Gravensten og hine Egnes Stæder.
Men selv af Giften, som de Frugter skjule,
Skal Lægedom udstrømme over Folket;
Og mørke Mænd her stige skal iland,
De bringe Ord til Folket og den Fyrste,
Som skal betales dyrt med Blod — men herligt
Skal Folkeaanden over store Blodstrøm
Opløfte sig. Det Heltemod, den Kraft,
Det høie Sind, som eders Skjalde sang om,
Skal vise sig i Liv og mægtig Stordaad;
Du selv skal gribes af Bedriftens Aand
Og gaae med freidig Sang igjennem Flammer
Med Helteslægten, som Du fødtes blandt.
Dog først naar, efter dyre Seire, Freden
Paany omskygger Dig og Fædrelandet,
Først da Du helt skal sande mine Ord
Om Poesien, som tilhører Livet.
Hør hine Toner, som nu hæve sig
Fra Folket! de med gamle Tiders Kraft
Skal kalde Dig og dine unge Landsmænd
Til Kampdaad, som Aarhundreder skal mindes,

Og med de Toner feires skal engang
Din Bryllupsfest med Fædrelandets Lykke!

(Under Melodien: Danmark deiligst Vang og Vænge, som allerede nogen Tid er hørt i det Fjerne, hæver Felicia sig i sin Sky og strøer Blomster ned over de Elskende, der knæle omringede af Geniernes Grupper.)

(Dækket falder.)

Bemærkninger.

Til Decorationerne Side 84 i Forspillet, der sees i Theatrets Baggrund, medens det fattige Tagkammer udgjør Forgrunden, maatte der enten componeres en ny Musik, eller man maaske hertil kunde arrangere ældre Musiknumere, f. Ex. til Hexehule-Decorationen Webers Musik til Ulvesvælgsscenen i Jægerbruden (Freischütze), og til Trylleslot-Decorationen — et Nr. af Mozarts Zauberflöte med en tilføiet passende Overgang imellem de stærke Contraster.

Hexehulen Side 84 maatte ligne den, man havde seet i Baggrunden i Forspillet, men er her i Forgrunden.

Saavel Æblekonens som Gamle-Mo'ers versificerede Repliker Side 101, 102 og 103 maatte helst fremsiges melodramatisk under en Musik, der parodierede Melodramaets sædvanlige Former. Hexesangene i Charivariform, tildels med Efterligning af de forskjellige, bekjendte Æble- og Fiskerkoneraab, blandede imellem hverandre, maatte med hele deres Caricatur dog ikke blive saa vilde og skurrende, at Ubehageligheden derved blev større, end den komiske Virkning, og dette Bizarreri maatte ikke trækkes ud ved Gjentagelser. Virkningen deraf beroer paa det Lune, hvormed det udføres.

Skulde det falde altfor vanskeligt at faae Sangmusik til disse Hexesange, kunne de reciteres ligesom de andre versificerede Repliker i samme Scene, ledsagede af en Musik i ovennævnte Charakter.

Til Geniernes Sang Side 87 i Forspillet, Sylphidernes Chor Side 93 i første Handling og det skjulte Chor af Børnestemmer Side 109 i anden Handling, maatte ny Musik componeres. Skulde dette medføre for mange Vanskeligheder, maatte Indtrykket af disse Chor muligt kunne erstattes ved passende Musik uden Sang i en lignende Charakter.

I de anordnede Decorationer ville enkelte Modificationer efter Theatrets Kræfter og Leilighed kunne foretages, naar kun de tilsigtede, stærke Contraster og den derpaa grundede Virkning kan opnaaes.

Sang til Kong Frederik den Syvendes Aarsfest 1849.[1])

Frisk og freidig Danmark feirer
Folkekongens Fest!
Med hans Løsen Danskeu feirer:
„Frem med Gud er bedst!"
Djærvt har Danmarks Sønner kæmpet,
Helteblod har Mordbrand dæmpet —
Eet kan ingen Brand fortære:
Det er Danmarks Ære!

End staaer feireſt Træ i Skoven
Grønt paa blodig Jord:
Brænder Skoven, gløder Voven,
Ærens Træ dog groer!
Ved dets Rod har Kongehaanden
Magten delt med Folkeaanden;
Folk og Konge tro holdt sammen,
Jubled under Flammen.

Lad da blusse, lad da brænde
Hvad der maa forgaae!
Grønt til alle Dages Ende
Ærens Træ skal staae!
Sandheds Aand paa Land og Bølge
Skal med Gud de Danske følge!
Troskabs Jubler skal omtone
Folkekongens Krone!

[1]) Til Melodien: Danmark deiligst Vang og Vænge.

Fredericia-Slaget,

den 6te Juli 1849.

Seirens Engel fløi over D
Med Høisang om Danskens Mod:
Han sang om herlige Stordaad,
Men hans Vinger drypped af Blod.

Mægtigt traf Gjengjældelsens Sværd —
De Meensvornes Bolværk brast —
Forræderflokkene spredtes —
Men „med Gud" de Danske stod fast.

Dyrt med Blod af Hæderens Mænd
Blev Troskabens Seier kjøbt:
Med Ild fra styrtende Skandser
Blev i Dødskamp Helten døbt.

Kjække Rye! Du Lyn fra Guds Haand!
Din Sjæl var til Seier fød —
Dit Blik var Ild som dit Hjerte,
Og en Offerflamme din Død.

Tusind tappre Danske med Lyst
Har blødt paa hin Ærens Dag.
Hver Helt, som segned for Danmark,
Gav sit Blod for hellige Sag.

Tak hver Sjæl, som fløi gjennem Ild,
For Sandhed og Ret til Gud!
Hav Tak hver Helt, som til Livsdaad
Drog med Seir af Flammerne ud!

Guds er Æren! — Seiren han gav!
Et Dommedagsslag han slog!
Med Fredericia-Slaget,
Staaer en Guds-Dom i Tidernes Bog.

Indskrifter paa General Ryes Gravmæle

paa Soldaternes Kirkegaard udenfor Kjøbenhavns Østerport.

I.

Paa Gravmælets Forside, under hans Brystbillede af Bissen:

Olaf Rye
født i Norge i nedre Tellemarken paa Gaarden Røe.

Høisind og Retsind
Bar han i Brystet,
Og under Graahaar
Kæmpernes Kraft.
Drog han tilbage,
Var det med Hæder —
Stormed han fremad,
Var det til Seir.

II.

Paa Bagsiden:

Fredericia
den 6te Juli 1849.

Danskernes Høvding,
Krigernes Fader,

Foer over sprængte
Skandser i Kampen.
Løsnet var: „fremad!
Seier med Gud!"
Jublende fulgte
Krigerne Helten.
Seirende saae han
Døden i Øiet.
Mægtig med Seiren
Aanden fik Vinger —
Aldrig skal Danske
Glemme hans Navn!

Rosentiden.

(Juli 1850.)

Vor Rosentid gjenkommer:
— Det spørges vel over Strand —
Saa rig var aldrig en Sommer
Paa Roser i Danmarks Land.

Paa Veien danske Piger
Med Hybenroserne staae;
Glad nikker standsede Kriger:
Han smykket til Kampen gaaer.

Om „deiligst Vang og Vænge"
Høit jubler freidige Røst:
— Han gaaer til Hæderens Enge
Med Roser paa Hat og Bryst.

En større Rose bringer
Han vist fra blodige Dyst,
Om og den Rose udspringer
Fra Hjertet i trofast Bryst.

Henriette Hansen

født Fredriksen.

(Januar 1850.)

†

Hun sad saa mild og stille
Og syede paa Huer smaa —
Alt til den kjære Lille,
Som skjult under Hjertet laa.

Usynlig stod ved Siden
Hin Engel, der synes haard,
Hans Blik udover Tiden
Mod Evighedsdybet gaaer.

Hun saae hans Vingers Skygge —
En Draabe fra Øiet flød.
Hun saae sin sidste Lykke:
En Sjæl var til Verden fød.

Et yndigt Sjæleklæde
Blev gjemt under hviden Sne.
I Verden nu hin Spæde
Skal aldrig sin Moder see.

I Sorghus Vuggen gynger;
Der sidder en Savnets Mand;
Men ingen Moder synger
For Barnet i Livets Land.

Til Aandelivets Høie
Dog Faderens Tanker gaae.
Mon Barnets lukte Die
Kan see hvad han tænker paa?

Mod Verdens store Skranker
Der bruser en himmelsk Strøm;
Den naaer til Mandens Tanker,
Den suser i Barnets Drøm.

Den lille Drømmer blunder,
Som laa han ved Moders Bryst.
Til Smil sig Læben runder,
Som hørte han Moders Røst.

Hvor der er bedst at være,
Hun bygger sin Sjæls Paulun;
Hun aander til de Kjære
Sin Himmel-Fred i hvert Blun.

Benignus og Felicia.

Et Fragment.

Første Sang.

Ved høieſt Fjeld i Alpnaturens Riger
Opvoxed der, adskilt fra Verdenslivet,
En ſtille Grandskers Søn; ham var medgivet
I Vuggen alt det Sind, ſom efterhiger
Det Høieſte med Aandens ſkjulte Kræfter.

Han ei forſtod dog, hvad han higed efter;
Hans Barndomsliv ved Fjeldets dybe Strømme
Var rigt paa Anelſer og ſtore Drømme
Om hvad der, til udkaarne Iſſer, hefter
De ſkjønneſte Udødelighеds-Kroner.

Hvor Urnaturens Aand uſynlig throner,
Hans Vugge ſtod. Den fromme Moder vaaged,
Hvor Barnet ſov. En Nat, halvt ſøvnomtaaget,
En Hviſken hun fornam med ſagte Toner,
Mens Gniſter over Barnets Iſſe bæved.

Som Drømmeſang de Toner vel bortſvæved,
Dog aned hun, at hvad de Barnet loved,
Var ſtørre Herlighed, end Tanken voved
At flyve nær, naar den ſig driſtigſt hæved;
Men for den Herlighed dog Hjertet grued.

Det var ſom der en Dødsſynd lønlig trued
I hver en Herlighed, ſom Vuggeſangen
Bebuded, og det lød ſom hvisled Slangen
Fra Paradiſet i de Glimt, der lued
Som Stjerneglorier om Barnets Pande.

Hin Gru dog svandt, da hun til Daabens Vande
Henbar den Spæde; ogsaa der sig rørte
En mægtig Aand: hvor Pagtens Ord blev hørte,
Det var som Himlen slukte Dybets Brande,
Det klang som naar en Engel Budskab bringer —
Det vifted som med Slag af Duevinger.

Fra Høilandsdalen ved Fjeldets Strøm
Udvandred en Dag i Vaaren
Hin Grandskers Søn, i sin Moders Drøm
Til fjelden Idræt udkaaren.

„Benignus, dvæl!" — lød Grandskerens Røst,
— Rørt Oldingens Øie blinker —
„Fra Moders Grav og din Faders Bryst
„Et mægtigt Haab Dig nu vinker.

„I fytten Sommere voxed Du;
„Jeg lærte Dig hvad jeg vidste;
„Til Aandens Seire vel staaer din Hu,
„Og Krandsen vil Du ei miste.

„Vist aldrig seer Du mit Aasyn meer;
„Men husk paa min sidste Lære!
„Naar Ærens Væsen du klarlig seer,
„Din Sjæl dens Glands kan undvære.

„Syv vise Mestere har lovprist
„De Kræfter, din Aand bevarer;
„Det Tankens Lys har Dig Ingen viist,
„Som Verdensgaaden os klarer.

„Jeg selv har grandsket min Isse graa
„Og leder endnu derefter,
„Enddog jeg seer i det mindste Straa
„Naturens evige Kræfter.

„Din Moder hviled sin Sjæl i Tro,
„Og salig priser jeg hende;
„Men jeg maa kæmpe mig selv til Ro,
„Og forske til Løbets Ende.

„Din fromme Moder i Dødens Stund
„Har talt dine Fremtidsdage,
„Til ædel Binding med rige Pund
„To Liv fast har Du tilbage.

„Udforsk dit eget Væsens Ide!
„Sæt kjæk dit Liv paa Ideen!
„Det er det Høieste, jeg kan see
„Med al min Grublen og Seen."

Dybt Sønnen bøier sit Hoved ned
Og kysser Oldingens Hænder:
„O, Fader! hør hvad din Søn nu veed!
„Nu først jeg mit Livsmaal kjender.

„Din dybe Stirren mod Strømmens Bund
„I Tankernes evige Kilde —
„Din Forsken efter al Sandheds Grund
„Min Livskraft frugtløs vil spilde.

„Jeg kan kun følge den Tankeflugt,
„Som let og frit sig udsvinger
„Til Menneskelivets herligste Frugt
„Paa Tidens brusende Vinger.

„Til Konst og Videnskab har Du vendt
„Mit Blik alt fra jeg var lille;
„Idag dog har jeg til Aske brændt,
„Hvad aldrig mig lykkes vilde.

„Bogormespindet fra Drengens Tid,
„Hvert Billed i Glas og Ramme
„Af Barnets Drømme og Lærling-Flid
„Gik op i Røg og i Flamme.

„Jeg bygged i Luft — jeg saaede i Sand;
„Jeg nynned med Barnestemme;
„Jeg drømte kun om et himmelsk Land;
„Men ingensteds var jeg hjemme.

„Nu vil jeg gribe, hvad jeg kan naae
„I Virkelighedens Rige:
„Jeg vil mig selv og min Tid forstaae
„Og efter det Største hige.

„Eet Billed kun fra min Moders Tid
„Jeg ei har nænnet at brænde:
„Hun græd af Fryd ved min Barneflid,
„Og Værket blev stort for hende.

„Af Valdbirk skar jeg en Kirke ud
„Med spidse Buer og Taarne;
„To Tavler skar jeg med Lovens Bud,
„Og de blev af Engle baarne.

„Vor Frelsers Billed paa Korsets Træ
„Udskar jeg saa smukt, jeg kunde,
„Og nedenfor Guds Moder paa Knæ
„Med Sværdet i Hjertets Bunde.

„Og Lovens Tavler blev Kirkens Grund,
„Og Korset blev Taarnespiret,
„Derhos en Psalme fra Barnets Mund
„I Kirken sang — fra Papiret.

„Hin Barnets Pindeværks-Kirke staaer
„I Fjeldets Grotte forvaret;
„Hvordan det saa mig i Verden gaaer,
„I den en Skat mig er sparet.

„Saalunde hvisked min Moders Røst,
„Der sidste Gang jeg den hørte;
„Men nu bortriver jeg fra mit Bryst
„Hver Drøm, som mit Liv omslørte.

„Maaske Du seer mig ret aldrig meer,
„Du stille, grublende Fader!
„Men høre skal Du hvad med mig skeer
„Af Børn paa alfare Gader!"

Endnu engang ved Faderens Bryst
Benignus hviler sit Hoved;
Og rask han følger den indre Røst,
Som Verdensstorhed ham loved.

Adam Oehlenschläger.

(Januar 1850.)

En stor, forklaret Sjæl opløfter Vingen
Og flyver over os med Nordlysglands
Til Aandens og Udødeligheds Rige.

Et halvt Aarhundreds rige Digtertanker
I Billedkrands af Nordens Oldtidsguder
Blandt Hedenoldets friske, djærve Helte —
Er Glorien, som straaler om hans Isse.

De store Vinger, han henbruser med,
Ham skjenked Billedverdnens Alfedronning;
De sorte Lokker om hans høie Pande,
Det livsfroe Drømmeblik i Øiets Dyb
Han arved fra hin Morgenlandets Yngling,
Der fødtes til at kalde Aander frem
Med Lysmagiens løndomsfulde Lampe
Og bygge sig Paladser ved dens Magter.

I Norden ingen Sjæl har seet hans Flugt,
Som ei har følt en Luftning fra hans Vinger
Og veed sig dybt berørt og skjønt opløftet. —

Saa vidt som Tanker flyve over Jord
Med Harpetoner fra vort Nordhavs Strømme,
Har Læber med Beundring nævnt hans Navn
Og Hjerter følt sig ved hans Flugt udvidet.

Nu svæver over isnet Jord og Hav
Hin evigunge Genius til Vaarliv —
Men bleg og stille ligger her tilbage
En herlig Oldingsskikkelse — og lukket
Er Øiet med det rige, friske Liv.

Et Suk hensuser over skjønne Olding:
Det vifter gjennem Danmarks dunkle Skove,
Det suser over Nordens dybe Hav
Fra Sverrigs Fjelde og fra Norges Graner.

Og i hint Vemodssuk fra Nordens Hjerte
Der toner med et halvt Aarhundreds Tak
En Lovsang til de store Aanders Skaber,
Som med hver rig og herlig Genius
Udsender selv en Straale fra sin Throne.

Den Straale, som har lyst saa skjønt, ei blegner;
Den gik som Stjerne gjennem Vinternatten,
Den vakte Nordens Aand til gjenfødt Liv —
Og medens Liv og Aand i Nord sig rører,
Skal herlig med Udødeligheds Glands
Hin Guddomsstraale pryde Nordens Himmel.

Bryllupsfesten

den 2den Februar 1850.[1])

(Det lykkelige Brudepar Baron Henrik Stampe og Frøken Jonna Drewsen venligst tilegnet.)

Freidig Sjælen ved Krands og Flag
Sig løfter hos Danmarks Sønner.
Brudesløret er Flag idag,
Og Krandsen et Hjerte lønner;
Øie seer i Øie ind —
Kjærligt blandes Sind med Sind —
Skjøn er Hjerteseiren!

Øiets Dyb har dets Elsker sagt
Hvad skjønt i det Hav sig rører:
Hjertetankernes stille Magt,
Som Døttre af Dan tilhører —
Sjælens Fred ved Hjemmets Strand —
Fryd ved Aandens Fædreland
Her og i det Høie.

Bruden saae gjennem Øiets Glar
Den Skat, som hun aldrig glemmer;
Fædres Aand, som en Perle klar,
Den Elskedes Hjerte gjemmer;
Trofast fulgtes Haand med Aand:
Sværdet greb han djærv i Haand
Alt for Danmarks Ære.

---

[1]) Til Melodien: Moders Navn er en himmelsk Lyd.

Bryllupsfesten om Livet spaaer,
Som frisk't blev i Nord tilbage:
Haab i Vinter om lyse Vaar
Og Kjærlighed alle Dage!
Die seer i Die ind!
Smelt med Jubel Sind i Sind!
Skjøn er Hjertepagten!

Naturlivet.

1854.

Du Verdens skjulte Sjæl, hvis Røst
Vi lytte til, naar Havet bruser,
Naar Sukket fra Naturens Bryst
Igjennem Skovens Templer suser!

Du stærk i Tordenskyens Brag,
Du høit i Stormens Orgler taler;
Dog mildt i Nattergalesslag
Din Sommerdrøm vor Sjæl husvaler.

Du aander ud den Strøm af Liv,
Som gjennembruser Verdens Indre;
Du drømmer skjult i lave Siv
Om evig Lov, hvor Stjerner tindre.

Naturens Sjæl! i dig dog boer
Et Savn, der er dig selv en Gaade:
Du aner kun det Livets Ord,
Som skal din Løndoms Runer raade —

Livsordet saligt løser Livets Gaade!

Dørtrinets Alf

til et ungt Ægtepar[1]).

(Den 21de Mai 1850.)

Ved Brudehusets Dør paa Tærsklen sidder
En lille Lysalf, kjærlig, mild og stille;
Til Brud og Brudgom nikker glad den Lille,
Han vogter Huset, som en trofast Ridder.

„Velkommen!" — hvisker han, naar ind de træde,
Og gaae de ud, han hvisker: „kom tilbage
Til Hjemmets Fred idag og alle Dage
Med samme Kjærlighed og samme Glæde!"

Den Lykke, han paa Tærsklen vil bevare,
Han glad har seet i Eders Øine klare.
Hvergang et kjærligt Ord i Hjemmet klinger,
Lysalfen vifter med de skjulte Vinger!

---

[1]) Adjunkt Jørgen Swane og Magdalene Brunn.

Indskrift

til Mindetavler over faldne Krigere.

For Danmarks Folk og Konge troe de stred,
Og de har Krav paa herligt Eftermæle:
De gik med Sang i Døden for vor Fred —
Gud lønne dem og glæde deres Sjæle!

Paa helligt Sted skal deres Navne staae,
De ihukommes skal i Folkets Bønner:
Gud lader gamle Danmark ei forgaae,
Mens danske Mødre føde Heltesønner.

Til Mindefesterne

den 6te og den 25de Juli.[1])

Løft høit vort Seiers-Mærke
Paa Land og Bølger blaae!
De gamle Løver, stærke,
I Hjerteskjoldet staae;
Den danske Kæmpestamme
Staaer fast med friske Rod,
Og Helteaandens Flamme
Udslukkes ei i Blod.

---

[1]) Til Melodien: Vist stolt paa Codans Bølge.

Se! Danmark har oplevet
En Heltetid paany!
Med Ild blev Navne skrevet,
Som runge høit mod Sky;
Med Dannebrog for Diet
Igjennem Fjenders Leir
Har danske Sjæle fløiet
Med Sang til blodig Seier.

Naar Julisolen skinner
Paa deiligst Vang og Strand,
Dens Glands med store Minder
Omstraaler Folk og Land:
Ved Frederits den mægtig
Bebuded Dom fra Gud;
Fra Idsted straaler prægtig
Dens Glands i Verden ud.

Og stormer det i Lunde,
Henveires Skovens Blad,
Det toner fra Midsunde
Og høit fra Fredriksstad:
Mod Vinter, som i Sommer,
Ved Nat, ved Dag — hold ud!
Og Holger Danske kommer
I Nødens Stund med Gud!

Med Gud han kom den Gamle,
Som evig dog er ung;
Naar Kræfter han skal samle,
Hans Blund er aldrig tung;

Hvergang han mægtig synger,
Med gamle Sværd i Haand,
Sig Danmarks Folk forynger
Med Nordens Helteaand.

Til Danmarks Krigere[1]).

(Januar 1851.)

Sønner af Norden!
Kæmpernes Afkom!
I har beseglet
Danfolkets Ry:
Hjerternes stille
Løver har reist sig;
Ung, Holger Danske
Lever paany.

Løver har atter
Kæmpet med Drager;
Bau har fornummet
Dragernes Skrig;
Ved Frederits gik
Løver med Rye
Knusende over
Mordbrænder-Lig.

---

[1]) Kan synges som Tegnérs „Rings Drapa" og Plougs Sang: „Længe var Nordens herlige Stamme etc."

Sønner af Danmark,
Døbte med Ildbaab!
Seiren i Blodspor
Fulgte jer Gang.
Helte, som fløi til
„Ryes Brigade",
Saae Eders Seire,
Hørte jer Sang.

Sundeveds Stridsmænd!
Schleppegrells Kæmper!
Helgesens Ildmænd!
Hvil Jer nu glad!
Slægter og Folk skal
Undrende prise
Danskен ved Idsted
Og Frederiksstad.

Se! Dronning Thyras
Smuldrende Volde,
Atter de blev til
Danrigets Hegn;
Over dem vaier
Valdemar Seiers
Himmelske Banner,
Fredkongens Tegn.

Derfor skal Danmarks
Deilige Døttre
Krandse med Nordens
Skjalde jert Navn;

Derfor skal kjærlig,
Evigung Moder
Knuge den danske
Kriger i Favn!

Tidselblomsten.

Der stod en Tidsel i Sommer
I Græsset ved støvet Vei.
Hver Morgen laa der en Tusindfryd,
Hver Aften en Glemmigei.

Hver Morgen kom der en Jæger,
Han sang om sit Hjertes Skat,
Han greb og kysted den Tusindfryd
Og satte den paa sin Hat.

Hver Aften kom der en Jomfru,
Hun nynned, saa skjelmsk og tyst,
Hun lo til lille Forglemmigei
Og gjemte den ved sit Bryst.

I Høst, da Jægeren hjemkom,
Den Tidsel ei stod der meer.
Paa Træben gaaer der en Jæger kun
Og stille paa Græsset seer.

Paa Græsset Dugperler blinke,
Ved Gry og ved Aftenrød,
Men Tidslen, smykket med Tusindfryd,
Var kun for en Sommer fød.

Dog som han tramper en Morgen
Med Træben i støvet Vei —
En Rose seer han, hvor Tidslen stod —
Den gjemmer en Glemmigei.

Og Rosen aander og lever,
Den tager ham glad i Favn,
Den favre, rødmende Jomfrukind
Var bleven lidt bleg af Savn.

Til Digterinden Frederike Bremer.

(Med mine Morgen- og Aftensange, satte i Musik af Weyse.)
(Juni 1849.)

Med klare Blik og med kjærligt Sind
Du seer i Hjerternes Lønkamre ind,
Naar Barnet derinde sjunger.
Lad mildt Dig følge fra Dannevang
Guds Fred, som Morgen- og Aftensang
Med Toner fra Barnetungen!

Den gamle Somand. [1])

Paa Dødsseng ligger i Brakken
En gammel Søhanegast;
Trindt om ham jamre hans Børnebørn:
Han har lukt sine Øine fast.

Det er som Aanden er flygtet
Og Livet alt pustet ud,
Da slaaer han op sine Øine glad,
Og han svinger en Seildugs-Klud.

Land forud! raaber han mægtig
Og synker sammen som død.
Endnu engang han sig reiser halvt,
Og endnu har hans Øie Glød.

Med brudte Røst han udraaber:
Vend, Manne! — Ankeret ud!
Han synes død med det glade Ord:
Det var lykkeligt Landings-Bud.

Dog tredie Gang han sig reiser;
Et Ord han aander kun ud:
Alt vel! — han hvisker med dæmpet Røst,
Og — hans Sjæl er i Havn hos Gud.

---

[1]) Se: Frederike Bremers Hemmen i nya Verlden I D. S. 367.

Elisabeth Christine Margaretha Grundtvig, fød Blicher.

(Hendes kjære Efterladte tilegnet.)

(Februar 1851.)

Tidt gamle Seer
Bøier sit Hoved taus:
Ak! hun er borte —
Hun, som ham elsked mest;
Ei meer han hører
Ordet med Kjærligheds
Lifligste Hjerterøst
Fra Livets Sommer.

Ei meer han skuer
Diet, som minded ham
Om Nordens dybe,
Herlige Himmelspeil;
Den Sjæl, som stille
Lytted til Skjaldens Flugt,
Flyver nu over ham
Paa Himmelstraaler.

Men graanet Seer
Løfter sit Tankeblik:
Hans Aand fornemmer
Straalen fra Livets Hjem;
Fra Aandens store,
Evige Fædreland
Hvisker hans Ungdomsbrud:
Guds Fred, du Kjære!

Og atter seer han
Diet, som minded ham
Om Markens Kornblomst
Og om det dybe Hav.
Han atter hører
Røsten med Skovduens
Yndigste Hjerteklang
Fra Livets Sommer.

Til djærve Sønner
Flyve Velsignelser
Med Dannekvindens
Fryd i forjættet Land.
Til Hjertets Datter
Aander hun Himmelfred
Og til hin Sjæleblomst
I Barnevuggen.

Guds Fred hun aander
Ud fra sit Paradis
Til dem, hun elsked,
Og — dem, hun aldrig saae.
Dybt Skjalden føler
Paradis-Luftningen,
Seer i Guds Rige ind
Med stille Lovsang.

De Gamles Hurra for Krigerne.

(Ved Hjemkomstfesternes Slutning i Februar 1851.)

Med Jubel kunde vi udaande
Den Rest af Liv, vi har igjen,
I Hurra for hver Danmarks Ven,
Der gav os Bod for Harm og Vaande.
I, som „med Gud", trods Løgn og Svig,
Gik gjennem Ild paa Bro af Lig!
I har os viist, at Danskens Mod
Blev i Aartusinder det samme,
At Kæmpetræets gamle Rod
Skal ei ved yngste Skud sig skamme,
Og — at hver Gnist i Danskens Blod
Kan vorde til en hellig Flamme!

Thea Ingemann.[1])

Hun sad og vented stille,
Imens en Slægt henfoer:
Hun vilde sin Sjæl ei skille
Fra ham, hun elsked paa Jord.

[1]) Født Kikkebusch (født den sjette Marts 1786, død den ellevte Marts 1851), Enke i 38 Aar efter min Broder, Søren Laurentius Ingemann, der var Sognepræst i Aarby. (Cfr. Mindedigtet: Aarby Kirkegaard. Sml. Skrift. Fjerde Afdel. Andet Bd. S. 23.)

Emma Hartmann fød Zinn.

(Hendes kjære Tonedigter tilegnet.)
(Marts 1851.)

Hun er ei død — hun blunder
Med saligt Smil om Mund;
Om Livets største Under
Hun drømmer kun en Stund:
Før Smilet er forsvundet
Er Drømmens Under skeet,
Og Paradiset fundet,
Som Aandens Blik har seet.

Hun er hos ham, som knytter
Det Baand, der brast paa Jord,
Og bygger Sjælehytter
Af himmelsk Straaleflor;
Hun er hos ham, der sanker
Henveiret Liv i Gud,
Og sender Aandens Tanker
Til alle Verdner ud.

Det Liv, hun skjønt har levet
For Evigheden her,
En Himmelbro er blevet
For Sjæle, hun har kjær:
Hvor Haabet boer hos Troen
I de Forladtes Sind,
Hun gaaer paa Mindebroen
I deres Sjæle ind.

Med Aandens Syn hun dvæler
Ved hvert Begeistrings Spor,
Og gjenfødt Liv besjæler
Hvert aandigt Blik og Ord;
Naar dybe Sangbund bæver,
Som mest hun elsked her,
Sig Gjenlydsvingen hæver —
Beslægtet Sjæl er nær.

Hvad Aandens Dybder rører,
Hensmelter i Guds Pris;
Hvert Sjæleblik afslører
Et Glimt fra Paradis;
Paa himmelsk Tonestige
Gaae Engle op og ned,
Med Tanker fra Guds Rige,
Med Kjærlighed og Fred.

O! lev da med den Kjære
I Verdnen, rig og stor —
I Toner, som kan bære
Hvert Savnets Suk fra Jord!
Paa Toners Himmelstige
Lad mødes Sjæl med Sjæl
I Tanker fra Guds Rige —
I Liv fra Livets Væld!

De Lunefulde.

(Marts 1854.)

Lunefuld er Luftens Datter,
Vaarens yndige Sylphide:
Snart hun svæver ved min Side,
Snart hun flyer med skjelmske Latter,
Slaaer med Vingen mod min Kind.

Lunefuld er Havets Skjønne:
Snart i Maaneglands hun svømmer
Og paa store Vugge drømmer,
Snart med Skum i Lokker grønne
Dandser hun paa Bølgetind.

Lunefuld er Dagens Konning:
Snart til Fjender, snart til Venner
Pile han og Straaler sender;
Selv dit Sølvslør, Nattens Dronning!
Flagrer lunefuldt — men skjønt.

Luft og Hav og Sol og Maane!
Gjennem fine Stemnings-Traade
I for Sindets Bølgen raade!
Farvespillet, I os laane,
Vexler kun med Lunet skjønt!

Bækkens milde Sang og Sarpens
Vilde, stærke Tonestrømme
Lad kun med Naturens Drømme
Vexle, som i Æolsharpens
Løndomsfulde Toneleg!

Og paa Sjælens Nerveſtrænge
Skjønne Genier ſkal aande,
Skabe Toner — ſnart med Vaande,
Snart med Fryd, ſom mindes længe,
Naar hvert Smertens Lune veg.

Enkedronning Marie.

Der ſad en Dronning i Danmark
Og ſaae over Tiden ud:
Hun ſaae hvor Alverdens Sjæle
Tilſidſt dog mødes i Gud.
Hvergang hun løfted ſit Øie
Fra Tidernes dybe Hav,
Hun ſaae det Liv med Stjernens Kaar,
Der aldrig ſynker i Grav.

Hun kom med Haab og med Hæder,
Som Brud, til den danſke Strand:
I Skjoldungſtammens Skygge
Hun bad for Folk og for Land.
Hun hørte jublende Stemmer;
Hun hilſtes med Skjaldeſang;
— De Stemmer tie alle nu —
De Skjaldes Toner bortklang.

Men hvad der toned i Danmark
Med Hjerternes Kilde-Røſt,
Er gravet med dybe Runer
I Folkets levende Bryſt;

Og nye Slægter har skuet
Hvad Fædrenes Øine saae:
Marie, Sjette Fred'riks Brud,
Skal til hans Hæder indgaae.

Marie, Dronning i Danmark,
Skal nævnes i Tidens Bog:
Sin Krone bar hun med Høihed,
Naar Hjertet blødende slog.
Fra Smertesønnernes Grave
Hun saae i Guds Himmel ind;
Fra Kronen tog hun Korset kun —
Det bar hun, ydmyg i Sind.

Marie, Dronning i Danmark,
Har seet over Tiden ud;
Hun drager nu til det Rige,
Hvor Folket samles i Gud;
Hun favner atter den Konge,
Som Dansken har elsket mest;
Hun hilses af de Toner nu,
Som juble gladest og bedst.

Og Alt, hvad Dronningesjælen
Har gjemt i det stille Bryst
Af Menneskelivets Smerte,
Opløst i Gudlivets Trøst,
Det samler skjønt sig i Blikket
Med Fredlivets Stjerneskjær,
Hvormed hun seer til Danmarks Folk
Og til hver Sjæl, hun har kjær.

Enheden i Sjælens Urbilleder.[1])

(Tankedigt i Sestinaform.)

Som Barnet jubler Sjælen ved det Skjønne,
Med Manddomskraft den kæmper for det Gode,
Med Oldingsblik den stirrer mod det Sande;
Men Barnet leger med Guds knuste Billed,
Naar Villien aandløs øder Hjertelivet,
Og Aanden, isnet, krymper ind i Tanken.

Hvo har adskilt i os hvad Skabertanken
Med Aand og Sjæl og Sands i Former skjønne
Forened til sit Væsens Speil i Livet?
Hvo fjerned Hjertets Pulsslag ved det Gode
Fra Fantasiens rene Skjønhedsbilled
Og Tankens Ørneflugt imod det Sande?

Det har den Grubleraand, for hvem det Sande
Blev til usynlig Afgud kun i Tanken,
Med dyb Foragt for Farve, Form og Billed;

---

[1]) De tre store, hele den aandelige Verden omfattende, Grund-Ideer om det Skjønne, det Gode og det Sande kaldes af Plato „Sjælens Urbilleder;" Sibbern antager med Føie tre tilsvarende Sandser i Menneskets aandelige Natur: æsthetisk, ethisk og logisk Sands. Videnskaben adskiller Læren om dem i Æsthetik, Moral og Filosofi. Ved strengt fastholdt Adskillelse har den ensidige Abstraction og sønderlemmende Dialectik fremstillet dem uden indbyrlig Forening som Sjælens Vrængbilleder (navnlig Søren Kirkegaard i „Enten — Eller"). Enhver sand Poesi maa fastholde deres uadskillelige Enhed.

Det har dæmonisk Konst, som gav det Skjønne
Sin egen Trylleverden, mens det Gode
Henvistes fornemt koldt til Hverdagslivet.

Men hvo kan skabe selv i Hverdagslivet
Et himmelsk Liv og drage Aandens sande,
Dybtskjulte Perler frem, imens det Gode
Udvider sig til Storhed og — med Tanken
Om Guddomsherligheden i det Skjønne —
Fornyer i vor Sjæl Guds tabte Billed?

Det kan hin Sjælens Magt i Barnets Billed,
Der flagrer som en Sangfugl gjennem Livet
Med Psychevinger og med Toner skjønne;
Den drømmer Eventyr, men lønlig sande,
Den planter Blomster kun og dølger Tanken;
Men i hver Blomst der slumrer Alfer gode.

Og se! de vaagne hine Alfer gode,
I Leg de samle det adspredte Billed,
Som skjønt og helt udsprang af Guddomstanken,
Og herlig atter gjennemstrømmer Livet
Det Eviggode med det Evigsande
I Form og Farver af det Evigskjønne.

Der lever kun det Skjønne, hvor det Gode
Og hvor det Sande samles i dets Billed,
Og der er Livet Eet med Guddoms-Tanken.

Eros Pilsliber.[1])

Er du kun et sindrigt Billed
Af en Drøm i Konstnersjæle?
Er du kun en Form for Tanken
Om den Magt i Alnaturen,
Der guddommelig dog plager
Og dæmonisk dog fortryller?
Eller har du Liv og Sandhed
I personlig Væsensfylde,
Hedenskabets mindste Afgud,
Og dog mægtigst af dem Alle!
Er du en af Verdens Aander,
Der som Magt kan helt udtræde
Af Ideens dunkle Rige
Og igjennem alle Tider
Og igjennem alle Former
Kan sit Væsen aabenbare
Kjærlig, som den kjælne Due,
Grum, som Orknens Tiger dog?

Som du sidder der bevinget
I dit nydelige Billed
Mellem Blomsterne i Glaret,
Koggret mellem begge Vinger,
Og paa Stenen sliber Pilen,
Mens dit lille, skjelmske Ansigt
Smiler barnlig og uskyldig —
Som du her kun synes hensat,

[1]) Af Bissen. Anm. af Udg.

Lig en yndig, konstrig Dukke,
Synes du saa mild og kjærlig;
Tryg selv Barnet leger med dig;
Dog for Blikket, som kan trænge
Gjennem Formen til dit Væsen,
Er dit Billed kun en Maske.
Tanken, som den Maske skjuler,
Magten, som har Guder tvunget,
Livet, som sig mægtig rører
Gjennem alle Verdens Tider,
Gjennem alle Verdens Former,
Rører ogsaa her sig lønlig —
Og mens Lys og Skygge skifter
Paa dit nydelige Ansigt,
Mens du smiler saa uskyldig,
Har din Barnefinger hvæsset
Pilen, som til Døden saarer;
Ingen seer dog hvor den rammer,
Selv det Hjerte, som fornam det,
Bugger sig i Drøm om Livet,
Seer i skjønne Afgudsbilled,
Kun en yndig Fantasi.

Efter Landsoten 1853.

Det var i Nattergalsangens Tid,
I Rosens favreste Dage,
Da fløi paa Flaggermusvinger hid
Hin skumle Kvælluftens Drage.

Den ruged fort over Kyst og Stad —
Brat blegned rødeste Kinder;
Saamanget Hjerte, der før var glad,
Ei Sorgen paa Jord forvinder.

Der blev saa lummert i Armods Vraa,
Saa trangt i Fattigmands Stue:
Der bares Lig fra det mugne Straa,
Som døde Myrer fra Tue.
Der kom ei Betler til Rigmands Dør —
Til Grav kun Armoden trængte;
Og Den, der skued ei Nøden før,
For sent paa den Usle tænkte.

Hver Nat fløi Bratdødens Drage ned
Og slæbte Lig med sin Vinge.
Fra Dør til Dør den usynlig skred,
Den gik til Høie fra Ringe.
Ligklokker runged fra Gry til Kvel,
Og Gru hos Sorg gik i Skare;
Men Vogterskaren for Liv og Sjæl
Gik tryg mod Giftstrømmens Fare.

Til Kamp mod Kvælluftens Drage drog
Hver Livets Kæmper helt trolig,
Som Vidskabsaanden til Ridder slog
I Smertens og Dødens Bolig.
Dem fulgte Sjælenes Trøstermænd
Og Hjertets stille Heltinder.
— Naar Verdenskrandsene veires hen,
Har Hjerteseirene Minder!

Nu flyer Uhyret fra Stad og Kyst,
Nu frit de Frelste kan aande.
Hav Tak, hver Helt, som i stille Dyst
Har lindret Døendes Vaande!
Hav Tak, hver Sjæl, som med kjærligt Mod
Saae Døden freidig i Øie!
For skjulte Seier, selv uden Blod,
Er Krandsen gjemt i det Høie!

Hav Tak for Livet i Dødens Tid,
Du Gjenopvækker af Døde!
Forgjeves kalder Du ei til Strid
Og lader Hjerterne bløde;
Forgjeves lader Du ei de Smaa
Nu savne Fader og Moder:
— Hos Venner, som de ret aldrig saae,
Skal findes Søster og Broder!

Hvor Dødens Drage med Ligdunst fløi
Henover Tusinders Grave,
Skal Aanden løfte sig, fri og høi,
Til Værn for Armodens Slave!
Og dybt i levende Sjæles Grund
Skal Tro til Kjærlighed tale
Om Seiersflugten i Dødens Blund
Til evige Sommersale!

Sangsvanen.

Sangsvanen svelter paa frosne Hav;
Hans Sang er som Orgelklang —
Han dør af Hunger paa Isen
Alt under sin Svanesang.

De dybe Toner fra magre Bryst
Sig løfte mod snefyldt Sky:
Det er som fløi de fra Jorden
Og søgte i Himlen Ly.

Det er som fløi der med Sjæleflugt
En Aand fra Naturens Bryst —
Det er som Dødssukket løste
En Fange med salig Røst.

Det er som lød det med Orgelklang
Fra Fuglens løsnede Sjæl:
Farvel, min Længsel i Verden!
Forventningens Liv, farvel!

Lykkaligt var der paa Verdens Sø;
Men der var mit Haab kun Drøm —
Nu først jeg svømmer til Livet
Paa Tonernes Himmelstrøm!

Nikolai Frederik Severin Grundtvig

paa hans 70de Aarsfest

den 8de September 1853.

Nordens Aand paa Kæmpetunge
Risted Runen, dyb og stærk,
Og som Kirkeklokker runge,
Toned Sjælens Orgelværk.
Sang om gyldne Tid i Norden
Fløi mod Sky fra Oldtids Grav,
Aandelyn med Ordets Torden
Lysned over Klint og Hav.

Hvo var Kæmpen mellem Skjalde,
Som med Orgelsang i Bryst
Kunde Liv i Dødt fremkalde
Med sin Kirkeklokkerøst?
Hvo var han, som i det Fjerne
Saae med Glands fra Evighed
Danmarks gyldne Lykkestjerne,
Nordens Sol, som ei gaaer ned?

Her han staaer med hvide Lokker,
Syvti Vintre har han seet,
End ham Jættemagt ei rokker,
Hvad han skued, alt er skeet:
Store Glimt af Gyldentiden
Lysned alt med evig Glands,
Nordens Aand i Jættestriden
Vandt sin største Seierskrands.

Danmarks Stjerne skal ei dale,
Trods hver giftig Drageskh!
Livet trodser Dødens Dvale,
Aandens Røst blev Tordengny!
Over Kæmpeskjaldens Pande
Flammer Aandens Lys endnu!
Hvergang Kæmper her opstande,
Kommes skal hans Navn ihu!

Psalme

i Anledning af Kongens Helbredelse.[1])

Gudsrigets Kirke aaben staaer,
Naar Hjertet i os gløder:
I Jesu Navn til Himlen naaer
Den Røst, Gud-Aanden møder.
Opløft dig, Sjæleraab!
Med Tak og Bøn og Haab!
Guds Kjærlighed vi saae —
Den evig skal bestaae!
Vor Gud! hav Tak for Naaden!

Du saae vor Frygt for Folk og Land
Ved Kongelivets Fare;
Men alle Kongers Liv ei kan
Os uden Dig bevare.

[1]) Til Melodien: Vor Gud han er saa fast en Borg.

Du skaber Liv og Aand —
Dødslyn er i din Haand —
Vi bad: din Villie skee!
Du lod vort Øie see
Med Fryd din Miskunds Villie!

Alt før var Dødens Haand udstrakt
Mod Folket, Du bevarer;
Men Du er alle Magters Magt,
Trods Verdensvældens Skarer.
Ved Dig — vi har det seet —
Med os er Under skeet:
„Med Gud!" lød Kongens Ord —
Med Gud blev Styrken stor,
Og høit lød Pris for Naaden.

Vor Gud! hold Folk og Rige fast,
Trods Tiders Mulm og Farer!
Bevar det Haab, der aldrig brast
I dine Sjæleskarer!
I Jesu Christi Navn!
Hold Folk og Drot i Favn!
Til Verdens sidste Dag —
Fra Slægt til Slægt modtag
Lov, Pris for evig Naade!

Jacob Peter Mynster.

(Fød 1775, død 1854.)

Der brast en Sten i Nordens Tempelbue!
Det var en Ædelsten med Storheds Kaar!
Den straaled, rolig, klar, med Aandens Lue,
Didhen, hvor Hovedhjørnestenen staaer.

Der brast et Hjerte, som sig fast har klynget
Til Kirke-Hjørnestenens Himmelfjeld
Og mægtig følt sit Oldingsliv forynget,
Hvor Livets Liv udsprang med evigt Væld.

Der brast et Øie, som har freidig skuet
Hvor alle Seires Seier kommer fra:
Det saae — til Sjælen i dets Blik bortlued —
Mod Seiersbanret over Golgatha.

Hint Øie, som i Tidens Kamp kun vendte
Sit Blik til hvad der over Jord staaer fast,
Var Ledestjernen ligt, hvis Baand ei brast,
Hvor høit og vildt end Verdensflammen brændte.

Hin Ædelsten i Nordens Tempelbue
Skal mindes med hvert dybt udaandet Ord,
Der med Johannes-Sjælens Kraft udfoer
Og tændte Aandens mindste Gnist til Lue.

Hint Hjerte, fast til Hjørnestenen klynget,
Har delt sit Pulsslag med hver Sjæl i Nord,
Der søgte Livets Væld i Aandens Spor
Og svang sig ud mod Livets Liv forynget!

Jacob Peter Mynster.

(Under hans Portrait.)

I Landsbykirkens Skygge sad han ene;
Da ramte ham et mægtigt Ordets Lyn:
Ret aldrig kan du tvende Herrer tjene!
— Og klart Guds Rige straaled for hans Syn;[1])
Hans Øie lyste, og hans Aand fik Vinger,
Hans Røst fik Gjenlyd over Dal og Strand;
Den vidne skal om Aandens Fædreland,
Saalænge Danmarks Kirkeklokke ringer.

Den gamle Kones Aftensang.[2])

Tolv Engle trindt om mit Leie staae,
Hver Nat en Skandse de om mig slaae:
To ved mit Hoved, to ved min Fod —
— Ret aldrig de mig i Nød forlod —
To ved min Høire med Øine glade,
To ved min Venstre med Palmeblade —
To mig dække
Og sjunge iblund;

[1]) Se hans „Meddelelser om mit Levnet" Side 151—152.

[2]) Et Slags Bønremse blandt Almuen, som Ingemann har udviklet noget.

Anm. af Udg.

To mig vække
I morgenrød Stund —
Og midt iblandt dem Alle der staaer —
Med Verdens Ring i et eneste Haar —
Det lille Barn Jesus.

Frederik Wolf Carl Petersen. [1])

En Oldings Hoved sank til Hvile,
Koldt tier Hjertet i hans Bryst;
Men med hans Sjæl skal Tanken ile
Fra Støvets Grav til Livets Kyst:
Med Herrens Fred, fra Vinter haard
Den Gamle gik til evig Vaar.

Det Liv, som over Graven synger
Med Kjærlighedens Haab og Trøst,
Det Liv, som Sind og Sjæl forynger,
Har her alt tonet i hans Bryst.
Hos Gud faaer Tonen evig Klang,
Som her i Sjælens Dybder sang.

O Du, som selv er Kjærligheden
Og eier evig Livets Ord,
Med alle Toner fra det Eden,
Hvor Livets Træ forklaret groer!
Ved Graven toner, Dig til Pris,
Livsordet om dit Paradis!

[1]) Til Melodien: Hvo veed hvor nær mig er min Ende.

Det Livets Ord fra Korset toner
Henover de Gjenløstes Grav;
Det Ord med Sorg og Savn forsoner,
Naar Jorden tager hvad den gav:
Paa Dødens Dag, i Jesu Navn,
Er Sjælen i sin Frelsers Favn!

I Jesu Navn lad Muldet dække
Det Støv, som Aanden har forladt!
De Toner, som alt Sjælen vække,
Har gjennemtonet Gravens Nat:
Den frelste Sjæl med Herrens Pris
Er med ham i hans Paradis!

Jul. Vilh. N. C. Hoppe,

født Benzon.

(Hendes kjærlige Ægtefælle tilegnet.)

„Man geht aus Nacht in Sonne,
Man geht aus Graus in Wonne,
Aus Tod in Leben ein."

(Optegnelse i hendes „lille røde Bog.") *] [1])

Hun gik i venligt Sollys ved din Side,
Og rosenrød var hende Mindets Bog;
Mildt straaled Øiet, kjærligt Hjertet slog:
Du gjorde hende Dagens Timer blide.

---

*] Erindringsbog fra hendes Ungdom.

[1]) Denne Optegnelse gjenkaldte hun sig i Erindringen en af de sidste Nætter, hun levede.

Anm. af Udg.

Og hvisked Døden dog med lønlig Røst
I Hjertekamret om sit dunkle Rige,
Fra Sind og Die maatte Skyggen vige
For Sjælemagten i det ædle Bryst.

Med freidigt Blik, med klart og aabent Sind,
I „Tillid" over Farers Gru ophøiet,
Hun kunde skue Døden fast i Øiet
Og see i Livets friske Verden ind.

Som Barnet taug i Nød ved Moderbarmen
Og fandt ved hendes Hjerte Mod og Trøst,
Saa klynged hun sig til den Faders Bryst,
Der holder Verden som et Barn i Armen.

I Sjælens Dyb hun Fryd og Sollys gjemte,
Som Ungdomslivets Blomst i Mindets Bog.
Hun saae mod Sol, da Skumringstimen slog,
Og Dødens Nat hun over Lyset glemte.

Hun gik af Natten ud til Sol og Glæde,
Hvor Livets Traad fremløber morgenrød.
— I Salighedens Hjem er ingen Død,
Og aldrig brister Kjærlighedens Kjæde!

Til Fru Marie Magdalene Fenger, fød Boesen.

Ved Afreisen fra Lynge (Liunge) 1855.

Har en Nisse paa Huset vendt op og ned,
Paa det sidste Flyttelæs flytter han med;
Men sad der paa Husets Tærskel iløn —
Som hos dig og Dine — en Husengel skjøn —
Og vogted paa Hjemmets Fred og Glæde,
Saa sidder han skjult paa Husmoders Sæde,
Naar Vognen ruller til nye Hjem,
Og peger baade tilbage og frem.

Hvorhen han peger, du seer et Billed,
Fuldrigt paa Liv og af Lys omspillet:
Hver Sjæl dig følger, som var dig kjær;
Selv den, som synes dig fjern, er nær.
I Lys og Skygge, i Sorg og Glæde
Er Gud i Kjærligheds Aand tilstede.

Indskrift

paa en lille Stentavle

i den 1855 paany opførte Storstue i høie Tostrup Præstegaard.

Til Hustavle blev jeg her indsat,
Med Tak til Gud for den bedste Skat:
For Livet, som freidigt boer og bygger
Med Herrens Fred under Kirkeskygger.

Gud give, saalænge jeg sidder her,
Hans Fred maa lyse med lifligt Skjær
Til Husets Folk og til kjære Gjester
Ved alle Aandens og Hjertets Fester!

Saa Julestjernen ret aldrig slukkes,
Saa dandser Solen hvert Paaskegry,
Saa kommer hver Pintsemorgen paany
Den Aand, ved hvem Guds Himmel oplukkes!

P. D. A. Atterbom.

En Morgenlandets Genius i Nord
Har løftet sig fra Upsals Oldtidshøie.
Hans Blik var Straaler fra et Dybsinds-Die,
Omsløret af Skjønhedsrigets Billedflor.

Han stod med Seierstegn ved glemte Rester
Af faldne Afgudstempler: — om hans Kind
Den gule Lok var blegnet; men hans Sind
Var opad vendt mod Livets høie Mester.

Og for de dybe, havblaae Dines Blik
Forklared sig det Grundnaturens Rige,
Han havde kæmpet for i Tankekrige,
Da vort Aarhundreds Sangfuglvaar opgik.

En Sommermorgen ved hans Bryst hun blunded —
Som „Fuglen blaa" den skjønne Sjæl bortfløi;
Dens Flugt var stille, skjøn og himmelhøi;
Med hende var dog Lykkens Ø forsvundet.

I dybest Smerte har ei Skjalden glemt
At prise Magten, som os ei bedrager,
Naar Kjærligheden giver her og tager[1])
Hvad evigt kun i Aandens Dyb er gjemt.

Han havde grebet Traaden, som skal holde,
Om ogsaa alle Stjerners Kjæde brast,
Og ved en evig Haand han holdt sig fast,
Da hedest Læben hang ved Læber kolde[1]).

[1]) I et Brev af 4de August 1854 kalder han sin forudgangne Hustru „Det käraste, jag ägt på jorden, min förträfliga hustru, mit lifs goda Fylgja, min varelses bästa hälft." — Efter to Aars Hensygnen døde hun den 9de Juni 1854. Hun havde baaret sine Lidelser „med ett uförlikneligt tålamod" — skriver han — „med en för hvarje dag skönara martyrkrona. Hennes kamp var tyst, som hennes bön. Hon släcktes såsom ett utblåst ljus, utandande sin jordiska tillvarelse i tre lätta suckar. Hennes läppar, genast i ögonblicket kyliga, kallnade fullkomligt under de hetaste kyssar, jag någonsin har gifvit dem!" — Han taler med den inderligste Gudhengivenhed om „den makt, som gifver och tager, och hvars namn vi äfven i den djupaste smärta ei må förglömma att prisa!" I et Brev, skrevet Nytaarsaften 1854, udbryder han ligesom uvilkaarlig: „Ach! äfven i det lyckligaste äktenskap inträffar nästan aldrig, att det får slutas (för denna verlden) med en gemensam makarnes hädenfärd." — Han døde den 21de Juli 1855. Hans „Samlade Dikter" ere udkomne i to Bind i Upsala 1838. Hans „Lyckslighetens Ø, Sagospel i fem Äfventyr," udkom i to Afdelinger i Upsala 1824 og 1827. En ny Udgave af dette Digt er udkommen 1854. Hans „Svenska Siare och Skalder" ere udkomne i en Række af Aar i 5 Dele og en ny Afdeling af dette Værk var under Pressen ved Udgangen af 1854. Af hans Eventyrdigt „Fogel blå" udkom der kun Fragmenter.

Og det blev Vinter, det blev Vaar paany;
Et Vemodsflor omflagred Skjaldens Die;
Da saae han atter Fuglen i det Høie —
Dens Vinger blaaned skjønt i gyldne Sky.

Hans Aand fik Vinger; for hans Blik forklared
Sig paradisisk Salighedens Ø:
I Landet, som har gjemt hvert evigt Frø,
Er Herlighedens Liv ham aabenbaret!

Til Dr. A. B.

(Den 31te October 1855.) [1])

Med livligt Tankeblik du alt har fulgt
Den Sjæl, hvis Gang jeg saae i Hades-Skygge;
Men Grunden, hvorpaa Livets Aand skal bygge,
Endnu dog for hans Aand var dulgt.

Din Engel vilde Porten alt oplukke,
Som skjuler Gaaden, her vi stirre paa;
Men Livets Drot ham bød tilbage gaae,
Hvor kjære Sjæle bandt dig fast med Sukke.

---

[1]) Dette Digt er skrevet i et Exemplar af „Tankebreve fra en Afdød" til Dr. B., som dengang var bleven lykkelig helbredet fra en livsfarlig Sygdom.

Anm. af Udg.

Dvæl blandt de kjære Sjæle nu med Lyst!
Og naar du atter seer med livsglad Die
Udover Aandelivets fjerne Høie,
Saa følg hin Sjæl til Paradisets Kyst!

Du veed det; du har tidt det følt med Glæde:
Alt her, naar Kjærlighedens Himmelmagt
Har Skyggelivets Død sig underlagt,
Er Paradiset i din Sjæl tilstede.

Hans Christian Lütken.

(Født den 11te Mai 1791, død den 25de Juni 1856.)

En Lysven farer til Lyskildens Hjem!
— Her er Sorg og Savn blandt hans Kjære; —
Men Aanden i Sandhedens Land iler frem,
Og usynlige Magter ham bære.

Her stunded hvileløs Forskerens Gang
Mod det Lysland, Tanken kun skimter;
Men Frihed han saae i Nødvendigheds Tvang,
Hvor en evig Polarstjerne glimter.[1])

Kun een er Sandheden, Vidskaben een![2])
Var hans Trøst paa Tankedybshavet.
Nedruller i Dybet end Viisdommens Sten,
Er dog Sandhedens Aand ei begravet!

---

[1]) [2]) Se hans Tale 1829: Om det videnskabelige Liv, Side 6, 8, 9.

Naar Tankeperlen som Dug ham henrandt,
Om dens Jordglands spurgte han ikke;
Om ogsaa det Største, han skued, forsvandt,
Saae han fremad med lysende Blikke.

Saa vist som Jordkloden flyver om Sol
Og ei veed, hvad høiest den kvæger,
Saa vist fløi ham Verden om Sandhedens Pol,
Og han vidned: „den dog sig bevæger!“ [1])

En Lystid kommer, trods Mulmet paa Jord!
Efter den hans Aand kun har sukket.
Lys! Lys! var hans Tanke; „meer Lys!“ [2]) var hans Ord,
Da det forskende Øie sig lukked.

Men nær og nærmere [3]) vinked han dem,
Som hans Sjæl var kjærest blandt Kjære.
Hvor Lysvennen farer til Lyskildens Hjem,
Vil ham Kjærligheds-Magterne bære!

---

[1]) Det Valgsprog, som han førte i sit Segl, var Galileis bekjendte: E pur si muove!

[2]) [3]) „Lys! meer Lys!“ — og „nær! nærmere!“ vare hans sidste forstaaede Ytringer.

Studenterlivet.

(Jubilæumssang. October 1856.)

Studenterliv! det Ord kan mægtig samle
Henfarne Minders Skat fra Tidens Strøm:
Studenternavnets Klang forynger Gamle
Og vækker friskt paany hver Ungdomsdrøm.
Med Haabets Rune Alma-Mater-Brevet
Sig folder ud til Lykkens Seiersflag:
«Qvod felix sit faustumqve!» staaer der skrevet —
Det Moderhaab fik Jubelrøst idag!

Studentens Lykke har sin egen Farve:
Den laaner ei sin Glands fra Jordens Guld;
I Aandens Verden Aandens Børn skal arve
Den Skat, som ei begraves under Muld.
Lad Tidens Tand fortære hvad den rører!
Paa Tidens Vinger flyver Aandens Søn.
Den største Verdens Rigdom ham tilhører:
Den Krands, han beiler til, er eviggrøn!

Lad flyve høit Klenodet, vi vil gribe!
Vi flyve med, omsust' af graanet Haar!
Med Argonauters Flugt paa Tankeskibe
Vort Tog til Livets gyldne Skatte gaaer.
Vel mødt paa Flugten! Sandhedsrigets Venner!
Vor Rigdoms Verden lysner skjønt bag Sky;
Hvor stjerneklart Studenterlyset brænder,
Er Jorden ung og alle Himle nye!

Den befriede Havfrue.

(1857.)

Mit Liv var en Længsel,
Jeg selv ei forstod,
En hemmelig Trængsel,
Et Savn uden Bod,
Et Suk efter Frihed i Havdybets Fængsel,
En Drøm kun om Livet med evige Rod.

Det Liv er opdukket
Af Længslernes Strøm!
Hensmeltet er Sukket!
Opfyldt er min Drøm:
For mig er nu ogsaa den Himmel oplukket,
Som speiled sin evige Glands i min Strøm.

Som Vindsuk i Sivet
Mit Liv ei forgaaer:
En Sjæl blev mig givet
Med Menneskekaar —
Med Kjærlighed følger mig Evighedslivet —
Husvalet, Alskabningens Suk jeg forstaaer!

En Dag skal husvale
Alskabningens Ve!
Den Stumme skal tale,
Den Blinde skal see:
Naar Sjælen opvaagner, som drømmer i Dvale,
Det saligste Kjærligheds-Under vil skee!

Den danske Ild.

Staaer Du luehed blandt Landsmænd,
Og Du troer, Du staaer blandt Snemænd!
Seer Du ingen Øine tindre,
Seer Du ingen Kinder gløde
Ved de Tanker, ved de Toner,
Ved de Ord fra Aandens Dybder,
Som Dig gribe og henrive? —
Kald dog ikke dorsk dit Folk!

Flammen, som Du ei opdager
I de stille, havblaae Øine,
Paa de sundhedsrøde Kinder
Uden febervilde Gløden, —
Ilden, som Du troer er slukket,
Naar med Ord fra Aandens Dybder
Tanker svinge sig paa Toner
Over store Fædres Grave, —
Den sig skjuler under Sneen
Dybt i Nordens Hjertekamre;
Den kan blusse op og tindre
I de stille, havblaae Øine,
Den kan brænde i din Frændes
Milde, sundhedsrøde Kinder,
Naar eet Ord fra Hadets Læber
Kalder Folket „dorskt og sløvt";
— Og da dæmpes ikke Flammen,
Atter skjult i Hjertekamret,
Førend gjenfødt Seierssangen
Jubler over Fædres Grav.

Valdemar Henrik Rothe.

(Født den 6te Marts 1777, død den 20de Februar 1857.)

Han gik med den tredie Vandreslægt
Paa Vei til Klarhedens Rige.
Han svimled ei, trods Tidernes Vægt,
Paa Tankernes Himmelstige.

Han stirred paa Verdenstræets Rod
Med Aandens forskende Blikke.
Selv dem, der ei hans Tanke forstod,
Fordulgte han Tanken ikke.

Og Ordet ham faldt fra Sjæl og Mund,
Som Frugt fra frodige Grene:
Hvor Kjærnen søgtes, ægte og sund,
Han frygted ei Anstødsstene.

Det Hellige blev ham sandt og rent,
Det Høieste greb han efter.
I Verdenstræet saae han forent
Med Støv de himmelske Kræfter.

Og Støvet kasted han hensynsløst
I Luften og lod det spredes,
Mens Aanden hvisked med evig Røst
Om hvad der evigt tilbedes.

De Sjæle, som helt forstod hans Ord
Og saae ham til Hjertebunden,
Har elsket Aanden, der lys udfoer,
Naar Bladet ham fløi fra Munden.

Og de, der har seet Opstandelsens Magt
En Paaskedag i hans Die,
Har seet hans Væsens evige Pagt
Med Forklarelsens Liv i det Høie.

Under den danske Thronarving, Prinds Christian Frederik Wilhelm Carls Portrait.

(1858.)

Ufynlig hviler Perlen i hans Haand
Med Fremtidslys fra Danmarks Lykkestjerne;
Den Haand, som rigt udfolder Livets Kjærne,
Ham knytte fast til Folket — ved dets Aand!

Afskedssang til Biskop Peder Christian Kierkegaard.

(Den 4de Februar 1857.)

Ved Søens Dyb, hvor Borgen blev til Kirke,
En Røst har raabt i Drknen mangengang.
Det Livets Ord, som end kan Under virke,
Dog ei forgjeves over Marken klang:
Det fløi paa Tankens Vei med Aandens Vinger,
Det slog med Troens Lyn i Sjæle ned,
Det klang som Klokken over Døde ringer —
Og Ordets Frugt var Liv og Kjærlighed.

Den Røst har talt de sidste Ord ved Søen,
Hvor Ridderborgen blev til Herrens Hus;
Den flyver bort fra Sø og Bøgeøen
Mod dybe Hav og høie Klitters Grus;
Men ei forstummer Røsten i de Sjæle,
Den her har vakt til Tankeliv og Tro;
Og nu den høit med Overhyrdemæle
Skal vække Liv, hvor Lyngens Blomster groe.

Hav Tak for Ordets Ild fra Kirkebakken,
Du sjeldne Røst med Aandens Liv og Kløgt!
Med Vennesang Dig følger Hjertetakken;
Den Stav blev rakt Dig, som Du ei har søgt.
Som Aaronsstaven i din Haand den grønnes!
Den bære Knop med Livets Mandelfrugt!
I „Vidnesbyrd-Paulunet" [1]) skal det skjønnes,
At Tankens Kløgt har Aandens Ild ei slukt!

Hustavle-Indskrift

i Sommersted Præstegaard i Sønderjylland.

(1857.)

Guds Fred under Landsbypræstens Tag!
Guds Fred med alle Sjæle herinde!
Saa beder i Løndom Nat og Dag
Husenglen stille for Mand og Kvinde:

[1]) Fjerde Mos. B. 17.

Guds Fred — han beder — med Store og Smaa!
Med dem, som komme, med dem, som gaae!
Med Gjest fra Syd, som med Gjest fra Norden!
Guds Fred med hans Riges Sjæle paa Jorden!

Ved en ung Piges [1]) Grav. [2])

(Juni 1858.)

Modtag o Jord din Gave!
Himmel! gjem hvad du os gav!
— Ak! Blomst fra Vaarens Have!
Synk i Blomstergrav!
Væd kun Graven, Vemodsdug!
Hjerte! udaand kun dit Suk!

Ei Jordens skjønne Sommer,
Favre Vaarblomst! du gjensеer;
Dit Smil, naar Vaar gjenkommer,
See vi her ei meer.
O! men stille! — over Sky
Smiler Gudsbarnet paany!

Tak, Skaber, for din Gave!
Gjem hvad Evigt Du os gav!

---

[1]) Anna Destinon.

[2]) Til en Melodi af Krossing.

I Himmellivets Have
Er ei Død og Grav.
Barnesjæl! i Jesu Navn,
Flyv! — flyv til Faderens Favn!

Tjørnebuskens Drøm.

(1860.)

Den stakkels lille Tjørnebusk
Staaer i Skygge den hele Sommer;
Ved Løvfald staaer den i Slud og Rusk
Og i Sne, naar Vinteren kommer.

I Høst den har dog drømt saa smukt:
Den forvandlet har prist sin Lykke —
Dens Tjørnegrene bar himmelsk Frugt,
Og en Engel sad i dens Skygge.

Men nu den stakkels Tjørn ei veed,
Om den Paradisfrugt har baaret —
Og — fløi et Himmelbarn til den ned —
Om den ei har Engelen saaret.

Hans Helgesen.

(Marts 1858.)

De mødes de gamle Ørne
Fra Stærkodders Kæmpefjeld —
De mødes med Holger Danskes Aand
Ved Udødelighedens Væld!
Nu gaaer Helgesen ind til sin Glæde!

Ham hilser i Ryes Brigade
Hver Sjæl, som har hørt hans Navn.
Ham favner alt Rye og Schleppegrell —
Forglemt er al Verdens Savn!
Dog endnu kun en Drøm er hans Glæde.

Han drømmer om gamle Venner,
Han kjender hver Helteſjæl,
Han øiner de Tappres store Kreds
Ved Udødelighedens Væld —
Dog endnu kun en Drøm er hans Glæde.

Med Hæder den gamle Stærkod
Udstrækker sin Kæmpehaand;
Med Tak har alt Holger Danskes Blik
Ham velsignet med Broderaand —
Dog endnu kun en Drøm er hans Glæde.

„Hvor er jeg?" — han tænker stille
Og seer sig helt nøie om —
„Er Saligheds Hjem en nordisk Leir,
Hvor kun vi Kammerater kom?
Gaaer endnu jeg i Drøm til min Glæde?"

Det er som endnu han bærer
Paa Armen sin frelste Skat;
Det er som endnu fra Fredriksstad
Han seer ud i sin Seiersnat
Efter Evigheds Dyb i sin Glæde.

Kampørnen har løftet Diet,
Han seer hvad han tænker paa:
Min Herre og Gud! — han raaber høit —
Jeg skal ind til din Glæde gaae!
Nu gaaer Helgesens Aand til sin Glæde!

Ham favne Heltenes Skarer,
Men glemt er al Verdens Pris;
De gaae til det største Seirens Land,
Til Guds Kjærligheds Paradis!
Nu gaaer Helgesen ind til sin Glæde!

Mindesang

ved Hans Helgesens Bortgang.

(Marts 1858.)

Den gamle Ørn fra Fjeldet
Foer op over Eiderbred.
Han flyver mod Straalevældet —
Mod Solen, som ei gaaer ned.
Om Helgesens Daad synger Danmark!

Med graanet Haar fuldstærke
Tre Sønner af Nordens Aand
Alt under Kong Volmers Mærke
Har rakt Holger Danske Haand.
Nu mødes de Kæmper for Danmark!

Lyn funkled under Brynet,
Naar Rye om Ildsvælg foer;
„Folk! frem kun!" var Sjælelynet
I Schleppegrells sidste Ord.
Ret aldrig det glemmes i Danmark!

Den sidste Jævning kæmped,
Hvor Nætternes Mulm blev Glød:
I Blodstrøm han Luer dæmped,
Trods Bulder og Brag og Død.
Paa Helgesens Daad skued Danmark!

Hvor gjennem Flammer Staalet
Mod staalfaste Hjerter brast,
Som Ildbrot i Heltebaalet
Stod Helgesen klippefast.
Ret aldrig det glemmes i Danmark!

Flyv høit med Ørnevinger!
Du Gamle fra Nordenfjeld!
Med Guldæbler for dig springer
Udødelighedens Væld.
Om Helgesens Daad synger Danmark!

Til det kjære Brudepar.

(Den 28de September 1859.)

Lad Ungdoms-Aandens lyse Billed drage
I Brudeparrets Hjem som Husalf ind.
Ret aldrig ældes skal et kjærligt Sind,
Og Sjælens Liv har Ungdom alle Dage.

De unge Folks Trætte.

Med Skjemt fornyes en kjærlig Tvist
Om Flammens Ophav og første Gnist
I Blik fra tindrende Øine.
De veed kun, Flammen blev stærk og stor;
Men uden synlige Tegn og Spor
Er Blik og Tanker udsløine.

Lad flyve Tanker! lad flyve Blik!
Fra Ord og Gjerning først klart udgik
Hvad Tanken mente med Blikket:
Hvo nævned Ordet for første Gang,
Hvori fra Hjertet den Gnist udsprang,
Der skjult i Sjælen har ligget?

Men om nu Gnisten med Liv og Aand,
Først skjult i Pulsen af kjærlig Haand,

Fløi ud gjennem Nervetraade?
Fra hvem af Sjælene først den kom,
Dog Ingen af dem kan vidne om —
Det bliver en Hjertegaade!

Et Tegn dog visselig ei bedrog —
Hvo gav vel først — eller først modtog
Det Pant, hvorpaa de kan lide?
Det Tegn de komme med Fryd ihu —
Det kom til Begge i samme Nu —
Fra hvem — Vorherre maa vide!

Genien i Alderdomsbarndom.

Lyn! har du rammet
Ørn paa høie Flugt?
Sjæl! blev du lammet?
Aand! ak blev du slukt?
O, nei! blender Sjælens Syn —
Ramme alle Verdens Lyn —
Aandens Ild, hvor skjønt den flammed,
Ulmer, aldrig slukt.
Under Tankens tabte Spor
Sjælens Vinge knust dog groer —
Taus om Flugt i Livets Have
Drømmer Aandens Ørn.

Navne-Træerne.

Hvor der har rørt sig Liv og Sjæl,
Morgen aander det ud til Kvel.
Skovens Træer og Søens Siv
Hvisker om Menneskesjæles Liv.

Hvor der en kjærlig Stund henfoer,
Sjæle søge dets tabte Spor.
„Her" det hvisker i Lund og Krat —
„Her har vi gjemt eders Mindeskat!"

Løvsalens Løn og Skovens Bøg
Glædes tidt ved en Sjæls Besøg.
Hvad der har den lyksalig stemt,
Lønnen og Bøgen har trofast gjemt.

Skjult under Løvets Skjærm og Tag,
Navne staae der med Aar og Dag.
Hvor der rørte sig Liv og Sjæl,
Morgen skal aande det ud til Kvel.

Pennerenseren.

En venlig Alf sig over Verden svinger;
Den Vinterkulden fra vor Sicel borttager;
Dens Vinge Skyen fra vor Himmel jager;
Den peger did, hvor Stjernelyren klinger.

I Vinter som i Vaar den Blomster bringer;
I tusind Skikkelser den smiler fager;
Idag jeg paa min Pult dens Spor opdager
I Sommerfuglen med de gyldne Vinger.
Forstod jeg Vinket i den Billedtale,
Hin milde Alf med Guldskrift vilde male
Paa Vinter-Sommerfuglens Psychevinge?
Ei sandt? naar Frost vil sneblind Sjæl nedtvinge,
Naar den for Snemænd seer ei Sangfuglvennen,
Skal Psychevingen luttre Digterpennen.

Christiane Rosenørn,

født Wormskjold.

(Død den 22de April 1859.)

Til Klarheds Hjem en ædel Aand henfoer,
En Sjæl, som kraftig stræbte mod Guds Rige.
Glad saae hun Livet, det udødelige,
I hvert et Glimt af himmelsk Lys paa Jord.
Med Troen, som kun bygger paa Guds Ord,
Med Haabet, som i Døden ei kan svige,
Hun øined Kjærlighedens Himmelstige
Igjennem alle Verdners Stjerneflor.
Naar Sjælen opad saae mod Livets Væld,
I hendes Øine lyste klart og rolig
Et Gjenlys fra de lyse Aanders Bolig,

Og under Guddomsvilliens faste Fjeld
Sit Hoved ydmyg hun mod Korset bøied
Med himmelsk Fred og Kjærlighed i Diet —
— Gud glæde evig hendes rige Sjæl!

Ingemanns Tak til hans Venner i Danmark.

Den 28de Mai 1859.

Tanke-Telegraf-Depesche.

Med Pas til lange Reise, glad jeg staaer
Paa Veien til den store Banegaard,
Hvor Toget ventes, som fra Jorden fører;
Thi det er Venners Røst, jeg trindt mig hører.

Lykønskningsordet er et dulgt: Farvel!
Dets milde Alvor fylder Sind og Sjæl;
Det vidner om, at mine Dages Strøm
Ei blot henrulled som en liflig Drøm,
Men bar dog med mig over Skjær og Grunde
Et Skib med Frugt til Havn ved grønne Lunde.

Det Skib var ei bestemt til Orlogskampe;
Det foer ei frem med Bulder, Brag og Dampe;
Ved Alfarveien, hvor man stred om Plads,
Det stille gled, som Baad til Lystseilads,
Og førte gode Venner om paa Søen
Til Romantikens Lund paa Sangfugløen.

Ved Roret — derfor Gud jeg takker glad —
Som Færgemand med freidigt Sind jeg sad
Ved hendes Side, i hvis Blik jeg saae
Hvor Lykkens Ø og Paradiset laa.

Jeg peged tidt paa gamle Mindesmærker
Om længsthenfarne Tiders Manddomsværker,
Og deri fandt endnu til denne Dag
Med venligt Sind de Reisende Behag.
De saae med mig, at hvad vi drømte om
Med Virkeligheds Magt tilbagekom;
Selv gamle Holger Danske kom igjen,
Og Folket kjendte glad sin fuldtroe Ven.

Men naar nu Færgemanden graanet staaer
Som Jubelolding her i friske Vaar,
Saa er det ikke ham, der skyldes Løn,
Men Krandsen, skjøn og frisk og foraarsgrøn
Tilhører Folkeaanden, som har givet
Ham og hver Skjald, der sang om Folkelivet,
Det Stof til Sang, det Liv i Sagn og Sage,
Der laa i Folkets Sjæl fra gamle Dage.

Saa flyv da, som electrisk Gnist fra Soer
Paa Tanketraad, mit Jubeloldings-Ord!
Flyv! hils hver Sjæl, som glæded mig idag!
Bring Tak med Klang fra Hjertets Pulseslag!
Den Tonestræng, rig Kjærlighed forgylder,
Sin Klang blandt Danske Danmarks Sangbund skylder;
Den over Folkehjertets Dyb var spændt,
Kun derved blev den hørt og seet og kjendt.
Men derfor Danmarks Folk skal Krandsen bære
Med Tak og Pris, med Kjærlighed og Ære!

Indskrift

i Anledning af Ingemanns Skrifters Uddeling for det Overblevne fra Guldhornet.

(I Sommeren 1859.)

Paa Folkets Krønike-Hylde
Disse Minder og Kvad fandt Ly.
Med Kjærligheds Guldhorns-Fylde
De nu flyve til Land og By!

Petrine Bredsdorff,

født Møller.

(Død i Mai 1859.)

Hun stille bar med Korset Sjæleskatten,
Som blev Guds Børn i Aand og Hjerte lagt.
Vi saae dens Lys, som Stjerneblink i Natten;
Den Skat hun har til Paradiset bragt.

Endnu paa paradisisk Himmelstige,
Paa Vei til Herlighedens Guddomshjem,
Hun seer tilbage, som hun skuer frem,
Og er hos sine Børn i Aandens Rige.

Moders Sang

ved Petrines Vugge.

(November 1860.)

„Kjære! Gode! Lille!
Velsignede!" — Ak, ja!
Nu hvisker Mindet stille:
Hvor var de Læber milde,
De Ord udtoned fra!

„Lille! Kjære! Gode!
Velsignede!" — O, ja!
Hvor blev vi glad tilmode,
Naar hine Ord oplode
Den Sjæl, de strømmed fra!

„Gode! Lille! Kjære!
Velsignede!" — O, ja!
Velsignet skal Du være —
De Ord skal til Dig bære
Den Sjæl, de komme fra.

Bedstemoders Stemme
Har kjærlig Efterklang.
Hvad Moder ei kan glemme
Skal Barnebarn fornemme
I Moders Vuggesang!

Til Malte Brun Rygaard.

(Den 3die September 1859.)

Paa Høiden ved vort Jordlivs Yderstrand
Du seer med mig i Tankens Kikkert gjerne
Imod hint fjerne, ubekjendte Land,
Hvis Herlighed sig speiler i vor Hjerne;
Men staae vi end med Foden ved dets Rand,
Dets sande Herlighed kun skimtes kan
Som Taagestjernen i det dybe Fjerne.
Dog var selv Tankens Verdner Flyvesand,
Var selv hver Taagestjerne uden Kjærne,
En Vished har vi, evig, skjøn og sand,
Med Fred, som overflyver al Forstand:
Guds-Riget hviler ei paa Flyvesand!
Guds Kjærlighed er ingen Taagestjerne!

Flyvetanken.

(October 1859.)

Flyvende Tanke! hvorhen? hvorhen?
Ingen jordisk Skranke du ændser!
Hader du mig? eller er du min Ven?
Vil du sprænge Muligheds Grændser?

Mægtig du slutter saamangen Stund
Alle andre Tanker i Fængsel;
Sjælen du dysser i drømmerig Blund
Og opfylder Hjertet med Længsel.

Sjælen fornemmer din Tryllemagt:
Ud den slaaer de sittrende Vinger. —
Dens Villie har du i Rosenbaand lagt,
Og den elsker selv sin Betvinger.

Hjernen har rømmet sin Høisal ud;
Der du maler Himmelfarts-Stiger.
— Kan du ei flyve til Stjernernes Gud,
Saa flyv bort til Taagernes Riger!

En Somands Minde.

(Død 1859.)

Hans Orlogsskib løb freidig ud i Natten,
Og Haabets Stjerne glimted paa dets Mast.
Paa Havsensbund han skued Hjerteskatten,
Men holdt paa Sjælens Liv og Haabet fast,
Til Oldingshjernens sidste Traade brast.
Han graaned under Dannebrog med Ære —
Saa seiled han i Havn til sine Kjære.

Paa et Vindsel i et Garnnogle.

Er Nøglet stort — og er Traaden lang,
Til Vindslet komme vi dog engang;

Men Vindslet gjemmer en Rune god,
Den vidner om Verdens-Vindslets Rod —
Om hvad der holder, naar Alting glipper,
— Om Traaden, som aldrig slipper.

Den Gamle blandt de Unge.

(1860.)

Hvad vil den Gamle
Mellem de Unge?
Dandse og sjunge
Kan han dog ei.
Som i hans Ungdom
Tonerne bølge;
Tankerne følge
Tonernes Vei.

Toner og Tanker
Blive til Drømme —
Tidernes Strømme
Rulle forbi.
Een af de Drømme
Har han oplevet;
Den er ham blevet
Livspoesi.

Johannes Ferdinand Fenger.

(Født den 30te Marts 1805, død den 9de Mai 1861.)

Der gik en Hyrde over Danmarks Vang,
Hans Navn skal mindes, hvor hans Fod har vandret.
Hvergang han taled, og hvergang han sang,
Sig Skyggen paa hans Vei til Lys forandred.

Det var, som fra den største Hyrdes Hjem
Han gik med Glædesbudskab Valfartsgangen,
Og som blandt Hyrderne ved Bethlehem
Han havde lyttet selv til Englesangen.

Hans Sjæl var lys, som Diets havblaae Glar,
Men dyb, som Oceanet, dog tillige;
Det var, som han i Hjertedybet bar,
Med Glædens Bud et Billed af Guds Rige.

Hans Liv var som en liflig Sommerdag;
Han priste Gud med Kraft og freidig Glæde.
Mod Kvel han segned, som ved Lynets Slag,
Men saae i Lynet selv Guds Haand tilstede.

Han tog sit Kors og bar det til sin Grav,
Og han fornam, hvad kun Guds Børn fornemme:
Klenodet, Herren os for evig gav,
Skal Sjælen, selv med lammet Vinge, gjemme!

Paa Himmelfartens Dag han første Gang
Sin Røst opløfted, hvor den her forstummed.[1])
Paa Himmelfartens Dag hans Aand sig svang
Til Herren, som hans Lovsang har fornummet.

„O! Gud skee Lov" — han sang — „for Naadens Ord!"
— Det blev hans Afskedstrøst „til Dem, som græde" —
Og Sjælen fløi med Morgensang fra Jord
Om „Glands fra Sky med Liv og Lys og Glæde."

Til Nikolai Frederik Severin Grundtvig.

(Den 29de Mai 1861).

Ei blot de Venner hædre dig idag,
Som skrev dit Navn paa deres Valfartsflag
Og fulgte hvert dit Trin paa Tankens Stige,
Fordi dit Liv var Kamp for Himlens Rige.

Selv Aander, som bestred din Tankes Gang,
Naar sig Din Aand paa Stormens Vinger svang,
Har seet din Kraft, i hver en Kamp den samme —
Med Ordets Lyn og Livets Nordlysflamme.

Et halvt Aarhundred standsed ei din Flugt;
Den Sol, du fløi imod, blev ei udslukt;
Om den du sang, paa den du tro har peget —
Og Aanden i dit Blik har ei dig sveget.

---

[1]) I Højetaastrup.

Anm. af Udg.

Mod samme Lyshav saae din ældste Ven,
Naar han i Himmeldybet stirred hen;
Fra samme Sol for Levende og Døde
Kun anderledes Straalerne sig brøde.

Vær hilset og velsignet, gamle Skjald!
Dit Billed staaer i Mindets Tempelhal.
Lad Vennerøsten fra de gamle Dage
Det umodsagte Sandhedsord gjentage!

„Med Sagastav og Pedersværd i Haand
Du arved Saxos Blik og Kingos Aand.
Fra gamle Nord dit Øie saae mod Østen —
Og Aander har du vakt med Kæmperøsten."

Adam Oehlenschläger.

(Ved Afsløringen af hans Billedstøtte den 21de October 1861.)

Med høi og stille Ro han seer tilbage
Til Folket, som har hørt hans Harpeklang;
Han seer med Fryd til uoprundne Dage:
Aartusinder skal glædes ved hans Sang,
Og Krandsen, som hver Slægt paany ham fletter,
Et gjenfødt Liv i Nordens Aand forjætter.

Dansk Opraab.

(1861.)

Hadets Drage fra Syd paany
Sig vælter mod Danmarks Sønner —
Løgnens Slanger kneise mod Sky —
Af Blodtørst Had-Dragen stønner! —
Rust dig, Dansker! med roligt Mod!
Din Hjælper staaer ved din Side:
Sandheds Drot er en Stormagt god —
Paa ham skal du ene lide!

Rust dig, Dansker! opløft dit Skjold,
Med Løver og Hjerter røde!
Løven kæmper, rolig og kold,
Skal ogsaa Hjerterne bløde!
Løft dit Banner, du danske Mand!
I Blod staaer Korset og straaler:
Døe du kan for dit Fædreland —
Men Skjændsel dit Navn ei taaler!

Ærens Konning er Sandheds Drot —
Han Folkenes Arv omleirer.
Løgnen boer paa Lindormeslot
Og selv sit Nederlag feirer.
Drage-Frænde, med Vanvidssang
Om „havomslyngede" Rede!
Seir du vinde — som sidstegang
Paa Idsteds blodige Hede!

Eiderstrømmen med trofast Arm
Omfavner de danske Lande;
Før den slipper Moderens Barm,
Med Blod den ruller til Strande.
Vaag ved Strømmen, du danske Mand!
Dit gamle Skjold er ei brustet!
Han, som gav dig et Fædreland,
Har selv dig til Vogter rustet!

Faders sidste Drøm.

Jeg stod ved min Faders Dødseng;
Han drømte sin sidste Drøm:
Hans Aand var paa Reise — han foer paa et Skib —
Det gyngede paa mægtige Strøm.

Og Sjælene saae han om sig,
De Kjære, han her forlod:
I Aanden han saae gjennem Tiderne frem;
Men Ingen hans Tanke forstod.

Hans Øie paa Barnet hvilede,
Der græd ved sin Faders Seng;
Han greb om min Arm — og jeg hørte hans Røst:
„Afveien fra Rælingen, Dreng!"

De Ord gjennem Barnets Øre
Nedbukked til Sjælens Grund;
De løftede sig ofte paa Tidernes Flugt —
Jeg stod ved et Dyb uden Bund.

Paa Randen af Verdensskibet
Jeg tumled med lystigt Mod,
Jeg stirred med Lyst i det bundløse Svælg —
Og Faderens Drøm jeg forstod.

Endnu kan jeg Røsten høre,
Saa kjærlig og dog saa streng;
Den hvisker endnu til den graanede Søn:
„Afveien fra Rælingen, Dreng!"

De fødte Verdensherskere.

(Juli 1860.)

Vi fødtes, Alle — Alle,
Til Rigdom og Kongemagt:
Det Rige, som vi fødtes til,
Har Gud i vor Sjæl nedlagt.

Det Rige synes lille,
Men er dog en Verden selv;
Den Verden ruller om Guds Sol
Paa Tidernes store Elv.

I Sjælens Lilleverden
Sig speiler Alverdens Pragt,
Og selv Guds Riges Herlighed
Er did med hans Billed bragt.

O! store Lod for Sjæle!
Hvi skattes du dog saa slet?
Hvi gjør sig Kongen selv til Træl
Og glemmer sin Magt og Ret?

Magt har vi til at ville
Hvad Sjælenes Skaber vil;
Ret har vi til hver Tanke-Skat,
Som hører Guds Rige til.

O! største Kaar af alle!
Hvi glemmes det dog hver Stund?
Det Rige, som vi fødtes til,
Er bygget paa evig Grund.

En Verden i Guds Rige
Er skjult i hver Sjæl paa Jord;
Men kun den Sjæl sin Rigdom seer,
Som fast paa dens Kilde troer.

Farvel! og Velkommen!

Nødig sige vi: „Farvel!"
Men „Velkommen!" — O! hvor gjerne
Har vi rigtig kjær en Sjæl,
Er den nær dog i det Fjerne.

Mødes Blik med Blik ei meer —
Er de kjære Smil bortfløine —
Blik og Smil, som Ingen seer,
Mødes dog med Sjæleøine.

Morgensol! gjenlys i Kvel!
Ungdom! lev i Alderdommen!
Aanden i hvert skjønt „Farvel!"
Gjemmer dog et skjønt „Velkommen!"

Bondegildet.

I Bondens Gaard er Gilde
Til ud paa Kvelden silde —
Alt efter gammel Skik.
Ved Drikkebord de spille,
Og Bonden selv er stille —
Han tænker ei paa Spil og Drik.

Det er hans kjære Frænder,
Det er hans gamle Venner;
De hædred ham idag.
Hans Viv til Gildet ender
Har aldrig tomme Hænder:
Hun tænker ei paa Ro og Mag.

Hun selv vil Brødet skære
Og frem paa Bordet bære,

Dog hun er bleg og svag;
De Venner, milde, kjære,
Jo viste Manden Ære:
De bar ham til hans Grav idag.

Til en Gammel.

Ungt var Hjertet, hedt var Blodet,
Sindet friskt og freidigt Modet,
Diet lyst og Kinden rød;
Over Mulighedens Skranke
Haabet fløi med dristig Tanke,
Livet trodsed Tid og Død.

Dagen helder nu mod Kvelden;
Tiden minder strengt om Gjælden:
Dødens Krav er sandt og vist.
Livet, som ei kjender Ælde,
Magten med den største Vælde,
— Aanden seirer dog tilsidst.

Fremad, Gamle! frem til Seier!
Ungdomslivets Frugt du eier —
Lad dets Blomster flagre hen!
Er til Tid og Død hjemfalden
Frugten selv og Kjærneskallen,
— Kjærnen har du dog igjen!

Livets grønne Træ har givet
Blad og Blomst og Frugt til Livet,
Hvor det flyver over Jord;
Blad og Blomst og Frugt henveires;
Men naar Høstens Høitid feires,
Livets Aand i Kjærnen boer!

Reisedrømmen.

(September 1861.)

Jeg havde Lyset slukt og lukket Øiet;
Min Sjæl sig havde for sin Skaber bøiet
Med Tak for Livet, der som Drøm henfarer,
Og Livet, som i Klarhed evig varer.
Min Sjæl var vaagen, og jeg tænkte længe
Paa hvad dog Tanken ei kan gjennemtrænge:
Med Troen greb jeg, som jeg grant det vidste,
Det første Store og det store Sidste.
Da blanded og forvandled sig, forvildet,
I Hjernens Labyrinth hvert Livets Billed.
Det var mig som mit Leie, brat løsrevet,
Bortfoer og var en aaben Luftvogn blevet.
Den lydløs gjennem Verdensrummet glider —
Dybt synker Jorden — Himlen sig udvider.
— Jeg opreist sad, med Fugledrift i Aanden,
En løvrig Bøgegren jeg svang i Haanden;

Jeg vifted nedad til de grønne Skove,
Jeg vifted mit Farvel til Havets Bove;
Med stærke Aareslag Løvgrenen svaied,
Dens Faner over kjære Sjæle vaied;
Hvert Blad med Minder om henrundne Dage
Med Tak jeg skulde sommergrønt medtage,
Men intet Gran af Sjælens visne Blade,
Jeg skulde dem med Muldduust efterlade.
„Jeg vil forsvinde — jeg vil flyve!" klinger
Min Røst med Jubel, mens jeg Grenen svinger;
Men pludselig vil Stemmen mig forsage;
I Flugten rækker jeg en Arm tilbage:
Jeg famler efter hendes Haand, den Kjære,
Som gjerne vilde mig til Himlen bære.
Hun synes fjern — og dog jeg griber Haanden;
Men som Alverdens Vægt nu knuger Aanden.
Jeg holder Haanden fast endnu og haaber;
„Tal til mig!" jeg med kvalte Stemme raaber;
En Taarestrøm mig synes Haanden væder —
Hun svarer ei — hun taus og stille græder.
— Dog — Gud skee Tak! — jeg vaagner, Maanen skinner.
Et kjærligt Smil jeg seer paa hendes Kinder:
Hun græder ei. — Jeg knuger, glad og svimmel,
Den Haand, jeg greb imellem Jord og Himmel.

Verdensfreden.

Naar skal Aanden, høi og fri,
Verdensfredens Høitid feire?
Naar er Hadets Tid forbi?
Naar skal Kjærligheden seire?
Skal Aartusinder paany
Rulle hen med Kamptids Torden?
Sang forgjeves under Sky
Engleskaren: Fred paa Jorden!

Englesangens Efterklang
Toner dog endnu for Sjæle —
Julens glade Bud har Sang,
Fredens Konning Eftermæle —
O! men Slægt paa Slægt henfoer —
Tiders Arv blev Hadets Minder —
Fra det første Brodermord
Broderblod til Hav end rinder.

Kainsverden, ak! dog skjøn!
Hvor du ligger i det Onde —
Skjuler du med Kaaben grøn
Hadets Dolk og Nagets Vunde:
Med Forraadnelsen i Favn
Dækker du med Blomsterfloret
Dødens Gru og Fredens Savn,
Sukker dybt end Englechoret.

Fred paa Jorden kommer dog
Rig med alle Tiders Fylde;

Fredens Lære i Guds Bog
Skal den sidste Slægt dog hylde.
Hid til en forvandlet Jord
Kommer blandt Udødelige
Riget, hvori Freden boer,
Kjærlighedens store Rige.

Skal du rulle hen i Blod,
Jord med alle dine Slægter,
Haabet dig dog ei forlod,
Haabet ei sit Liv fornegter.
Hadets Verden skal forgaae
Og sit Kainstegn udbrænde;
Kjærlighedens Magt skal naae
Ud til alle Dages Ende.

Fredens Konge har forkyndt
Dagen, naar al Kamp er omme,
Hvad han har paa Jord begyndt,
Vil han til hin Dag fuldkomme.
Naar den sidste Sjælehær
Flyver over Jord forklaret,
Da er Verdensfreden nær,
Sandheds Ord os aabenbaret.

Den store Gjest.[1]

Der gaaer en Vandrer i Verden om —
Han kommer til hver en Dør;
Saa stille der blev, hvorhen han kom,
Var der ogsaa lysteligt før.

Alene gaaer han ei bort igjen,
Han altid en Sjæl medtager;
Den store Gjest har kun Den til Ven,
Som gjerne fra Verden drager.

Du kom som Himmelrøsten,
Som Englesang i Jubelfest;
Selv Jubelsangen meldte
I Løndom hin store Gjest.

Han synes mørk som Graven,
Han synes saa streng og kold,
Han kræver Jordelivsskallen,
Og kalder det Syndens Sold.

Men hvo, der seer ham nøie,
Kun gruer et Øieblik,
Et svimmelt Nu kun er det,
Som Himmel og Jord forgik.

---

[1]) Digtene: „Verdensfreden" og „Den store Gjest" vare efterladte Kladde, og det sidste var ufuldendt. De ere sandsynligviis skrevne samtidigt med „Den hemmelighedsfulde Port."

Anm. af Udg.

Han kaster Gravnatskaaben
Med Benradsbriller paa,
Og Sjælen seer Cheruben,
Som Skaberens Blik ham saae.

Han stod for Guddomsøiet —
Før Himmel og Jord blev til;
Alverdens Gjæld til Himlen
Dens Skaber betale vil.

Han saae hint glade Budskab
I Skabelsens Dieblik,
Dog selv han først blandt Skabte
Til Jorden med Dødsbud gik.

Hans Fodspor blev til Grave,
Hans Aasyn blev Lovens Gru;
Den store Gjest vel skræmmer,
Men fryder i samme Nu.

Han kjender Paradiset,
Hin Røver paa Korset saae — —

Den hemmelighedsfulde Port.

(September 1861.)

Paa denne Verdens Grændsemur
Lønporten til en ny Natur

Paa skjulte Søile hænger.
Hvert Øieblik, som Pulsen slaaer,
En Sjæl igjennem Porten gaaer,
Og Ingen seer den længer.

Hvert Fodtrin gaaer mod Muren frem,
Og altid Porten staaer paa Klem,
Dens Hængsler altid knirke.
Gravmørke strømmer fra den ud;
Dog gjennem Mørket sender Gud
En Straale fra sin Kirke.

Den Straale kun til Øiet naaer,
Hvor Sjæle-Børneskaren staaer
Som Juleaften hjemme
Og stirrer trøst paa lukte Dør,
Der hvad de aldrig skued før,
Til herligst Stund skal gjemme.

Gik Fader alt ad Døren ind,
Gik Moder ind med Slør om Kind,
Gik Søster selv og Broder —
Forsvandt de Alle uden Lyd,
De Smaa dog veed, der bliver Fryd
Hos Fader og hos Moder.

Og aabnes Døren helt tilsidst,
Saa veed de, Jesusbarnet vist
Har bragt dem Julegave —
Saa see de — hvad de troede før —
Vidunderlig bag aabne Dør
Staaer Juletræets Have.

Anmærkning af Udgiveren.

Den Samling af Bernhard Sev. Ingemanns Digte, som her udgives, slutter sig til ottende Bind i fjerde Afdeling af samme Forfatters „Samlede Skrifter," og bliver saaledes fjerde Afdelings niende Bind. Digtene i dette Bind ere for en Del tidligere trykte i Blade og Nytaarsgaver.

Forfatteren skriver i Forerindringen til nævnte Afdelings første Bind: „Digtene i denne Afdeling af mine samlede Skrifter ere, ligesom i de foregaaende Afdelinger, ordnede omtrent efter Tidsfølgen og henhøre til forskjellige Forfatterperioder i et Tidsrum af 38 Aar, nemlig fra 1807 til 1845." Med dette for Øie ere Digtene, her i niende Bind, ligeledes ordnede omtrent efter Tidsfølgen. De henhøre til et Tidsrum af 17 Aar, nemlig fra Begyndelsen af 1845 til Udgangen af 1861.

Rettelser.

Side 24, Linie 12: Grav læs: Hav
— 48, — 8: Luefarven læs: Luefarver